

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพสำหรับชุมชนชนบทของวิทยาลัยการอาชีพในเขตภาคกลาง ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลในชุมชนที่อยู่ในเขตบริการของวิทยาลัยการอาชีพ และผู้ให้ข้อมูลในวิทยาลัยการอาชีพที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 4 แห่ง มาวิเคราะห์พร้อมทั้งนำเสนอเป็น 3 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานและความต้องการด้านอาชีพของชุมชนชนบทในเขตบริการของวิทยาลัย การอาชีพในเขตภาคกลาง

1.1 วิทยาลัยการอาชีพและชุมชนในเขตบริการของวิทยาลัยการอาชีพในเขตภาคกลาง

1.1.1 วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี

(1) สภาพพื้นฐานของวิทยาลัย

(2) สภาพพื้นฐานของอำเภอพระพุทธบาท

1.1.2 วิทยาลัยการอาชีพนครปฐม

(1) สภาพพื้นฐานของวิทยาลัย

(2) สภาพพื้นฐานของอำเภอสามพราน

1.1.3 วิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี

(1) สภาพพื้นฐานของวิทยาลัย

(2) สภาพพื้นฐานของอำเภอกำแพง

1.1.4 วิทยาลัยการอาชีพนวมินทร์ราชูทิศ

(1) สภาพพื้นฐานของวิทยาลัย

(2) สภาพพื้นฐานของเขตบึงกุ่ม

1.2 ความต้องการด้านอาชีพของชุมชนชนบทในเขตบริการของวิทยาลัยการอาชีพในเขตภาคกลาง

1.2.1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านอาชีพของชุมชน

1.2.2 ผลการเปรียบเทียบความต้องการด้านอาชีพของชุมชนกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพ

1.2.3 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของความต้องการด้านการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพ

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพของวิทยาลัยการอาชีพในเขตภาคกลาง

2.1 วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี

2.1.1 การจัดการศึกษาแบบต่อเนื่องในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

- 2.1.2 การให้บริการวิชาชีพแก่ชุมชนและหน่วยงานในท้องถิ่นในหลักสูตรเสริมวิชาชีพนักเรียนมัธยมศึกษาและหลักสูตรระยะสั้น
- 2.1.3 การเป็นศูนย์กลางวิชาการแก่ชุมชนและหน่วยงานในท้องถิ่น
- 2.2 วิทยาลัยการอาชีพนครปฐม
 - 2.2.1 การจัดการศึกษาแบบต่อเนื่องในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
 - 2.2.2 การให้บริการวิชาชีพแก่ชุมชนและหน่วยงานในท้องถิ่นในหลักสูตรเสริมวิชาชีพนักเรียนมัธยมศึกษาและหลักสูตรระยะสั้น
 - 2.2.3 การเป็นศูนย์กลางวิชาการแก่ชุมชนและหน่วยงานในท้องถิ่น
- 2.3 วิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี
 - 2.3.1 การจัดการศึกษาแบบต่อเนื่องในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
 - 2.3.2 การให้บริการวิชาชีพแก่ชุมชนและหน่วยงานในท้องถิ่นในหลักสูตรเสริมวิชาชีพนักเรียนมัธยมศึกษาและหลักสูตรระยะสั้น
 - 2.3.3 การเป็นศูนย์กลางวิชาการแก่ชุมชนและหน่วยงานในท้องถิ่น
- 2.4 วิทยาลัยการอาชีวามีนทราชูทิศ
 - 2.4.1 การจัดการศึกษาแบบต่อเนื่องในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
 - 2.4.2 การให้บริการวิชาชีพแก่ชุมชนและหน่วยงานในท้องถิ่นในหลักสูตรเสริมวิชาชีพนักเรียนมัธยมศึกษาและหลักสูตรระยะสั้น
 - 2.4.3 การเป็นศูนย์กลางวิชาการแก่ชุมชนและหน่วยงานในท้องถิ่น

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพของวิทยาลัยการอาชีพในเขตภาคกลาง

ตอนที่ 1 สภาพพื้นฐานและความต้องการด้านอาชีพของชุมชนชนบทในเขตบริการของวิทยาลัยการอาชีพในเขตภาคกลาง

1.1 วิทยาลัยการอาชีพและชุมชนในเขตบริการในเขตภาคกลางทั้งหมดมี 15 แห่ง มีรายชื่อดังนี้

ตารางที่ 8 รายชื่อวิทยาลัยการอาชีพในเขตภาคกลาง

ชื่อวิทยาลัย	อำเภอ	จังหวัด
1. วิทยาลัยการอาชีพโคกสำโรง	โคกสำโรง	ลพบุรี
2. วิทยาลัยการอาชีพวิเศษชัยชาญ	วิเศษชัยชาญ	อ่างทอง
3. วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี	พระพุทธบาท	สระบุรี
4. วิทยาลัยการอาชีพนครนายก	เมือง	นครนายก
5. วิทยาลัยการอาชีพพระสมุทรเจดีย์	พระสมุทรเจดีย์	สมุทรปราการ
6. วิทยาลัยการอาชีพไทรน้อย	ไทรน้อย	นนทบุรี
7. วิทยาลัยการอาชีพอู่ทอง	อู่ทอง	สุพรรณบุรี
8. วิทยาลัยการอาชีพนครปฐม	สามพราน	นครปฐม
9. วิทยาลัยการอาชีพบางแก้วฟ้า	นครชัยศรี	นครปฐม
10. วิทยาลัยการอาชีพเสนา	เสนา	พระนครศรีอยุธยา
11. วิทยาลัยการอาชีพวังไกลกังวล	หัวหิน	ประจวบคีรีขันธ์
12. วิทยาลัยการอาชีพบางสะพาน	บางสะพาน	ประจวบคีรีขันธ์
13. วิทยาลัยการอาชีพเขาย้อย	เขาย้อย	เพชรบุรี
14. วิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี	ท่าม่วง	กาญจนบุรี
15. วิทยาลัยการอาชีพนมินทร์ราชูทิศ	บึงกุ่ม	กรุงเทพมหานคร

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิทยาลัยการอาชีพและชุมชนในเขตบริการในภาคกลางเพียง 4 แห่ง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1.1 วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี

(1) สภาพพื้นฐานของวิทยาลัย

วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี ตั้งขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช 2526 ในนามศูนย์ฝึกวิชาชีพสระบุรี บนเนื้อที่ 67 ไร่ 2 งาน ตั้งอยู่ตำบลขุนโคกลน อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ต่อมาได้มีการพัฒนาปรับปรุงและยกฐานะเป็นวิทยาลัยการอาชีพสระบุรี เมื่อปีพุทธศักราช 2534 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งฝึกอบรมวิชาชีพสาขาต่าง ๆ ที่มีความขาดแคลน และเป็นที่ต้องการของโรงงานและสถานประกอบการ พัฒนาบุคลากรที่ไม่มีความรู้ด้านวิชาชีพ ให้มีความรู้ด้านวิชาชีพ มีความรู้ความสามารถออกไปประกอบอาชีพได้ตามความต้องการของตลาดแรงงานตลอดจนเป็นแหล่งฝึกวิชาการด้านการสอนวิชาชีพแก่นักเรียนมัธยมตามหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่ หรือโอนหน่วยการเรียนไปสถานศึกษาด้านสังกัด และเพื่อ

เป็นแหล่งฝึกอบรมวิชาชีพแก่ประชาชนตามความต้องการของท้องถิ่น ตามนโยบายการพัฒนา
ชนบทของโครงการอาชีวศึกษาพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาความยากจนในชนบท

ภารกิจของวิทยาลัยการอาชีพสระบุรี มีดังนี้

1. จัดสอนหลักสูตรเสริมวิชาชีพมัธยมศึกษาตอนต้นและหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายสำหรับนักเรียนของโรงเรียน เพื่อถ่ายโอนหน่วยการเรียนรู้
2. จัดการสอนหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น 225 ชั่วโมง และหลากหลาย สำหรับประชาชนที่สนใจทั่วไป เพื่อการประกอบอาชีพและการโอนผลการเรียนในการศึกษาต่อ
3. จัดการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.วช.) หลักสูตร 3 ปี ต่อจากระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3
4. เปิดทำการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ป.วส.) หลักสูตร 2 ปี ต่อจาก ระดับ ป.วช.
5. จัดการสอนวิชาชีพหลักสูตรพิเศษแก่กลุ่มสนใจให้กับประชาชน ในท้องถิ่น และตามความต้องการของหน่วยงานราชการและภาคเอกชนที่ขอความร่วมมือ

ปัจจุบันวิทยาลัยเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีประเภทวิชาที่เปิด ดังนี้

1. ช่างอุตสาหกรรม
 - 1.1 ช่างกลโรงงาน (เครื่องมือกลทั่วไปและเขียนแบบเครื่องกล)
 - 1.2 ช่างไฟฟ้า (ไฟฟ้าทั่วไป)
 - 1.3 ช่างยนต์ (ยานยนต์)
 - 1.4 ช่างเชื่อม (งานเชื่อมโลหะ)
 - 1.5 อิเลคทรอนิกส์ (อิเลคทรอนิกส์อุตสาหกรรม)
 - 1.6 ก่อสร้าง (การก่อสร้าง)
2. พณิชยกรรม
 - 2.1 การบัญชี

หลักสูตรระยะสั้นหลากหลาย มีประเภทวิชาที่เปิดดังนี้

1. ช่างเครื่องกลไฟฟ้า
2. ช่างเครื่องดีเซล
3. ช่างกลโรงงาน
4. บัญชีร้านค้า
5. พิมพ์ดีดไทย - อังกฤษ
6. อิเลคทรอนิกส์ วิทยุเบื้องต้น ; เครื่องเสียง

หลักสูตรวิชาชีพเสริมนักเรียนมัธยมศึกษาที่มีประเภทวิชาที่เปิดดังนี้

1. ช่างไฟฟ้า
2. อิเล็กทรอนิกส์
3. คหกรรม

ที่มา : (เอกสารประชาสัมพันธ์ วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี, 2541)

(2) สภาพพื้นฐานของอำเภอพระพุทธบาท

อำเภอพระพุทธบาทเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดสระบุรี มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	จังหวัดลพบุรี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอบ้านหมอ และอำเภอเสนาให้
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอหนองโดน
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอเมือง

อำเภอพระพุทธบาทมีเนื้อที่ทั้งหมด 179,416 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นภูเขาลูกโดดสลับกันที่ราบสูง ความสูงจากระดับน้ำทะเล 592 เมตร พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นหินดินดาน มีหน้าดินลึกเพียง 10-15 เมตร ในช่วงฤดูแล้งมีปัญหาอากาศร้อนและแห้งแล้ง จึงไม่เหมาะแก่การทำเกษตรกรรม ลักษณะภูมิอากาศแบบฝนเมืองร้อนเฉพาะฤดู คือ มีฝนน้อยมาก ความแรงลมมรสุมในฤดูหนาวและฤดูร้อน ฤดูหนาวค่อนข้างหนาวเย็น ประชากรทั้งสิ้น 60,513 คน แยกเป็น ชาย 29,408 คน หญิง 31,105 คน ส่วนใหญ่จบการศึกษาภาคบังคับแต่ไม่ศึกษาต่อ จำนวน 11,139 หลังคาเรือน ความหนาแน่นของประชากร 210.80 คน ต่อ ตร.กม. แบ่งการปกครองออกเป็น 8 ตำบล 73 หมู่บ้าน 1 เทศบาล

สภาพเศรษฐกิจ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ การทำไร่ นาข้าว โดยมีพื้นที่แยกเป็นพื้นที่ทำไร่ 61,510 ไร่ ทำนา 23,314 ไร่ พืชเศรษฐกิจ คือ ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ และข้าว ด้านอุตสาหกรรมมีโรงโม่หิน 13 แห่ง โรงงานเกี่ยวกับหินและเหมืองแร่ 23 แห่ง โรงไม้และสิ่งประดิษฐ์ 8 แห่ง ยุงฉาง 6 ยุง ไซโล 1 แห่ง สถานที่รับซื้อพืชไร่ 7 แห่ง ร้านจำหน่ายปัจจัยการผลิตและร้านค้าร่วมลงทุนอย่างละ 1 แห่ง

สภาพสังคม อำเภอพระพุทธบาทมีโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) 43 แห่ง โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา (ส.ศ.) 1 แห่ง วิทยาลัยการอาชีพ 1 แห่ง วิทยาลัยพยาบาล 1 แห่ง โรงพยาบาล 1 แห่ง สถานีอนามัย 10 แห่ง สาธารณสุขอำเภอ 1 แห่ง นิคมสร้างตนเองพระพุทธบาท 1 แห่ง สถานสงเคราะห์เด็กหญิง พระพุทธบาท 1 แห่ง

สภาพการจัดการศึกษาภายในชุมชนเป็นลักษณะต่างคนต่างจัดการศึกษา ตามนโยบายและแผนการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด เนื่องจากชุมชนไม่มีแผนการจัดการศึกษาภายในชุมชน

ประเภทของสถานศึกษา ในชุมชนมีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ส่วนการศึกษาเพื่ออาชีพมีหน่วยงานที่สังกัดกรมอาชีวศึกษา คือ วิทยาลัยการอาชีพเพียงแห่งเดียว แต่ในจังหวัดนี้ไม่มีวิทยาลัยเกษตรกรรม

ด้านการคมนาคม มีทางหลวงแผ่นดิน 1 สาย ถนนราดยาง 7 สาย และถนนลูกรังเชื่อมต่อตำบลและหมู่บ้าน

ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 1 แห่ง สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค 1 แห่ง ประปาภูมิภาค 1 แห่ง

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ รอยพระพุทธรบาท ตั้งอยู่บริเวณพระพุทธรบาทราชวรวิหาร ต.ขุนโขลน อ.พระพุทธรบาท ระยะห่างจากจังหวัดสระบุรี ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 ประมาณ 28 ก.ม. บ่อพรานล้างเนื้อ ตั้งอยู่ใกล้วัดพระพุทธรบาทราชวรวิหาร เป็นบ่อหินขนาดย่อม

สภาพปัญหาของอำเภอพระพุทธรบาท เกษตรกรรมคือด้านการผลิต พบว่าเกษตรกรไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง ค่านิยมของคนหนุ่มสาวที่มีต่อการทำการเกษตรกรรม การขาดน้ำที่ใช้ในการผลิต การขาดทักษะความรู้ของเกษตรกร เนื่องจากเกษตรกรส่วนใหญ่มีการเรียนรู้สืบทอดมาจากบรรพบุรุษและประสบการณ์ลองผิดลองถูก ขาดการเรียนรู้ตามหลักวิชาการ จึงทำให้พัฒนาไปได้ช้า บางรายล้มเหลว และการขาดข่าวสารข้อมูลการตลาด ส่วนด้านการค้าและการตลาด พบปัญหาทางเสถียรภาพของราคา ผลผลิตทางการเกษตรหลายชนิดมีปัญหาเรื่องราคา ทำให้เกษตรกรขาดแรงจูงใจในการผลิตหรือการขยายการผลิต การขาดการรวมตัวของเกษตรกรในรูปแบบสหกรณ์ ยังไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควร ตลอดจนเกษตรกรขาดความรู้ด้านการตลาดและการดำเนินธุรกิจ

ส่วนอุตสาหกรรม คือ ปัญหาด้านสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ปัญหาต่อมาคือผู้ประกอบการอุตสาหกรรมขนาดย่อมรายใหญ่ มีการบริหารงานแบบครอบครัว ยังขาดความเข้าใจในการบริหารงานและการจัดการสมัยใหม่ตลอดจนไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารทางธุรกิจเพียงพอ ขณะเดียวกันอุตสาหกรรมขนาดกลางขาดแคลนเงินทุนและขาดแคลนทักษะแรงงานที่มีทักษะและคุณภาพ แรงงานฝีมือส่วนใหญ่มาจากกรุงเทพฯ สุดท้ายอุตสาหกรรมขนาดใหญ่จำนวนมากดำเนินการโดยผู้ประกอบการต่างถิ่นและเป็นการผลิตเพื่อส่งออก ปัจจุบันเกิดภาวะวิกฤตเศรษฐกิจทำให้มีผลกระทบต่อการค้าและการดำเนินการของอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ทำให้มีแนวโน้มลดตัวด้านการผลิตลง ซึ่งส่งผลต่อการดำเนินการของโรงงานอุตสาหกรรม

(สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระบุรี, 2541)

1.1.2 วิทยาลัยการอาชีพนครปฐม

(1) สภาพพื้นฐานของวิทยาลัย

วิทยาลัยการอาชีพนครปฐมจัดตั้งขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช 2527 บนเนื้อที่ 20 ไร่ ในนามศูนย์ฝึกวิชาชีพนครปฐม โดยได้รับความกรุณาจากพระครูอุปาสีคุณูปมาจารย์ มอบที่ดินให้ ต่อมาได้มีการพัฒนาปรับปรุงและยกฐานะเป็นวิทยาลัยการอาชีพนครปฐม เมื่อปีพุทธศักราช 2534 ตั้งอยู่ที่เลขที่ 56 หมู่ 2 ตำบล ไไร่ชิง อำเภอสสามพราน จังหวัดนครปฐม

ปัจจุบัน สถานศึกษาเปิดทำการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.วช.) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.วส.) ซึ่งมีประเภทวิชาที่เปิดทำการสอนประกอบด้วย 4 คณะ ดังนี้คือ

1. คณะวิชาช่างกล
 - 1.1 ช่างกลโรงงาน (เครื่องมือกลทั่วไป และเขียนแบบเครื่องกล)
 - 1.2 ช่างเชื่อมและโลหะ (งานเชื่อมโลหะ)
 - 1.3 ช่างยนต์ (ยานยนต์)
 - 1.4 ช่างเทคนิคอุตสาหกรรม
2. คณะวิชาช่างไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
 - 2.1 ช่างไฟฟ้า (ช่างไฟฟ้าทั่วไป)
 - 2.2 อิเลคทรอนิกส์ (อิเลคทรอนิกส์อุตสาหกรรม)
3. คณะวิชาบริหารธุรกิจ
 - 3.1 บัญชี
 - 3.2 ธุรกิจค้าปลีก
4. คณะวิชาคหกรรม
 - 4.1 อาหารและโภชนาการ

ส่วนหลักสูตรระยะสั้นหลากหลาย มีประเภทวิชาที่เปิดสอนดังนี้

1. ช่างกลโรงงาน
2. ช่างยนต์
3. ช่างเชื่อม : การเชื่อมโลหะ
4. ช่างไฟฟ้า : ไฟฟ้าทั่วไป
5. ช่างทำความเย็น : แอร์
6. อิเลคทรอนิกส์ : วิทยุเบื้องต้น, เครื่องเสียง

7. บัญชีร้านค้า
8. คอมพิวเตอร์
9. พิมพ์ดีดไทย - อังกฤษ
10. อาหารและโภชนาการ : อาหารและขนม, ขนมอบ
11. ผ้าและเครื่องแต่งกาย : เครื่องแต่งกายสตรีเบื้องต้น, เครื่องแต่งกายสตรีชั้นสูง
12. คหกรรม : การประดิษฐ์ดอกไม้
13. ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ

วัตถุประสงค์ เพื่อจัดการศึกษาให้ผลิตเยาวชนซึ่งเป็นกำลังของชาติให้มีจิตสำนึกใน ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม มีคุณธรรม และมุ่งให้ผู้สำเร็จการศึกษาสามารถออกไป ประกอบอาชีพได้ มีความเชื่อมั่นในตนเองในวิชาชีพ ตลอดจนให้ความรู้ทางด้านวิชาชีพกับ ประชาชนในท้องถิ่น เป็นการยกระดับความรู้ ความสามารถ และเพิ่มรายได้ในการประกอบ อาชีพแก่ประชาชน

ที่มา : เอกสารเผยแพร่ วิทยาลัยการอาชีพนครปฐม, 2541

(2) สภาพพื้นฐานของอำเภอสามพราน

อำเภอสามพรานเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดนครปฐม มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	กิ่งอำเภอพุทธมณฑล
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดสมุทรสาคร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอนครชัยศรี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	กรุงเทพมหานคร

อำเภอสามพราน มีเนื้อที่ทั้งหมด 249,347 ตร.กม. ในเขตพื้นที่ส่วนใหญ่เป็น พื้นที่ราบถึงค่อนข้างเรียบ ไม่มีภูเขา และไม่มีป่าไม้ ระดับความสูงจากน้ำทะเลประมาณ 2-4 เมตร มีแม่น้ำท่าจีนไหลผ่านจากทิศเหนือลงสู่ทิศใต้ มีคลองธรรมชาติและคลองขุดสภาพพื้น ดินเหมาะแก่การเพาะปลูก สภาพภูมิอากาศโดยทั่วไปตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุม มีฝน ตกชุกในฤดูฝน ฤดูหนาวอากาศไม่หนาวจัดมากนัก ส่วนในฤดูร้อนอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างร้อน ประชากรทั้งสิ้น 89,423 คน ส่วนใหญ่จบการศึกษาภาคบังคับแต่ไม่ศึกษาต่อ 60,297 คน ความหนาแน่นของประชากร 479349 คน ต่อ ตร.กม. แบ่งการปกครองออกเป็น 16 ตำบล 136 หมู่บ้าน 2 สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนตำบล 10 แห่ง

สภาพเศรษฐกิจ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม 7,458 ครอบครัว คือการทำนาและการทำสวนผลไม้ พืชเศรษฐกิจคือข้าวและผลไม้ โดยเฉพาะส้มโอและ ฝรั่ง ด้านอุตสาหกรรมมีโรงงานทั้งหมด 109 แห่ง ส่วนใหญ่เป็นโรงงานอุตสาหกรรมเกี่ยวกับ

สิ่งทอ เสื้อผ้าสำเร็จรูป และโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร โรงสีข้าว 3 แห่ง ร้านขายปัจจัยการผลิต 13 แห่ง ร้านค้าสหกรณ์ 1 แห่ง ร้านกลุ่มเกษตรกร 1 แห่ง ร้านค้าขาย 1,113 แห่ง ร้านช่างซ่อมต่าง ๆ 267 แห่ง

สภาพสังคม อำเภอสามพรานมีโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) 50 แห่ง โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา (ส.ศ.) 29 แห่ง วิทยาลัยการอาชีพ 1 แห่ง โรงพยาบาล 3 แห่ง สถานีอนามัย 21 แห่ง สาธารณสุขอำเภอ 1 แห่ง สถานีตำรวจภูธร 1 แห่ง

สภาพการจัดการศึกษาภายในชุมชนเป็นลักษณะต่างคนต่างจัดการศึกษา ตามนโยบายและแผนการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด เนื่องจากชุมชนไม่มีแผนการจัดการศึกษาภายในชุมชน

ประเภทของสถานศึกษา ในชุมชนมีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ส่วนการศึกษาเพื่ออาชีพมีหน่วยงานที่สังกัดกรมอาชีวศึกษา คือ วิทยาลัยการอาชีพนครปฐม และวิทยาลัยการอาชีพบางแก้วฟ้า แต่ในจังหวัดนี้ไม่มีวิทยาลัยเกษตรกรรม

ด้านการคมนาคม มีทางหลวงแผ่นดิน 2 สาย ถนนราดยาง และถนนลูกรัง เชื่อมต่อดำบลและหมู่บ้าน 111 สาย

ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 3 แห่ง สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค 1 แห่ง ประปาภูมิภาค 1 แห่ง

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ วัดไร่ขิง ตั้งอยู่ อ.สามพราน สร้างเมื่อ พ.ศ.2334 สวนสามพรานห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 30 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพฯ 32 ก.ม. สนามกอล์ฟสามพราน ตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามสวนสามพราน เป็นสนามกอล์ฟขนาดมาตรฐานติดอันดับ 1 ใน 25 ของโลก ลานแสดงช้างและฟาร์มจระเข้สามพราน ตั้งอยู่กิโลเมตรที่ 30 ถนนเพชรเกษม อ.สามพราน

สภาพปัญหาด้านเกษตรกรรมของอำเภอสามพราน พบว่า เกษตรกรที่ประกอบอาชีพทำนาส่วนใหญ่ไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง การขาดทักษะความรู้ทางด้านวิชาการ เกษตรกรส่วนใหญ่มีการเรียนรู้สืบทอดมาจากบรรพบุรุษและประสบการณ์ลองผิดลองถูก เนื่องจากขาดการเรียนรู้ตามหลักวิชาการ การขาดข่าวสารข้อมูลการตลาด นอกจากนี้ยังพบปัญหาเกี่ยวกับมลพิษทางน้ำและอากาศ ขณะเดียวกันเกษตรกรส่วนใหญ่ขาดการรวมตัวในรูปแบบสหกรณ์ ตลอดจนขาดความรู้ด้านการตลาดและการดำเนินการธุรกิจ

ส่วนด้านอุตสาหกรรม ภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจของโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากโรงงานอุตสาหกรรมในอำเภอสามพรานส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดใหญ่และผลิตเพื่อการส่งออก นอกจากนี้โรงงานอุตสาหกรรมเหล่านี้ขาดเงินลงทุน จึงขาดสภาพคล่องทางการเงิน ทำให้ต้องชลดั้วด้านการผลิตหรือบางแห่งต้องปิดกิจการลง

ที่มา : ข้อมูลการตลาด สำนักงานพาณิชย์จังหวัดนครปฐม, 2541

1.1.3 วิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี

(1) สภาพพื้นฐานของวิทยาลัย

วิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี จัดตั้งเมื่อปีพุทธศักราช 2526 ในนามศูนย์ฝึกอบรบวิชาชีพกาญจนบุรี บนเนื้อที่ 29 ไร่ 1 งาน 88 ตารางวา ตั้งอยู่ ตำบลวังขนาย อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี ต่อมาได้มีการพัฒนาปรับปรุงและยกฐานะเป็นวิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี เมื่อปีพุทธศักราช 2534

ปัจจุบันวิทยาลัยการอาชีพได้ดำเนินการเปิดสอนหลักสูตร ดังนี้

1. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.วช.) ประเภทวิชา

1.1 ช่างอุตสาหกรรม

1.1.1 ช่างกลโรงงาน (เครื่องมือกลทั่วไป)

1.1.2 ช่างยนต์ (ยานยนต์)

1.1.3 ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น (งานเชื่อมโลหะ)

1.1.4 ช่างไฟฟ้า (ไฟฟ้าทั่วไป และเครื่องทำความเย็นและปรับอากาศ)

1.1.5 ช่างอิเล็กทรอนิกส์ (ช่างอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์)

1.1.6 ช่างก่อสร้าง

1.2 พณิชยกรรม

1.2.1 เลขานุการ

1.2.2 การบัญชี

2. หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ป.วส.)

2.1 สาขาวิชาช่างเทคนิคอุตสาหกรรม

3. หลักสูตรเสริมวิชาชีพมัธยมศึกษาตอนต้นสำหรับโรงเรียนต้นสังกัด

3.1 สาขาวิชาเกษตรกรรม

3.1.1 พืชศาสตร์

4. หลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น 225 ชั่วโมง และหลากหลายสำหรับประชาชนที่สนใจทั่วไปประเภทวิชาที่เปิดสอน ได้แก่

4.1 คหกรรม

4.1.1 ผ้าและเครื่องแต่งกาย : เครื่องแต่งกายสตรีเบื้องต้นและเครื่องแต่งกายสตรีชั้นสูง

4.1.2 อาหารและโภชนาการ

4.1.3 คหกรรมทั่วไป

4.2 ช่างอิเล็กทรอนิกส์

4.2.1 คอมพิวเตอร์

วัตถุประสงค์ เพื่อตอบสนองนโยบาย และเป้าหมายของการจัดการศึกษาของกองการศึกษาอาชีพ

ที่มา : เอกสารเผยแพร่ วิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี, 2541

(2) สภาพพื้นฐานของอำเภอท่าม่วง

อำเภอท่าม่วงเป็นอำเภอหนึ่งในจังหวัดกาญจนบุรี มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอเมือง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	จังหวัดราชบุรี
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอท่ามะกา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อำเภอเมือง

อำเภอท่าม่วง มีเนื้อที่ทั้งหมด 584 ตร.กม. ในเขตพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำแม่กลองและเขตชลประทาน ลักษณะภูมิอากาศอยู่ภายใต้อิทธิพลของลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ มักเกิดภาวะอากาศแปรปรวนเสมอ เกิดจากสภาพที่ร้อนจัดในหน้าร้อน ซึ่งสูงกว่า 40 องศาเซลเซียส และจะหนาวจัดในฤดูหนาว ประชากรทั้งสิ้น 321,570 คน ส่วนใหญ่จบการศึกษาภาคบังคับแต่ไม่ศึกษาต่อ ความหนาแน่นของประชากร 535.50 คน ต่อ ตร.กม. แบ่งการปกครองออกเป็น 13 ตำบล 99 หมู่บ้าน 3 สุขาภิบาล

สภาพเศรษฐกิจ ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม คือ การทำนาและทำไร่ โดยมีพื้นที่แยกเป็นพื้นที่ทำนา 104,608 ไร่ พื้นที่ทำไร่ 142,716 ไร่ พืชเศรษฐกิจคือข้าวและอ้อย ด้านอุตสาหกรรมมีท่าอุตสาหกรรมจำนวนมาก แต่ใช้คนงานไม่มาก โรงงานอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ของชุมชนคือโรงงานอุตสาหกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์กระดาษ โรงสีข้าว 6 แห่ง ร้านค้าขาย 742 แห่ง ร้านช่างซ่อมต่าง ๆ 381 แห่ง ร้านขายปัจจัยการผลิต 4 แห่ง ร้านค้าสหกรณ์ 2 แห่ง ร้านค้าร่วมลงทุน 1 แห่ง ไม่มีตลาดกลาง

สภาพสังคม อำเภอท่าม่วงมีโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) แห่ง โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา (ส.ศ.) แห่ง วิทยาลัยการ

อาชีพ 1 แห่ง โรงเรียนอาชีวศึกษาของเอกชน 1 แห่ง โรงพยาบาล 2 แห่ง สถานีอนามัย
สาธารณสุข 1 แห่ง สถานีตำรวจภูธร 1 แห่ง

สภาพการจัดการศึกษาภายในชุมชนเป็นลักษณะต่างคนต่างจัดการศึกษา ตาม
นโยบายและแผนการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด เนื่องจากชุมชนไม่มีแผนการจัดการศึกษา
เฉพาะของชุมชน

ประเภทของสถานศึกษา มีสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับอนุบาล ประถม
ศึกษา มัธยมศึกษา สถานศึกษาที่สังกัดกรมอาชีวศึกษามีเพียงวิทยาลัยการอาชีพเพียงแห่ง
เดียว ส่วนสถานศึกษาอื่นที่สังกัดกรมอาชีวศึกษาคือวิทยาลัยเกษตรกรรม ตั้งอยู่นอกเขตอำเภอ
เมือง และชุมชนที่วิทยาลัยการอาชีพตั้งอยู่ค่อนข้างห่างไกลมาก วิทยาลัยเกษตรกรรมใน
ปัจจุบันประสบปัญหาเรื่องการขาดแคลนผู้สนใจเรียนในระบบ จึงหันมาเผยแพร่ความรู้นอก
ระบบให้แก่ประชาชนทั่วไป

ด้านการคมนาคม มีทางหลวงแผ่นดิน 2 สาย ถนนลาดยาง และถนนลูกรัง
เชื่อมต่อตำบลและหมู่บ้าน

ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข 1 แห่ง
สำนักงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค 1 แห่ง ประปาภูมิภาค 1 แห่ง

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ วัดถ้ำเสือ วัดถ้ำเขาน้อย วัดนางโน เชื้อนวัช
ราลงกรณ์ ตั้งอยู่อำเภอดำรง

สภาพปัญหาของอำเภอดำรง ด้านเกษตรกรรม คือ ด้านการผลิต พบว่า
เกษตรกรมีปัญหาเรื่องการขยายพื้นที่ในการผลิต เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่หวงห้ามของ
ทางราชการที่อยู่ในความดูแลของทหาร การผลิตไม่ตรงกับความต้องการของตลาด เนื่องจาก
เกษตรกรเพาะปลูกพืชตามความเคยชิน การขาดความรู้ทำให้ไม่กล้าทดลองปลูกพืชชนิดใหม่
ทดแทน ด้านการตลาด พบว่าเกษตรกรขาดเสถียรภาพเรื่องราคาผลผลิต เพราะมีข้อผูกพันกับ
พ่อค้าคนกลางที่ออกเงินทุน ทำให้เกษตรกรส่วนใหญ่เสียเปรียบเรื่องการกำหนดราคาผลผลิต
เกษตรกรจึงมีภาระหนี้สินค่อนข้างมาก ตลอดจนการขาดข้อมูลข่าวสารเรื่องการตลาด ด้าน
อุตสาหกรรมเกี่ยวกับการก่อสร้าง พบว่าปิดกิจการลงหลายแห่ง ส่งผลกระทบต่อธุรกิจอื่นที่
เกี่ยวข้อง โรงงานอุตสาหกรรมเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์กระดาษส่วนใหญ่ผลิตเพื่อการส่งออก ได้รับ
ผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจทำให้เกิดการชะลอตัวทางด้านการผลิต โรงงานอุตสาหกรรมโดย
ทั่วไปขาดสภาพคล่องทางการเงิน เนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุนด้านเงินทุน

ที่มา : ข้อมูลการตลาด สำนักงานพาณิชย์จังหวัดกาญจนบุรี, 2541

1.1.4 วิทยาลัยการอาชีพพนมมณฑราชูทิศ

(1) สภาพพื้นฐานของวิทยาลัย

วิทยาลัยการอาชีพพนมมณฑราชูทิศ จัดตั้งเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2534 เพื่อถวายเป็นราชกุศลในการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวโรกาสที่ทรงมีพระชนมพรรษา 60 พรรษา ตั้งอยู่ระหว่างถนนนวลจันทร์ และถนนรามอินทรา เขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร มีพื้นที่ 18 ไร่ เป็นวิทยาลัยการอาชีพที่จัดการเรียนการสอนเฉพาะทางด้านเทคโนโลยีโทรคมนาคม ปัจจุบันวิทยาลัยการอาชีพพนมมณฑราชูทิศได้ดำเนินเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.วช.) และประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ป.วส.)

1. เทคโนโลยีโทรคมนาคม
 - 1.1 เทคโนโลยีโทรคมนาคม
2. ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์
 - 2.1 ช่างไฟฟ้ากำลัง
 - 2.2 อิเล็กทรอนิกส์
3. บริหารธุรกิจ
 - 3.1 คอมพิวเตอร์ธุรกิจ
4. พื้นฐาน
 - 4.1 สามัญ
 - 4.2 สัมพันธ์

วัตถุประสงค์

เพื่อจัดการศึกษาตอบสนองนโยบายกรมอาชีวศึกษา โดยการจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

(2) สภาพพื้นฐานของเขตบึงกุ่ม

เขตบึงกุ่มเป็นเขตหนึ่งของกรุงเทพมหานคร มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	เขตบางเขน
ทิศใต้	ติดต่อกับ	เขตสะพานสูง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	เขตคันนายาว
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	เขตบางกะปิ

เขตนี้มีชุมชนที่จดทะเบียนอย่างถูกต้องประมาณ 20 กว่าชุมชน และชุมชนที่ยังไม่มีการจดทะเบียนก่อตั้ง 20 กว่าชุมชน ลักษณะของชุมชนส่วนใหญ่เป็นชุมชนที่อยู่อาศัย การพาณิชย์ และชุมชนแออัด ประชากรทั้งสิ้นประมาณ 140,000 คน การนับถือศาสนาส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธและศาสนาอิสลาม ด้านการศึกษามีผู้จบการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้น ประถมศึกษาจนถึงระดับปริญญา คราวเรือนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้าง รองลงมาอาชีพรับราชการ และการทำการค้า รายได้เฉลี่ยเดือนละ 10,000 บาท ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วงวัยแรงงาน

ด้านแรงงาน ส่วนใหญ่มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากนอกเขตเข้ามามากกว่าคนภายในเขตย้ายออกไป เนื่องจากเขตนี้เป็นชุมชนที่พักอาศัย และการพาณิชย์ เป็นแหล่งพักสินค้าของผู้ผลิต

สภาพเศรษฐกิจ การทำธุรกิจและงานบริการในชุมชนนั้น ต้องอาศัยวัดอุทิศและแรงงานนอกชุมชน ส่วนกลุ่มแม่บ้านมีการรวมตัวกันผลิตน้ำสมุนไพรเพื่อจำหน่าย โดยซื้อวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต คือ พืชสมุนไพรและผลไม้จากชุมชนที่ต้องนำส่งมาจากต่างจังหวัด ทำให้ต้นทุนของวัดอุทิศมีราคาค่อนข้างแพง โดยทั่วไปของโรงงานอุตสาหกรรมในเขตนี้มีการผลิตที่ต้องอาศัยเครื่องจักรมากกว่าแรงงานคน ส่วนธุรกิจการบริการอาศัยแรงงานของคนในการให้บริการ โรงงานอุตสาหกรรมและธุรกิจการบริการได้รับผลกระทบจากสภาวะเศรษฐกิจและการขาดสภาพคล่องทางการเงิน เนื่องจากสถาบันการเงินไม่ปล่อยสินเชื่อ จึงทำให้โรงงานอุตสาหกรรมและธุรกิจการบริการหลายแห่งต้องหยุดกิจการชั่วคราว โรงงานอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ต้องอาศัยการจำหน่าย ในห้างสรรพสินค้า บริษัทและห้างร้านทั้งในชุมชนและนอกชุมชน ส่วนกลุ่มแม่บ้านมีการจำหน่ายตามสถานที่ที่สำนักงานเขตหรือกรมประชาสัมพันธ์จัดให้เนื่องจากไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย โรงงานอุตสาหกรรมและกลุ่มธุรกิจ การบริการส่วนใหญ่ไม่มีการแลกเปลี่ยนความรู้กัน เนื่องจากต้องการรักษากลยุทธ์ในการผลิตและการบริหารงาน แต่กลุ่มเหล่านี้มีการขอความรู้จากหน่วยงานราชการบางแห่งและสถาบันการศึกษาระดับสูง ในกลุ่มแม่บ้านนี้ยังไม่เคยมีการแลกเปลี่ยนความรู้หรือ ผลผลิตกับกลุ่มสมาชิกอื่น ๆ การได้รับความรู้เป็นลักษณะที่ประธานกลุ่มคิดทดลองทำขึ้นมาเอง การทำธุรกิจและงานบริการส่วนใหญ่เป็นการลงทุนโดยเจ้าของกิจการเพียงคนเดียว ส่วนบริษัทหรือห้างร้านนั้นลงทุนโดยการระดมทุนจากหุ้นส่วน แต่กลุ่มแม่บ้านได้รับการสนับสนุนด้านการเงินจากประชาสังเคราะห์ที่ให้เงินช่วยเหลือแก่ผู้ที่ดกงาน

สภาพสังคม เขตบึงกุ่มมีโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา (ส.ศ.) วิทยาลัยการอาชีพ สำนักงานการศึกษานอกโรงเรียน โรงพยาบาลสถานือนามัย ห้องสมุดประชาชน สถานีตำรวจนครบาล 1 แห่ง ศูนย์สอนภาษาอิสลาม 1 แห่ง

ที่มา : สำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร, 2541

สภาพการจัดการศึกษาในเขตนี้ สำนักงานเขตมีการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาของกรุงเทพฯ ซึ่งสำนักงานเขตดูแลการจัดเฉพาะสถานศึกษาที่สังกัดกรุงเทพมหานคร ส่วนด้านอาชีวศึกษามีวิทยาลัยการอาชีพที่ให้บริการจัดการศึกษาด้านวิชาชีพให้แก่คนในชุมชน ด้านการคมนาคม มีทางหลวงแผ่นดิน ถนนลาดยางและถนนซีเมนต์เชื่อมต่อดลอดเขตและชุมชนต่าง ๆ ในเขตบึงกุ่ม

ด้านสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ มีที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข สำนักงานการไฟฟ้า ระบบประปา สำนักงานชุมสายโทรศัพท์

สภาพปัญหาของเขตบึงกุ่ม พบว่า ขาดแคลนแรงงานฝีมือ เนื่องจากผู้ที่จบทางด้านนี้โดยตรง ส่วนใหญ่มุ่งเข้าสู่ระบบของการจำหน่ายมากกว่าทางด้านการผลิต ดังนั้น บริษัทจึงต้องใช้วิธีแรงงานที่ไม่มีวุฒิ ความรู้ เข้ามาฝึกงานกับผู้ที่มีการประสบการณ์ในบริษัท จนกระทั่งมีความรู้และประสบการณ์ จากนั้นจึงเลื่อนหน้าที่และตำแหน่งงานตามความชำนาญ ขณะเดียวกันชุมชนแห่งนี้มีเยาวชนที่จบการศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ยังไม่มียาน และไม่ได้ศึกษาต่อและเป็นเด็กที่มีปัญหาครอบครัวอีกจำนวนหนึ่ง ลักษณะแรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมและบริษัทแบ่งออกเป็นแรงงานฝีมือ และแรงงานไร้ฝีมือ แรงงานฝีมือส่วนใหญ่เป็นชายที่มีความรู้ ระหว่างชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จนถึงระดับมัธยมศึกษา แรงงานไร้ฝีมือส่วนใหญ่เป็นหญิงระดับการศึกษาประมาณชั้นประถมศึกษา ทางด้านธุรกิจการบริการแบ่งพนักงานเป็น 3 ระดับ ดังนี้คือ ผู้บริหาร พนักงานวิชาชีพที่มีความรับผิดชอบเฉพาะด้าน และแรงงานไร้ฝีมือ คุณสมบัติของ แรงงานที่ต้องการ ผู้จัดการโรงงานอุตสาหกรรมเสนอว่าควรมีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้าน การบริการ การจัดการ ระเบียบและวินัยในการทำงาน และจริยธรรมทางวิชาชีพ

สรุปสภาพปัญหาและความต้องการของเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร เขตบึงกุ่ม อาชีพส่วนใหญ่คือ การค้า การบริการ และอุตสาหกรรมบางประเภท พบว่าไม่มีการรวมตัวในการผลิตและการจำหน่าย การลงทุนมี 2 ลักษณะ คือ การลงทุนโดยเจ้าของกิจการ และการร่วมลงทุนเป็นห้างหุ้นส่วน

ส่วนกลุ่มแม่บ้านที่ได้รับการสนับสนุนด้านเงินทุน มีการรวมตัวกันดำเนินกิจการกลุ่มในเรื่องการผลิตและการจำหน่ายผลผลิต

โรงงานอุตสาหกรรมขาดแรงงานที่มีความรู้และทักษะ คุณสมบัติของแรงงานที่ต้องการ คือ ผู้ที่มีความรู้และทักษะเฉพาะด้าน ความรู้ด้านการบริหารและการจัดการ ระเบียบวินัย และจริยธรรมทางวิชาชีพ

1.2 ความต้องการด้านอาชีพของชุมชนในเขตบริการของวิทยาลัยการอาชีพในเขตภาคกลาง

ในตอนนี้เป็นกรนำเสนอมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้นำชุมชน ตัวแทนสถานประกอบการ เกษตรอำเภอ และอุตสาหกรรมจังหวัด โดยนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับการจัดการศึกษาที่วิทยาลัยการอาชีพดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ในขั้นแรกผู้วิจัยจะเปรียบเทียบในประเด็นว่า ความรู้ในด้านอาชีพที่ชุมชนต้องการมีการจัดการศึกษาและมีอบรมในวิทยาลัยการอาชีพหรือไม่ ต่อจากนี้จะเป็นการวิเคราะห์ในรายละเอียดของการจัดการศึกษาในหลักสูตรแต่ลักษณะของวิทยาลัย โดยแยกเป็นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลักสูตรระยะสั้น และเป็นศูนย์กลางทางวิชาการ

ข้อมูลการเปรียบเทียบความต้องการด้านอาชีพของชุมชนทั้ง 4 แห่ง ได้นำเสนอในตารางที่ 10 ถึงตารางที่ 14 ส่วนตารางที่ 15 ถึงตารางที่ 19 เป็นการวิเคราะห์การจัดการศึกษาของหลักสูตรลักษณะต่างๆ ของวิทยาลัย เปรียบเทียบกับความต้องการของชุมชน

ผู้วิจัยศึกษาความต้องการด้านอาชีพของชุมชนด้วยวิธีการสัมภาษณ์ ชุมชนละ 7 คน รวมมีให้ข้อมูล จำนวน 28 คน โดยมีรายละเอียดของผู้ให้ข้อมูลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 รายละเอียดของผู้ให้ข้อมูล

ชื่อชุมชน	ผู้ให้ข้อมูล	จำนวน (คน)	เพศ	ระดับการศึกษา
อ.พระพุทธรบาท (N = 7)	ผู้นำชุมชน - กำนัน - ประธานกลุ่มนาข้าว - ประธานกลุ่มทำไร่ - ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สถานประกอบการ - ผู้จัดการสถานประกอบการ หน่วยงานราชการ - เกษตรอำเภอ - อุตสาหกรรมจังหวัด	1 1 1 1 1 1 1 1	ชาย ชาย ชาย หญิง หญิง ชาย ชาย	ภาคบังคับ ภาคบังคับ ภาคบังคับ ภาคบังคับ ปริญญา ปริญญา ปริญญา
อ.สามพราน (N = 7)	ผู้นำชุมชน - กำนัน - ประธานกลุ่มนาข้าว - ประธานกลุ่มทำสวน - ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สถานประกอบการ - เจ้าของสถานประกอบการ หน่วยงานราชการ - เกษตรอำเภอ - อุตสาหกรรมจังหวัด	1 1 1 1 1 1 1	ชาย ชาย ชาย ชาย ชาย ชาย ชาย	มัธยมศึกษา ภาคบังคับ ภาคบังคับ ภาคบังคับ มัธยมศึกษา ปริญญา ปริญญา
อ.ท่าม่วง (N = 7)	ผู้นำชุมชน - กำนัน - ประธานกลุ่มนาข้าว - ประธานกลุ่มทำไร่	1 1 1	ชาย ชาย ชาย	มัธยมศึกษา ภาคบังคับ มัธยมศึกษา

	- ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร สถานประกอบการ	1	หญิง	อนุปริญญา
	- ผู้จัดการสถานประกอบการ หน่วยงานราชการ	1	ชาย	ปริญญา
	- เกษตรอำเภอ	1	ชาย	ปริญญา
	- อุตสาหกรรมจังหวัด	1	ชาย	ปริญญา
เขตบึงกุ่ม (N = 7)	ผู้นำชุมชน			
	- กำนัน	1	ชาย	ภาคบังคับ
	- ประธานกลุ่มแม่บ้าน สถานประกอบการ	1	หญิง	ภาคบังคับ
	- เจ้าของสถานประกอบการ หน่วยงานราชการ	1	ชาย	ปริญญา
	- ผู้อำนวยการสำนักงานเขต	1	ชาย	ปริญญา

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา โดยอาศัยหลักเกณฑ์ ดังนี้

1. ในระดับพื้นที่ ในแต่ละชุมชน พิจารณาจากความสอดคล้องของความเห็นของผู้ให้ข้อมูล 3 กลุ่ม โดยผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลที่กลุ่มผู้ให้ข้อมูล 2 กลุ่มขึ้นไป มีความเห็นสอดคล้องกัน
2. ในภาพรวมผู้วิจัยพิจารณานำเสนอข้อมูลที่ชุมชนตั้งแต่ 2 แห่งขึ้นไปมีความเห็นสอดคล้องกัน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการด้านอาชีพในตอนนี แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่หนึ่งเป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการด้านอาชีพ ซึ่งครอบคลุมความต้องการด้านการประกอบอาชีพ โดยจำแนกตามสาขาอาชีพ 4 สาขา คือ เกษตรกรรม คหกรรม พณิชยกรรม และอุตสาหกรรม และความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ โดยแยกผลการวิเคราะห์เป็น 2 ประเด็น คือ ความรู้และทักษะ และวิธีการศึกษาที่ชุมชนต้องการ ส่วนที่สองเป็นการนำเสนอข้อมูลเปรียบเทียบความต้องการด้านอาชีพของชุมชนกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพ

ในการนำเสนอข้อมูลแต่ละส่วน ผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลของแต่ละชุมชนก่อนตามด้วยการนำเสนอข้อมูลในภาพรวม

1.2.1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านอาชีพของชุมชน

ตารางที่ 10 รายละเอียดความต้องการอาชีพของชุมชนอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ผู้ให้ข้อมูล	ปัญหาการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ
ผู้นำชุมชน			
ประธานกลุ่มทำนา	- ขาดความรู้ด้านการคิดคำนวณต้นทุน	- การคัดเกรดและวัดความชื้นในข้าว - การปลูกทานตะวัน ถั่วเขียว และพืชผักสวนครัว	- ได้รับความรู้ทางด้านการทำธุรกิจจากประสบการณ์ตรงจากโรงเรียนและข้อมูลข่าวสารจากเกษตรอำเภอ 1. ความรู้ด้านการทำบัญชี 2. ความรู้ด้านการคัดเกรดข้าวและการวัดค่าความชื้นของข้าว
ประธานกลุ่มทำไร่	- การขาดพันธุ์พืช - การขาดวิธีการสมัยใหม่		3. ความรู้เกี่ยวกับการคัดพันธุ์พืช 4. ความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่
กำนัน	- การขาดความรู้เรื่องการตลาด - การขาดอำนาจต่อรองเรื่องราคา		5. ความรู้เรื่องการตลาด 6. ความรู้เรื่องโรคพืช การใช้ปุ๋ย 7. การทำปุ๋ย
ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	- ไม่มีรายได้ในระหว่างรอเก็บเกี่ยว - ไม่มีงานทำในระหว่างรอเก็บเกี่ยว - ไม่มีความรู้เรื่องการตลาด		- การถนอมอาหาร - การจักสานก้านมะพร้าว - การเพาะเห็ดฟาง

ตารางที่ 10 (ต่อ) รายละเอียดความต้องการอาชีพของชุมชนอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ผู้ให้ข้อมูล	ปัญหาการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ
<p>สถานประกอบการ</p> <p>ผู้จัดการสถานประกอบการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีบุคลากรจากสถานศึกษามาให้ความรู้ ต้องพึ่งเคหะกิจและทุนจากกรมส่งเสริมฯ - ขาดข้อมูลข่าวสารด้านการอาชีพ - ปัญหาคนงานไม่คำนึงถึงสุขภาพ ไม่นิยมใช้เครื่องป้องกันสุขภาพ - ต้องฝึกพนักงานมากเมื่อเริ่มเข้าทำงาน - ความซื่อสัตย์ของคนงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - การทำดอกไม้จัน - การแปรรูปอาหาร เช่น การทำมะพร้าวเมียง - การทำสิ่งประดิษฐ์จากรังไหม - อาชีพเย็บผ้า - ลักษณะแรงงานที่พึงประสงค์ 	<ul style="list-style-type: none"> - มาสอนที่บ้าน โดยดูความถนัดของกลุ่มผู้เรียน และวัสดุที่มีในท้องถิ่น - สอนช่วงเย็นหลังจากทำไร่ ทำนา ประมาณ 6 โมงเย็น หรือเดือนมกราคม - เมษายน เนื่องจากว่างจากการทำไร่ทำนา - ความรู้เรื่องอาชีพเสริมที่มีวัสดุในท้องถิ่น - ความรู้เรื่องการจัดการ การตลาด - การเข้ารับฟังการอบรมสัมมนาในเรื่องอาชีพที่สนใจ และรูปแบบเครือข่ายการเรียนรู้ - ความรู้ ประสบการณ์ การเย็บผ้า โดยมีการเรียนระยะยาวและต่อเนื่อง - การบริหารงานครอบครัว - ความรู้เรื่องการป้องกันรักษาสุขภาพในสถานประกอบการ - ควรจะให้นักศึกษามีโอกาสเข้าศึกษางาน/ดูงานในสถานประกอบการหลาย ๆ แห่งทั้งในบริษัทเล็ก/ใหญ่

ตารางที่ 10 (ต่อ) รายละเอียดความต้องการอาชีพของชุมชนอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ผู้ให้ข้อมูล	ปัญหาการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ
<p>หัวหน้าหน่วยราชการ อุตสาหกรรมจังหวัด</p>	<ul style="list-style-type: none"> - โรงงานอุตสาหกรรมปิดตัวลง ชาวบ้านส่วนใหญ่ทำงานนอกหมู่บ้าน ไม่ได้อยู่ร่วมกัน ทั้งที่มีที่ดินเป็นของตนเอง - นักลงทุนขาดความรู้ด้านการตลาด 	<p>อุตสาหกรรมเกษตร</p> <ul style="list-style-type: none"> - อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารเพื่อส่งออก เช่น ข้าวโพด มะม่วง ทานตะวัน (ทำน้ำมัน) - อุตสาหกรรมในครอบครัวโดยใช้ทรัพยากรที่มีในชุมชน เช่น ทำหมวกหรือกระเป๋า จากผักตบชวา เป็นต้น 	<ul style="list-style-type: none"> - คุณลักษณะที่ดีของคนงาน เช่น ความซื่อสัตย์ ความตรงต่อเวลา - การดูงานในสถานประกอบการเพื่อเพิ่มประสบการณ์ - ความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร การควบคุมดูแลเครื่องจักร ในระดับ ปวช., ปวส. - ความรู้ด้านการลงทุน การตลาด อุตสาหกรรมในครัวเรือน - ครู-อาจารย์ต้องสอนให้นักศึกษามองอนาคตโดยการฝึกงาน/ดูงานในสถานประกอบการ โดยสถานศึกษาประสานกับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับโรงงานอุตสาหกรรม เช่น กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด - อาจารย์ต้องเข้าไปควบคุมดูแลนักศึกษาด้วยเพื่อหาทางแก้ไขเมื่อมีปัญหา - มีการแนะแนวว่านักศึกษาเรียนอะไรไปแล้วสามารถประกอบอาชีพได้บ้าง

ตารางที่ 10 (ต่อ) รายละเอียดความต้องการอาชีพของชุมชนอำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ผู้ให้ข้อมูล	ปัญหาการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ
<p>เกษตรกรอำเภอ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรขาดความรู้ในเรื่องวิทยาการใหม่ ๆ - เกษตรกรมีหนี้สิน 	<ul style="list-style-type: none"> - เกษตรกรรม ทำไร่ข้าวโพด 	<ul style="list-style-type: none"> - ความรู้ด้านเกษตรกรรมสมัยใหม่ โดยให้บุคลากรในวิทยาลัยการอาชีพลงมาช่วยเหลือเกษตรกรร่วมกับเจ้าหน้าที่การเกษตร - วิธีการให้ความรู้ คือ ให้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ โดยการเปรียบเทียบวิธีการสมัยใหม่ กับวิธีการที่เกษตรกรทำอยู่ และควรให้ความรู้กับกลุ่มย่อยก่อน - หลักสูตร เป็นแบบสั้น ๆ เข้าใจง่าย - ระยะเวลา ประมาณเดือนพฤศจิกายนและธันวาคม สำหรับชาวไร่ และประมาณหลังเดือนกุมภาพันธ์ สำหรับชาวนา

โดยสรุป จากตารางแสดงรายละเอียดความต้องการด้านอาชีพของชุมชนอำเภอ พระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี พบว่า

ด้านเกษตรกรรม อาชีพที่ชุมชนต้องการ คือ การทำนา การปลูกต้น ทานตะวัน การปลูกถั่วเขียว การปลูกพืชสวนครัว และการเพาะเห็ดฟาง ส่วนการ ศึกษา เพื่ออาชีพ ชุมชนต้องการความรู้เรื่องการค้าเกรดและวัดความชื้นในข้าว ความรู้และทักษะใน การปลูกถั่วเขียว พืชสวนครัว การเพาะเห็ดฟาง โดยต้องการให้วิทยาลัยการอาชีพจัดเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารหรือการจัดการฝึกอบรมในเรื่องเหล่านี้

ด้านคหกรรม อาชีพที่ชุมชนต้องการคือ อาชีพเย็บผ้า การแปรรูปอาหาร และ การถนอมอาหารจากผลผลิตทางการเกษตร ที่มีอยู่ในท้องถิ่น คือ มะพร้าว และไข่ แต่ใน วิทยาลัยการอาชีพมีการจัดการศึกษาในด้านนี้ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชนเพียง ลักษณะเดียว คือ การบริการเสริมวิชาชีพนักเรียน มัธยมศึกษาและหลักสูตรระยะสั้น สาขา วิชาผ้าและการตัดเย็บ

ด้านพาณิชย์กรรม พบว่า ชุมชนต้องการความรู้เรื่องการตลาด บัญชี และ การบริหารงาน

ด้านอุตสาหกรรม สถานประกอบการต้องการให้พนักงานและคนงานรู้เรื่อง การป้องกันและรักษาสุขภาพในสถานประกอบการ และเสนอแนะว่านักเรียนควรมีความรู้เรื่อง ระบบและการดำเนินงานของโรงงานอุตสาหกรรม

ตารางที่ 11 รายละเอียดความต้องการด้านอาชีพของชุมชนอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ผู้ให้ข้อมูล	ปัญหาการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ
ผู้นำชุมชน			
ประธานกลุ่มทำนา	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดความรู้เรื่องการขังข้าว การตลาด การตัดเมล็ดพันธุ์ การตัดเกรดข้าว - ไม่สามารถรวมกลุ่มกันได้ - มีหนี้สินทั้งในระบบและนอกระบบ - ไม่สามารถกำหนดราคาข้าวได้เอง จึงไม่มีอำนาจต่อรอง - ไม่มีที่ดินทำกินเป็นของตนเอง 	<ul style="list-style-type: none"> - การรวมกลุ่มเป็นสหกรณ์ มียุ่งเก็บ - ใช้พันธุ์ข้าวที่เหมือนกันทั้งกลุ่ม เพื่อต่อการเก็บเกี่ยว - อาชีพเสริม เช่น แปรรูปผลไม้ จักสาน 	<ul style="list-style-type: none"> - ความรู้เรื่องการขังข้าว การตัดเมล็ดพันธุ์ให้เหมาะกับพื้นที่ เรื่องการตลาด การตัดเกรด - ความรู้เรื่องสหกรณ์ การรวมกลุ่ม - เรียนในช่วงที่ว่างจากการทำนาและสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่สามารถลงนาได้
ประธานกลุ่มทำสวน	<ul style="list-style-type: none"> - น้ำเน่าเสีย - สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม 	<ul style="list-style-type: none"> - การทำสวน - แปรรูปน้ำมะพร้าว ยาสระผม ผลไม้ดอง 	<ul style="list-style-type: none"> - ความรู้เรื่องการตัดพันธุ์พืช - การเพาะพันธุ์พืช
กำนัน		<ul style="list-style-type: none"> - ประกอบอาชีพอิสระ 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดอบรมหลักสูตรระยะสั้นด้านการแปรรูปอาหาร - จัดการศึกษาในระบบระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ด้านพณิชยกรรม ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์
ประธานกลุ่มแม่บ้าน	<ul style="list-style-type: none"> - การว่างงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - น้ำมะพร้าวถูง น้ำมะพร้าวกระป๋อง 	<ul style="list-style-type: none"> - ได้รับความรู้จากเคหะกิจ

ตารางที่ 11 (ต่อ) รายละเอียดความต้องการอาชีพของชุมชนอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ผู้ให้ข้อมูล	ปัญหาการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ
เกษตรกร	<ul style="list-style-type: none"> - ภาวะหนี้สิน - การขาดเงินลงทุน 	<ul style="list-style-type: none"> - ฝรั่งดอง ยาสระผมด้วยมะกรูด ยานวด ดอกไม้จันทร์ - การตัดเย็บเสื้อผ้า - การดูแลรักษาผ้า - ไข่เค็ม - พวงมาลัยดินหอม 	<ul style="list-style-type: none"> - การแปรรูปอาหาร เช่น น้ำมะพร้าว มะพร้าวกระป๋อง ฝรั่งดอง ไข่เค็ม - ดอกไม้จันทร์ พวงมาลัยดินหอม - ยาสระผม ยานวดผม
<p>สถานประกอบการ</p> <p>เจ้าของสถานประกอบการ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การสั่งสินค้าลดลง ไม่สม่ำเสมอ - วัตถุดิบบางอย่างต้องสั่งจากต่างประเทศ ทำให้รายจ่ายเพิ่ม - คนงานขาดความรับผิดชอบ และขาดความรู้บางประเภท 		<ul style="list-style-type: none"> - สร้างจิตสำนึกให้ผู้เรียนรู้ว่างานคืออะไร - ปลูกฝังความรับผิดชอบในงาน - ผลิตรองานที่เป็นสารพัดช่าง ทำได้หลาย ๆ อย่าง - มีทั้งในระบบและนอกระบบ เช่น ศูนย์ฝึกอาชีพ ให้ความรู้หลาย ๆ ด้าน ไม่ต้องเจาะลึกมาก - ให้สถาบันการศึกษา เช่น วิทยาลัยเทคนิค วิทยาลัยอาชีวะ วิทยาลัยการอาชีพ มีความสัมพันธ์ในตัวของมันเอง - ให้มีการจัดอบรมสัมมนาในเรื่องของความรู้ที่จำเป็นทั้งด้านเกษตร อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และการท่องเที่ยว

ตารางที่ 11 (ต่อ) รายละเอียดความต้องการอาชีพของชุมชนอำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ผู้ให้ข้อมูล	ปัญหาการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ
<p>หัวหน้าหน่วยราชการ</p> <p>อุตสาหกรรมจังหวัด</p>	<ul style="list-style-type: none"> - อุตสาหกรรมนำเข้าชิ้นส่วนและอุตสาหกรรมยานยนต์ได้รับผลกระทบจากภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ 	<ul style="list-style-type: none"> - อุตสาหกรรมที่ใช้วัสดุในประเทศ เช่น ดัดเย็บเสื้อผ้า - อุตสาหกรรมอาหารแปรรูปผลิตภัณฑ์ด้านเกษตร ปศุสัตว์ 	<ul style="list-style-type: none"> - ความรู้ทางเกษตรกรรม อุตสาหกรรม ควบคู่กันไป ไม่ใช่เทคโนโลยีด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะ - การวางแผนการศึกษา การวางแผนอุตสาหกรรม เกษตรกรรม ควรเป็นไปในทิศทางเดียวกัน - การศึกษาในแต่ละระดับในหลายสาขาต้องได้สัดส่วนกัน - การศึกษาที่เน้นให้คนเกิดความคิด
<p>เกษตรกรอำเภอ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - มีโรงงานอุตสาหกรรมมาก ทำให้น้ำเน่าเสีย - ปัญหาโรคเพลี้ยระบาดในกล้วยไม้ - ปัญหาการรวมกลุ่ม 	<p>การทำสวน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การปลูกกล้วยไม้ ส้มโอ <p>การทำนา</p> <p>อาชีพเสริม</p> <ul style="list-style-type: none"> - การแปรรูปอาหาร เช่น น้ำฝรั่ง - การถนอมอาหาร - การเย็บปักถักร้อย 	<ul style="list-style-type: none"> - ความรู้เรื่องตลาด เพื่อมีอำนาจต่อรอง การกำจัดโรคแมลงโดยไม่ใช้สารเคมี การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง - การอบรมด้านการถนอมอาหาร การแปรรูปอาหาร โดยหน่วยงานต่าง ๆ น่าจะร่วมมือกัน มีค่าตอบแทนให้วิทยากร

โดยสรุป จากตารางแสดงรายละเอียดความต้องการด้านอาชีพของชุมชน อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม พบว่า

ด้านเกษตรกรรม อาชีพที่ชุมชนต้องการคือ การทำนา การทำสวน การเลี้ยง สัตว์ปีกและสุกร ส่วนการศึกษาเพื่ออาชีพนั้น ชุมชนต้องการความรู้เรื่อง การชั่ง ตวง วัด การ คัดเมล็ดพันธุ์ การดูแลและรักษาโรคพืช การเพาะพันธุ์พืช การเลี้ยงไก่และสุกร โดยให้ วิทยาลัยการอาชีพจัดบริการในลักษณะการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการฝึกอบรมในเรื่องเหล่านี้ เมื่อพิจารณาจากตารางพบว่าวิทยาลัยการอาชีพไม่มีการจัดบริการ เนื่องจากได้ยุบคณะ เกษตรกรรมไปแล้ว

ด้านคหกรรม อาชีพที่ชุมชนต้องการ คือ การตัดเย็บเสื้อผ้า การแปรรูปและ การถนอมอาหารจากผลผลิตทางการเกษตรที่มีอยู่ในชุมชน การทำสิ่งประดิษฐ์ เช่น พวง มาลัยดินหอม การจักสาน การทำยาสระผมและครีมนวด จากตารางพบว่าวิทยาลัยการอาชีพ จัดบริการในด้านนี้ที่สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน คือ การตัดเย็บเสื้อผ้า และการแปรรูปอาหาร เช่น การทำน้ำผลไม้

ด้านพณิชยกรรม ชุมชนต้องการความรู้เรื่องการตลาด และความรู้เรื่อง สหกรณ์ วิทยาลัยการอาชีพมีการจัดให้ความรู้ในระบบระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ด้านอุตสาหกรรม ชุมชนต้องการความรู้เพื่อประกอบอาชีพอิสระเกี่ยวกับช่าง ไฟฟ้า ช่างยนต์ ซึ่งวิทยาลัยการอาชีพได้จัดบริการให้ทั้งในระบบที่เป็นหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพและหลักสูตรระยะสั้น

ตารางที่ 12 รายละเอียดความต้องการด้านอาชีพของชุมชนอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

ผู้ให้ข้อมูล	ปัญหาการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ
<p>ผู้นำชุมชน</p> <p>ประธานกลุ่มทำนา</p> <p>ประธานกลุ่มทำไร่</p>	<p>- ที่ดินทำกินไม่เหมาะสมกับการทำนา ปลูกพืชได้บางอย่าง เช่น ผักชี</p> <p>- ฝนแล้ง</p> <p>- ไม่รู้ว่าการซังของพ่อค้าผิดหรือถูก</p> <p>- มีหนี้สินจากพ่อค้าคนกลาง</p> <p>- ปุ๋ยธรรมชาติหายาก</p> <p>- เป็นที่ดอน ทำนาไม่ได้</p> <p>- ภาวะรายได้ไม่พอกับรายจ่าย</p> <p>- ทำนาแต่ไม่ประสบความสำเร็จ เนื่องจากเรื่องราคาผลผลิต</p> <p>- ปัญหาเรื่องโรคพืช การใช้ยา และสารเคมี</p>	<p>- ปลูกพืชไร่นานหลายชนิด</p> <p>- การเลี้ยงไก่ เป็ด หมู ปลา</p> <p>- การปลูกพืชไม้ผล</p> <p>- การทำปุ๋ย</p> <p>- การปลูกพืชนอกฤดูการ</p> <p>- การปลูกผักสวนครัว</p>	<p>- ความรู้เรื่องการปรับปรุงดิน การใช้ปุ๋ย</p> <p>- ความรู้เรื่องการซัง ตวง การทำปุ๋ยธรรมชาติ</p> <p>- ความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดการแปลงนา หลังการเก็บเกี่ยว</p> <p>- ความรู้จากเจ้าหน้าที่เกษตร</p> <p>- ความรู้เรื่องพันธุ์ไม้</p> <p>- ความรู้เรื่องการเลี้ยงสัตว์ปีก</p> <p>- ความรู้เรื่องการตลาด</p> <p>- การตอนกิ่ง</p> <p>- การทำปุ๋ย</p> <p>- การดูแลและรักษาไม้ผล</p> <p>- ความรู้เรื่องโรคพืช</p> <p>- ความรู้เรื่องการใช้ยา สารเคมีและฮอร์โมน</p> <p>- มีแหล่งความรู้ในชุมชน</p>

ตารางที่ 12 (ต่อ) รายละเอียดความต้องการอาชีพของชุมชนอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

ผู้ให้ข้อมูล	ปัญหาการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ
กำนัน	- การว่างงาน	- อาชีพเสริม เช่น การปลูกผักขึ้นนอกฤดูกาล - การตัดเย็บเสื้อผ้า	- นักศึกษาเรียนร่วมกับเจ้าของสถานที่เพื่อจะได้ความ แลกเปลี่ยนความรู้ไปพร้อม ๆ กับการปฏิบัติจริง - ความรู้เรื่องการทำเกษตรแบบทฤษฎีใหม่ - ได้รับความรู้และวิทยาการใหม่ ๆ จากสถานศึกษา ที่เกี่ยวข้อง - ความรู้เรื่องการปลูกผักสวนครัว - การตัดเย็บเสื้อผ้า
ประธานกลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร	- ปัญหาเรื่องการตลาด - ต้นทุนการผลิตสูง - รายได้น้อย ไม่พอกับรายจ่าย	- การย้อมสีผ้า - การออกแบบลวดลายผ้า - การตัดเย็บเสื้อผ้า - การตัดเย็บหมวก	- ความรู้เรื่องการย้อมสีผ้า - ความรู้เรื่องการออกแบบลวดลายผ้า - ความรู้เรื่องการตัดเย็บผ้า - การออกหน่วยเคลื่อนที่บริการความรู้ให้แก่คนในชุมชน
สถานประกอบการ เจ้าของสถานประกอบการ	- บริษัทเป็นบริษัทผลิตวัสดุบรรจุภัณฑ์ จึงมีผลกระทบต่อธุรกิจอื่นที่ตกไปด้วย - นักศึกษาปัจจุบันไม่ค่อยสนใจอนาคต ว่าจะนำวิชาความรู้ที่เรียนไปทำอะไร เรียนเพียงเพื่อให้จบหรือให้ได้เกรดดีก็พอ	- แรงงานฝีมือที่มีความรู้ด้านภาษาอังกฤษ การบริหารและการจัดการ มีระเบียบและ วินัยในการทำงาน	- การพัฒนาบุคลากรในบริษัทให้มีความรู้ มีศักยภาพ สูงขึ้น - ความรู้เรื่องการทำงานร่วมกัน - หลักสูตรพื้นฐานสำหรับพนักงานทั่วไป - ครู-อาจารย์ ควรศึกษาในโรงงาน/สถานประกอบกา

ตารางที่ 12 (ต่อ) รายละเอียดความต้องการอาชีพของชุมชนอำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

ผู้ให้ข้อมูล	ปัญหาการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ
<p>หน่วยงานราชการ</p> <p>อุตสาหกรรมจังหวัด</p>	<p>- คนตกงาน โดยเฉพาะงานก่อสร้าง</p> <p>คนงานท่าทราย รถบรรทุก โรงงาน</p> <p>กระดาษ</p>	<p>- เกษตรกรรม พืชไร่ ได้แก่ อ้อย ข้าวโพด</p> <p>และข้าว</p> <p>- อุตสาหกรรมท่องเที่ยว</p>	<p>ว่าเขาต้องการพื้นฐานอะไรบ้าง</p> <p>- ความรู้เรื่องงานพิมพ์ การใช้เครื่องใช้ในสำนักงาน</p> <p>งานเอกสาร รูปแบบฟอร์ม การใช้เครื่องมือช่าง</p> <p>- มีความคิดที่สามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้รับไป</p> <p>ประกอบอาชีพในอนาคตได้ สอนให้เด็กเห็นคุณค่า</p> <p>ของการทุ่มเทในการเรียนรู้</p> <p>- ผู้ดูแลด้านการศึกษาจะต้องตามโลกให้ทัน ปรับตัว</p> <p>ให้เร็ว เพื่อจะได้ผลิตกำลังคนได้เหมาะสมกับความ</p> <p>ต้องการของตลาด</p> <p>- ให้นักศึกษามีโอกาสศึกษาดูงาน/ฝึกงานนอกโรงเรียน</p> <p>หรือสถานศึกษามากขึ้น</p> <p>- ควรพัฒนาคนที่อยู่ว่าง ๆ</p> <p>- เปิดหลักสูตรสั้น ๆ เรื่องที่เขาสนใจ เช่น คอมพิวเตอร์</p> <p>การทำอาหาร ทำขนม การถนอมอาหาร</p> <p>- ควรมีใบประกาศนียบัตรของการฝึกอาชีพพิเศษ</p> <p>เช่น เจียรไนพลอย</p> <p>- ควรปรับเปลี่ยนตำแหน่งหน้าที่ เช่น ครูที่มีอายุเกิน</p> <p>ควรทำหน้าที่อื่น ไม่ใช่การสอน</p>

ตารางที่ 12 (ต่อ) รายละเอียดความต้องการอาชีพของชุมชนอำเภอดงหลวง จังหวัดกาญจนบุรี

ผู้ให้ข้อมูล	ปัญหาการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ
<p>กำนัน</p>	<p>- ผู้ที่จบการศึกษาระดับอุดมศึกษา ไม่มีงานทำ</p>	<p>เกษตรกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทำนา - ทำไร่ - สวนผักชี 	<ul style="list-style-type: none"> - ควรสอบถามชาวบ้านเพื่อกำหนดหลักสูตร ไม่ใช่ทำ ขึ้นเอง - ควรเปิดคอร์สพิเศษให้เมื่อสถานประกอบการขอมา - ครูควรได้พัฒนาความรู้และประสบการณ์ให้ทันต่อ และเหตุการณ์ปัจจุบัน - ปรับหลักสูตรทุก ๆ 5 ปี - พัฒนาและแนะแนวอาชีพ - มีความรู้เรื่องการปรับปรุงที่ดิน ในฤดูว่างจากการ ทำนา ทำไร่

โดยสรุป จากตารางแสดงรายละเอียดความต้องการด้านอาชีพของชุมชน
อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า

ด้านเกษตรกรรม อาชีพที่ชุมชนต้องการคือ การปลูกพืชไร่หลากหลาย การ
ปลูกพืชไม้ผล ส่วนการศึกษาเพื่ออาชีพนั้น ชุมชนต้องการความรู้และทักษะเรื่องการปลูกพืชไร่
การปลูกไม้ผล การตอนกิ่ง การดูแลและรักษาไม้ผล การทำปุ๋ย

ด้านคหกรรม อาชีพที่ชุมชนต้องการ คือ การตัดเย็บเสื้อผ้า การย้อมสีผ้า
การออกแบบลวดลายผ้า ซึ่งคนในชุมชนต้องการความรู้และทักษะในการตัดเย็บเสื้อผ้า การ
ย้อมสีผ้า และการออกแบบลวดลายผ้า โดยมุ่งหวังให้จัดบริการเป็นหลักสูตรระยะสั้น

ด้านพาณิชย์กรรม พบว่าสถานประกอบการต้องการพนักงานที่มีความรู้เกี่ยว
กับการบริหารและการจัดการ โดยต้องการให้วิทยาลัยการอาชีพจัดสอดแทรกความรู้เรื่องการ
บริหารและการจัดการให้แก่ผู้เรียนด้วย

ด้านอุตสาหกรรม ชุมชนเห็นว่าแนวโน้มอาชีพที่จะเกิดขึ้นดังอาชีพเกี่ยวกับ
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว จึงต้องการความรู้เรื่องภาษา การบริการ แหล่งท่องเที่ยว และ
เรื่องระบบนิเวศน์

ตารางที่ 13' รายละเอียดความต้องการด้านอาชีพของเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร

ผู้ให้ข้อมูล	ปัญหาการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ
ผู้นำชุมชน กำนัน	- พื้นที่ต่ำ น้ำท่วม	- ก่อสร้างขนาดเล็ก (ช่างก่อสร้าง) - ดอกไม้ประดิษฐ์ - น้ำผลไม้ - ช่างตัดผม - ขายอาหาร	- สำนักงานเขตเป็นผู้ให้ความรู้ด้านการตัดผม ทำอาหาร ทำน้ำผลไม้
ประธานกลุ่มแม่บ้าน	- ปัญหาการว่างงานของคนในชุมชน - ขาดวัตถุดิบในการผลิต - ต้นทุนการผลิตสูง - ขาดสถานที่จำหน่ายปัจจัยในการผลิต	- ทำน้ำสมุนไพรและน้ำผลไม้ - ขายอาหาร - น้ำดื่มสะอาด - ทำปาห้องโก๋ - อาชีพอิสระด้านช่างไฟฟ้า	- การลองผิดลองถูกจากประสบการณ์ - ความรู้ด้านการทำน้ำสมุนไพร น้ำผลไม้ การทำอาหาร - ช่างไฟฟ้า เป็นหลักสูตรระยะสั้นโดยการออกหน่วย บริการเคลื่อนที่
สถานประกอบการ เจ้าของสถานประกอบการ	- การขาดแคลนแรงงานด้านงานพิมพ์ - แรงงานขาดทักษะทางด้านภาษา การบริหาร การจัดการ การคิดวิเคราะห์ ขาดระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม วออาชีพ	- อุตสาหกรรมงานพิมพ์ - งานพิมพ์หนังสือ - ช่างพิมพ์และเรียงพิมพ์	- การฝึกประสบการณ์จากการทำงานจริง - ความรู้เรื่องงานพิมพ์ - ความรู้เรื่องกฎหมาย ภาษา แรงงาน - ความรู้เรื่องการบริหารและการจัดการ

ตารางที่ 13 (ต่อ) รายละเอียดความต้องการอาชีพของชุมชนเขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ

ผู้ให้ข้อมูล	ปัญหาการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการประกอบอาชีพ	ความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ
<p>หน่วยงานราชการ</p> <p>ผู้อำนวยการสำนักงานเขต</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ปัญหาด้านสภาพแวดล้อม - การว่างงาน - แนวโน้มความต้องการด้านแรงงานลดลง - การขาดการรวมกลุ่มของประชาชน - ปัญหาด้านสาธารณูปโภค ไฟฟ้า น้ำประปา 	<ul style="list-style-type: none"> - การตัดผม - เย็บปักถักร้อย - พิมพ์ดีด - ทำผ้าบาติก - ตัดเย็บเสื้อผ้า - การค้าปลีก 	<ul style="list-style-type: none"> - หลักสูตรระยะสั้นเรื่องการตัดผม การตัดเย็บเสื้อผ้า การเย็บปักถักร้อย การพิมพ์ดีด การทำผ้าบาติก และการค้าปลีก - การออกหน่วยเคลื่อนที่บริการให้ความรู้ด้านวิชาชีพระยะสั้นในชุมชน

โดยสรุป จากตารางแสดงรายละเอียดความต้องการด้านอาชีพของชุมชนเขต บึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร พบว่าเขตบึงกุ่มไม่มีความต้องการอาชีพและการศึกษาเพื่ออาชีพ ด้านเกษตรกรรม เนื่องจากสภาพชุมชนมีสภาพพื้นฐานและอาชีพที่แตกต่างกับชุมชนอื่น ๆ ใน เขต ภาคกลาง

ด้านคหกรรม พบว่าเป็นที่ต้องการของชุมชน ซึ่งอาชีพที่ชุมชนต้องการคือ ช่างตัดเย็บเสื้อผ้า การทำ ผ้าบาติก การขายอาหาร การทำน้ำสมุนไพรและน้ำผลไม้ การทำ ดอกไม้ประดิษฐ์ และช่าง ตัดผม โดยต้องการให้จัดอบรมเป็นลักษณะหลักสูตรระยะสั้น

ด้านพัฒนชยกรรม ชุมชนมีความต้องการอาชีพธุรกิจค้าปลีก โดยต้องการการ ศึกษาเพื่ออาชีพเกี่ยวกับการค้าปลีก ความรู้เรื่องการบริหาร การจัดการ กฎหมาย ภาษีและ แรงงาน เกี่ยวกับความรู้เหล่านี้

ด้านอุตสาหกรรม สถานประกอบการต้องการอาชีพเกี่ยวกับช่างพิมพ์ และ เรียงพิมพ์ โดยต้องการการศึกษาเพื่ออาชีพเกี่ยวกับเรื่อง งานพิมพ์

(2) ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของความต้องการด้านการประกอบอาชีพของชุมชนทั้ง 4 แห่ง

ตาราง 14. ความต้องการด้านการประกอบอาชีพของชุมชนทั้ง 4 แห่ง

อ.พระพุทธบาท จ.สระบุรี	อ.สามพราน จ.นครปฐม	อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี	เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ	ความสอดคล้องของความต้องการด้านการประกอบอาชีพ
สาขาเกษตรกรรม - การตัดเกรดข้าว - การปลูกพืชหมุนเวียน - การดูแลและรักษาโรคพืช	- การขังตวง - การคิดเมล็ดพันธ์ - การตัดเกรดข้าว - การดูแลและรักษาโรคพืช	- การปลูกพืชไร่นานเวียน - การปลูกพืชสวนครัว - การปลูกไม้ผล - การเลี้ยงสัตว์ปีกและสุกร		- การตัดเกรดข้าว - การคิดพันธุ์พืช - การปลูกพืชไร่นานเวียน - การดูแลและรักษาโรคพืช
สาขาคหกรรม - การถนอมอาหาร - การจักสาน - การเพาะเห็ดฟาง - การแปรรูปอาหาร - การเย็บผ้า - การเย็บปักถักร้อย	- การทำน้ำผลไม้ - การแปรรูป - การจักสาน - การตัดเย็บเสื้อผ้า - การทำสิ่งประดิษฐ์ - พวงมาลัยดินหอม - การย้อมสีด้าย - การออกแบบลวดลาย - การย้อมสี	- การย้อมสีด้าย - การออกแบบลวดลาย - การตัดเย็บเสื้อผ้า	- การทำน้ำผลไม้ - การทำดอกไม้ประดิษฐ์ - การขายอาหาร - การตัดเย็บเสื้อผ้า - การเย็บปักถักร้อย	- การแปรรูป - การตัดเย็บเสื้อผ้า - การย้อมสีด้าย - การออกแบบลวดลายผ้า - การทำสิ่งประดิษฐ์
สาขาพาณิชยกรรม - การบริหารงาน - การจัดการ - การจัดตั้งสหกรณ์	- การบริหารงาน - การจัดการ	- การบริหารงาน - การจัดการ - การจัดตั้งสหกรณ์	- การบริหารงาน - การจัดการ - กฎหมาย ภาษี และแรงงาน	- การบริหารงาน - การจัดการ - การจัดตั้งสหกรณ์
สาขาอุตสาหกรรม - ช่างไฟฟ้า	- ช่างไฟฟ้า - ช่างยนต์	- อุตสาหกรรมท่องเที่ยว	- งานพิมพ์ - เรียงพิมพ์	- ช่างอุตสาหกรรมที่สอดคล้องกับอาชีพท้องถิ่น

จากตาราง พบว่า ชุมชนมีความต้องการด้านการประกอบอาชีพที่สอดคล้องกัน ดังนี้

สาขาเกษตรกรรม

ชุมชนมีความต้องการด้านการประกอบอาชีพ ได้แก่ การตัดเถรตข้าว การตัดพันธุ์พืช การปลูกพืชไร่หมุนเวียน และ การดูแลรักษาโรคพืช

สาขาคหกรรม

ชุมชนมีความต้องการด้านการประกอบอาชีพ ได้แก่ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร การตัดเย็บเสื้อผ้า การออกแบบลวดลายผ้า และ การทำสิ่งประดิษฐ์

สาขาพาณิชยกรรม

ชุมชนมีความต้องการด้านการประกอบอาชีพ ได้แก่ การบริหารงาน การจัดการ และการจัดตั้งสหกรณ์

สาขาอุตสาหกรรม

ชุมชนมีความต้องการด้านการประกอบอาชีพที่ค่อนข้างแตกต่างกันตามความต้องการของแต่ละชุมชน

1.2.2 ผลการเปรียบเทียบความต้องการด้านอาชีพของชุมชนกับสภาพการจัดการศึกษาลักษณะต่างๆของวิทยาลัยการอาชีพ
 ตารางที่ 15 การเปรียบเทียบความต้องการด้านอาชีพของชุมชนกับสภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสระบุรี

ความต้องการด้านอาชีพ	ความต้องการการศึกษาเพื่ออาชีพ		สภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพ		
	ความรู้และทักษะที่ต้องการ	ลักษณะ/ประเภทการศึกษาที่ต้องการ	ประกาศนียบัตร วิชาชีพ	เสริมวิชาชีพ และระยะสั้น	การเป็นศูนย์กลาง ทางวิชาการ
เกษตรกรรม	เกษตรกรรม				
- การทำนา	- ความรู้เรื่องการคัดเลือกและวัดความชื้น ในข้าว	- การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	-	-	-
- การปลูกต้นทานตะวัน	- ความรู้และทักษะในการปลูก ต้นทานตะวัน	- การฝึกอบรม	-	-	-
- การปลูกถั่วเขียว	- ความรู้และทักษะในการปลูกถั่วเขียว	- การฝึกอบรม	-	-	-
- การปลูกพืชสวนครัว	- ความรู้เรื่องพืชสวนครัว	- การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	-	-	-
- การเพาะเห็ดฟาง	- ความรู้และทักษะในการเพาะเห็ด	- การฝึกอบรม	-	-	-
คหกรรม	คหกรรม				
- ผ้าและการตัดเย็บ	- ผ้าและการตัดเย็บ				
* อาชีพเย็บผ้า	* ความรู้และทักษะในการตัดเย็บเสื้อผ้า	- การฝึกอบรม	-	/	-
- อาหารและโภชนาการ	- อาหารและโภชนาการ				
* การแปรรูปอาหาร เช่น การทำน้ำมะพร้าว	* ความรู้เรื่องการทำน้ำมะพร้าว และเมี่ยง	- การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	-	-	-

ความต้องการ

ตารางที่ 15 (ต่อ) การเปรียบเทียบความต้องการด้านอาชีพของชุมชนกับสภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพสระบุรี

ความต้องการด้านอาชีพ	ความต้องการการศึกษาเพื่ออาชีพ		สภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพ		
	ความรู้และทักษะที่ต้องการ	ลักษณะ/ประเภทการศึกษาที่ต้องการ	ประกาศนียบัตร วิชาชีพ	เสริมวิชาชีพ และระยะสั้น	การเป็นศูนย์กลาง ทางวิชาการ
การทำเมี่ยง					
* การถนอมอาหาร เช่น การทำไข่เค็ม	* ความรู้เรื่องการทำไข่เค็ม	- การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	-	-	-
- คหกรรมทั่วไป	- คหกรรมทั่วไป				
* การทำสิ่งประดิษฐ์ จากรงไหม	* ความรู้และทักษะในการทำสิ่งประดิษฐ์ จากรงไหม	- การฝึกอบรม	-	-	-
* การทำดอกไม้จันทร์	* ความรู้เรื่องการทำดอกไม้จันทร์	- การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	-	-	-
พณิชยกรรม	พณิชยกรรม				
	- ความรู้เรื่องการตลาด	- การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	/	-	-
	- ความรู้เรื่องการทำบัญชี	- การฝึกอบรม	/	/	-
	- ความรู้เรื่องการบริหารงาน	- การฝึกอบรม	/	-	-
อุตสาหกรรม	อุตสาหกรรม				
	- ความรู้เรื่องป้องกันและรักษา สุขภาพในสถานประกอบการ	- การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	/	-	-
	- ความรู้เรื่องระบบและการดำเนินการ ของโรงงานอุตสาหกรรม	- ศึกษาดูงาน	-	-	-

จากตาราง เมื่อพิจารณาความต้องการด้านการประกอบอาชีพและความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ ทั้งในส่วนของความรู้และทักษะที่ต้องการและลักษณะ ประเภทการศึกษาที่ชุมชนในเขตบริการของวิทยาลัยการอาชีพสระบุรี เปรียบเทียบกับการจัดการศึกษา หลักสูตรลักษณะต่าง ๆ พบว่า

สาขาเกษตรกรรม

ชุมชนมีความต้องการด้านการปกครองอาชีพ คือ การทำนา การปลูกทานตะวัน การปลูกถั่วเขียว การปลูกพืชสวนครัว และการเพาะเห็ดฟาง โดยต้องการให้วิทยาลัยการอาชีพจัดเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารหรือการจัดอบรมในเรื่องเหล่านี้ ซึ่งวิทยาลัยการอาชีพไม่ได้เปิดสอนในหลักสูตรระดับใด รวมทั้งไม่มีการออกหน่วยบริการเคลื่อนที่

สาขาคหกรรม

ชุมชนมีความต้องการด้านการประกอบอาชีพ คือการตัดเย็บเสื้อผ้า การแปรรูปอาหาร การถนอมอาหารจากผลผลิตทางการเกษตรในท้องถิ่น คือ มะพร้าว และ ไข่ การทำสิ่งประดิษฐ์ ซึ่งวิทยาลัยการอาชีพสามารถตอบสนองความต้องการทางด้านนี้เพียงลักษณะเดียว คือ การบริการเสริมวิชาชีพและหลักสูตรระยะสั้น ในรายวิชาผ้าและการตัดเย็บ ส่วนลักษณะเนื้อหา-ประเภทการศึกษาที่ชุมชนต้องการ คือ การเผยแพร่ความรู้และการฝึกอบรม

สาขาพาณิชยกรรม

ชุมชนมีความต้องการด้านการประกอบอาชีพ คือการตลาด การทำบัญชีและการบริหารงาน โดยต้องการความรู้และทักษะ คือความรู้เรื่องการตลาด การทำบัญชี และ การบริหารงาน ส่วนลักษณะ-ประเภทการศึกษาคือการจัดอบรม และการเผยแพร่ความรู้

ในด้านนี้วิทยาลัยการอาชีพเปิดสอนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพและหลักสูตรระยะสั้น แต่ไม่มีการออกหน่วยบริการ

สาขาอุตสาหกรรม

ชุมชนมีความต้องการด้านการประกอบอาชีพ คือ สถานประกอบการให้พนักงานและคนงานรู้เรื่องการป้องกันและรักษาสุขภาพในสถานประกอบการ ส่วนลักษณะ-ประเภทการศึกษา คือ การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน ซึ่งวิทยาลัยการอาชีพไม่ได้เปิดสอนในหลักสูตรใด แต่จากการศึกษาข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม พบว่า ครู-อาจารย์มีการเผยแพร่ความรู้เหล่านี้ในรูปของการติวรูปภาพประกอบในห้องเรียนปฏิบัติการทางช่าง แต่ไม่มีการออกหน่วยบริการ

ตารางที่ 16 การเปรียบเทียบความต้องการด้านอาชีพของชุมชนกับสภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพนครปฐม

ความต้องการด้านอาชีพ	ความต้องการการศึกษาเพื่ออาชีพ		สภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพ		
	ความรู้และทักษะที่ต้องการ	ลักษณะ/ประเภทการศึกษาที่ต้องการ	ประกาศนียบัตร วิชาชีพ	หลักสูตร เสริมวิชาชีพ	การเป็นศูนย์กลาง ทางวิชาการ
เกษตรกรรม	เกษตรกรรม				
- การทำนา	- ความรู้เรื่องการขัง ตวง วัด	- การจัดอบรม	-	-	-
	- การคัดเมล็ดพันธุ์	- การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	-	-	-
	- การดูแลและรักษาโรคพืช	- การฝึกอบรม	-	-	-
- การทำสวน	- การเพาะพันธุ์พืช	- การฝึกอบรม	-	-	-
- การเลี้ยงสัตว์ปีกและสุกร	- การเลี้ยงไก่และสุกร	- การฝึกอบรม	-	-	-
			-	-	-
คหกรรม	คหกรรม				
- ผ้าและการตัดเย็บ	- ผ้าและการตัดเย็บ				
* การตัดเย็บเสื้อผ้า	* การตัดเย็บเสื้อผ้า	- การฝึกอบรม	-	/	-
	* การดูแลรักษาผ้า	- การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	-	-	-
	* การผสมสี การเขียนลวดลายผ้า	- การฝึกอบรม	-	-	-
- อาหารและโภชนาการ	- อาหารและโภชนาการ				
* การแปรรูปอาหาร เช่น การทำน้ามะพร้าว	* ความรู้เรื่องการทำน้ามะพร้าว	- การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	/	-	-
* การถนอมอาหาร เช่น มะพร้าวกระป๋อง ฝรั่งดอง	* ความรู้เรื่องการทำมะพร้าวกระป๋อง	- การฝึกอบรม	-	-	-
	* ความรู้เรื่องการทำฝรั่งดอง				

ตารางที่ 16 (ต่อ) การเปรียบเทียบความต้องการด้านอาชีพของชุมชนกับสภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพนครปฐม

ความต้องการด้านอาชีพ	ความต้องการการศึกษาเพื่ออาชีพ		สภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพ		
	ความรู้และทักษะที่ต้องการ	ลักษณะ/ประเภทการศึกษาที่ต้องการ	ประกาศนียบัตร วิชาชีพ	หลักสูตร เสริมวิชาชีพ	การเป็นศูนย์กลาง ทางวิชาการ
- คหกรรมทั่วไป	- คหกรรมทั่วไป				
พณิชยกรรม	* พวงมาลัยดินหอม	- การเผยแพร่ความรู้	-	/	-
	* จักสาน	- การฝึกอบรม	-	-	-
	* ยาสระผมและครีมนวด	- การเผยแพร่ความรู้	-	-	-
อุตสาหกรรม	พณิชยกรรม				
	- ความรู้เรื่องการตลาด	- การเผยแพร่ความรู้	/	-	-
	- ความรู้เรื่องสหกรณ์	- การฝึกอบรม	/	/	-
อุตสาหกรรม	อุตสาหกรรม				
	- อาชีพเสริม ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์	- การจัดการศึกษาในระบบ	/	/	-

หมายเหตุ

หมายเหตุ 1 วิทยาลัยการศึกษานานาชาติ นครปฐม

หมายเหตุ 2 วิทยาลัยการศึกษานานาชาติ นครปฐม

จากตารางที่ ๑ เมื่อพิจารณาความต้องการด้านการประกอบอาชีพและความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ ทั้งในส่วนของความรู้และทักษะที่ต้องการและลักษณะ ประเภทการศึกษา ที่ชุมชนในเขตบริการของวิทยาลัยการอาชีพนครปฐม เปรียบเทียบกับการจัดการศึกษา หลักสูตรลักษณะต่าง ๆ พบว่า

สาขาเกษตรกรรม

ชุมชนมีความต้องการด้านการประกอบอาชีพ คือ การทำนา การทำสวน การเลี้ยงสัตว์ปีก และสุกร โดยต้องการความรู้และทักษะ คือความรู้เรื่องการขัง ดวง วัด การคัดเมล็ดพันธุ์ การดูและรักษาโรคพืช การเพาะพันธุ์พืช การเลี้ยงไก่และสุกร ส่วนลักษณะ-ประเภทการศึกษา คือ การจัดอบรม การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและการฝึกอบรม

ในด้านนี้วิทยาลัยการอาชีพไม่ได้เปิดสอนในหลักสูตรระดับใด รวมทั้งไม่มีการออกหน่วยบริการเคลื่อนที่

สาขาคหกรรม

ชุมชนมีความต้องการด้านการประกอบอาชีพ คือการตัดเย็บเสื้อผ้า การแปรรูปอาหาร การทำนํ้ามะพร้าว การถนอมอาหาร การทำพวงมาลัย ดินหอม การจักสาน การทำยาสระผม และครีมนวด ส่วนลักษณะเนื้อหา-ประเภทการศึกษา คือ การเผยแพร่ความรู้และการฝึกอบรม

ในด้านนี้ วิทยาลัยเปิดสอนในรายวิชาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ และหลักสูตรระยะสั้น แต่ไม่มีการออกหน่วยบริการ

สาขาพาณิชยกรรม

ชุมชนมีความต้องการด้านการประกอบอาชีพ คือการตลาด และการทำสหกรณ์โดยต้องการความรู้และทักษะ คือความรู้เรื่องการตลาดและสหกรณ์ ส่วนลักษณะ-ประเภทการศึกษา คือการจัดอบรม และการเผยแพร่ความรู้

ในด้านนี้วิทยาลัยการอาชีพเปิดสอนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพและหลักสูตรระยะสั้น แต่ไม่มีการออกหน่วยบริการ

สาขาอุตสาหกรรม

ชุมชนมีความต้องการด้านการประกอบอาชีพ คือช่างไฟฟ้า และช่างยนต์ โดยต้องการความรู้และทักษะ คือความรู้และทักษะด้านช่างไฟฟ้า และช่างยนต์ ส่วนลักษณะ-ประเภทการศึกษาคือ การจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน

ในด้านนี้ วิทยาลัยการอาชีพเปิดสอนในหลักสูตรระยะสั้น แต่ไม่มีการออกหน่วยบริการ

ตารางที่ 17 การเปรียบเทียบความต้องการด้านอาชีพของชุมชนกับสภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี

ความต้องการด้านอาชีพ	ความต้องการการศึกษาเพื่ออาชีพ		สภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพ		
	ความรู้และทักษะที่ต้องการ	ลักษณะ/ประเภทการศึกษาที่ต้องการ	ประกาศนียบัตร วิชาชีพ	หลักสูตร เสริมวิชาชีพ	การเป็นศูนย์กลาง ทางวิชาการ
เกษตรกรรม	เกษตรกรรม				
- การปลูกพืชไร่นานาชนิด	- ความรู้และทักษะในการปลูกพืชไร่	- การฝึกอบรม	-	-	-
- การปลูกพืชไม้ผล	- การปลูกพืชไม้ผล	- การฝึกอบรม	-	-	-
	- การตอนกิ่ง	- การฝึกอบรม	-	-	-
	- ความรู้เรื่องการดูแลและรักษาไม้ผล	- การเผยแพร่ความรู้	-	-	-
	- การทำปุ๋ย	- การเผยแพร่ความรู้	-	-	-
คหกรรม	คหกรรม				
- ผ้าและการตัดเย็บ	- ผ้าและการตัดเย็บ				
* การตัดเย็บเสื้อผ้า	* การตัดเย็บเสื้อผ้า	- การฝึกอบรม	-	/	-
* การย้อมสีผ้า	* การย้อมสีผ้า	- การฝึกอบรม	-	-	-
* การออกแบบลวดลายผ้า	* การออกแบบลวดลายผ้า	- การฝึกอบรม	-	-	-
พณิชยกรรม	พณิชยกรรม				
- สถานประกอบการต้องการ ผู้ที่มีความรู้เรื่องการบริหาร และการจัดการ	- ความรู้เรื่องการบริหารและการจัดการ	- การฝึกอบรม	/	-	-

ตารางที่ 17 (ต่อ) การเปรียบเทียบความต้องการด้านอาชีพของชุมชนกับสภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี

ความต้องการด้านอาชีพ	ความต้องการการศึกษาเพื่ออาชีพ		สภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพ		
	ความรู้และทักษะที่ต้องการ	ลักษณะ/ประเภทการศึกษาที่ต้องการ	ประกาศนียบัตร วิชาชีพ	หลักสูตร เสริมวิชาชีพ	การเป็นศูนย์กลาง ทางวิชาการ
อุตสาหกรรม - อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	อุตสาหกรรม - ความรู้เรื่องการบริการ - ความรู้เรื่องแหล่งท่องเที่ยว - ความรู้เรื่องระบบนิเวศน์	- การฝึกอบรม - การเผยแพร่ข้อมูล - การเผยแพร่ข้อมูล	-	-	-

หมายเหตุ - หมายถึง ไม่มีการจัดการเรียนการสอน

/ หมายถึง มีการจัดการเรียนการสอน

จากตารางที่ เมื่อพิจารณาความต้องการด้านการประกอบอาชีพและความต้องการการศึกษาเพื่ออาชีพ ทั้งในส่วนของความรู้และทักษะที่ต้องการ และลักษณะ-ประเภท การศึกษาที่ชุมชนในเขตบริการของวิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี เปรียบเทียบกับการจัดการศึกษา หลักสูตรต่าง ๆ พบว่า

สาขาเกษตรกรรม

ชุมชนมีความต้องการด้านการประกอบอาชีพ คือ การปลูกพืชไร่หมุนเวียน การปลูกพืชไม้ผล โดยต้องการความรู้และทักษะในการปลูกพืชไร่ การปลูกพืชไม้ผล การตอนกิ่ง การดูแลการรักษาไม้ผล และการทำปุ๋ย ส่วนลักษณะและประเภทการศึกษาคือ การฝึกอบรม และการเผยแพร่ความรู้

ในด้านนี้วิทยาลัยการอาชีพ ไม่เปิดสอนหลักสูตรระดับใด รวมทั้งไม่มีการออกหน่วยบริการเคลื่อนที่

สาขาคหกรรม

ชุมชนมีความต้องการด้านการประกอบอาชีพ คือตัดเย็บเสื้อผ้า การย้อมสีด้าย และการออกแบบลวดลายผ้า โดยต้องการความรู้และทักษะ คือ ความรู้เรื่องการตัดเย็บเสื้อผ้า การย้อมสีด้าย และการออกแบบลวดลายผ้า ส่วนลักษณะและประเภทการศึกษา คือ การฝึกอบรม

ในด้านนี้วิทยาลัยการอาชีพ เปิดสอนในหลักสูตรระยะสั้น แต่ไม่มีการออกหน่วยบริการเคลื่อนที่

สาขาพาณิชยกรรม

ชุมชนมีความต้องการด้านการประกอบอาชีพคือ การบริหารและการจัดการโดยต้องการความรู้และทักษะ คือ ความรู้เรื่องบริหารและการจัดการ

ในด้านนี้วิทยาลัยการอาชีพ เปิดสอนในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ แต่ไม่มีหน่วยบริการเคลื่อนที่

สาขาอุตสาหกรรม

ชุมชนมีความต้องการด้านการประกอบอาชีพ คืออุตสาหกรรมการท่องเที่ยว โดยต้องการความรู้ การบริการ ความรู้เรื่องแหล่งท่องเที่ยว และระบบนิเวศน์

ในด้านนี้วิทยาลัยการอาชีพ ไม่มีการเปิดสอนในหลักสูตรระดับใด และไม่มีการออกหน่วยบริการเคลื่อนที่

ตารางที่ 18 (ต่อ) การเปรียบเทียบความต้องการด้านอาชีพของชุมชนกับสภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชูทิศ

ความต้องการด้านอาชีพ	ความรู้และทักษะที่ต้องการ	ลักษณะ/ประเภทการศึกษาที่ต้องการ	ประกาศนียบัตร วิชาชีพ	หลักสูตร เสริมวิชาชีพ	การเป็นศูนย์กลาง ทางวิชาการ
เกษตรกรรม พณิชยกรรม - ธุรกิจค้าปลีก	เกษตรกรรม พณิชยกรรม - การค้าปลีก - ความรู้เรื่องการบริหารและการจัดการ - ความรู้เรื่องกฎหมาย ภาษี และแรงงาน	- การฝึกอบรม - การฝึกอบรม - การฝึกอบรม	- / /	- - -	- - -
อุตสาหกรรม - ช่างพิมพ์และเรียงพิมพ์	อุตสาหกรรม - ความรู้เรื่องงานพิมพ์	- การจัดการศึกษาแบบต่อเนื่อง	-	-	-

หมายเหตุ - หมายถึง ไม่มีการจัดการเรียนการสอน

/ หมายถึง มีการจัดการเรียนการสอน

จากตาราง : เมื่อพิจารณาความต้องการด้านการประกอบอาชีพและความต้องการการศึกษาเพื่ออาชีพ ทั้งในส่วนของความรู้และทักษะที่ต้องการ และลักษณะ-ประเภทการศึกษาที่ชุมชนในเขตบริการของวิทยาลัยการอาชีพนวมินทร์ราชูทิศ เปรียบเทียบกับการจัดการศึกษาหลักสูตรลักษณะต่าง ๆ พบว่า

สาขาเกษตรกรรม

ชุมชนไม่มีความต้องการด้านนี้ และวิทยาลัยการอาชีพไม่เปิดสอนในหลักสูตรระดับใด

สาขาคหกรรม

ชุมชนมีความต้องการด้านการประกอบอาชีพ คือ การตัดเย็บเสื้อผ้า การทำบาติก การเย็บปักถักร้อย การขายอาหาร การทำน้ำสมุนไพร การทำดอกไม้ประดิษฐ์ การตัดผม ลักษณะ-ประเภทการศึกษาที่ต้องการคือ การฝึกอบรม

ในด้านนี้วิทยาลัยการอาชีพไม่เปิดสอนในหลักสูตรระดับใด และไม่มีการออกหน่วยบริการเคลื่อนที่

สาขาพาณิชยกรรม

ชุมชนมีความต้องการด้านการประกอบอาชีพ คือ ธุรกิจค้าปลีก โดยต้องการความรู้และทักษะ เรื่องการค้าปลีก การบริหารและการจัดการ ความรู้เรื่องกฎหมาย ภาษี และแรงงาน ลักษณะ-ประเภทการศึกษาที่ต้องการคือ การฝึกอบรม

ในด้านนี้ วิทยาลัยการอาชีพเปิดสอนในรายวิชาของหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ เดี่ยว และไม่มีการออกหน่วยบริการเคลื่อนที่

สาขาอุตสาหกรรม

ชุมชนมีความต้องการด้านการประกอบอาชีพคือ ช่างพิมพ์ และเรียงพิมพ์ โดยต้องการความรู้และทักษะเรื่องการค้าพิมพ์และการเรียงพิมพ์ ลักษณะ-ประเภทการศึกษาที่ต้องการคือ การจัดการศึกษาแบบต่อเนื่อง

ในด้านนี้ วิทยาลัยการอาชีพไม่เปิดสอนในหลักสูตรใด และไม่มีการออกหน่วยบริการเคลื่อนที่

1.2.3 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ

ในตอนนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลจากการวิเคราะห์ความต้องการการศึกษาเพื่ออาชีพของชุมชน 4 แห่ง และ การวิเคราะห์ความสอดคล้องของความต้องการในชุมชนภาพรวม

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์ความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพของชุมชนในเขตบริการของวิทยาลัยการอาชีพ

อ.พระพุทธบาท จ.สระบุรี	อ.สามพราน จ.นครปฐม	อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี	เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ	ความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพของชุมชนทั้ง 4 แห่ง
1. ความรู้และทักษะที่ต้องการ				
เกษตรกรรม				
-การคัดเกรดและวัดความชื้นข้าว	-การคัดเกรดและเมล็ดพันธุ์ข้าว	-การตอนกิ่ง		-การคัดเกรดข้าว
-การปลูกพืชไร่ ได้แก่ ทานตะวันและถั่วเขียว	-การคัดพันธุ์พืช	-การปลูกพืชไร่หมุนเวียน		-การคัดพันธุ์เมล็ดข้าว
-การปลูกพืชสวนครัว	-การดูแลและรักษาโรคพืช	-การดูแลและรักษาโรคพืช		-การปลูกพืชหมุนเวียน
-การเพาะเห็ดฟาง	-การเพาะพันธุ์พืช	-การปลูกไม้ผล		-การดูแลและรักษาโรคพืช
	-การเลี้ยงไก่และสุกร	-การทำปุ๋ย		
		-การใช้สารเคมี ยาฆ่าแมลง		
คหกรรม				
-การตัดเย็บเสื้อผ้า	- การตัดเย็บผ้า	-การตัดเย็บเสื้อผ้า	-การตัดเย็บเสื้อผ้า	- การตัดเย็บเสื้อผ้า
-การแปรรูปอาหาร ได้แก่ การทำน้ำผลไม้	-การผสมสีและเขียนลวดลาย	-การย้อมสีผ้าและการเขียนลวดลายผ้า	-การเย็บปักถักร้อย	- การย้อมสีผ้า การย้อมผ้า การออกแบบลวดลายผ้า
- การถนอมอาหาร ได้แก่การทำไข่เค็ม	-การแปรรูป ได้แก่ การทำวันมะพร้าว		-การทำบาติก	- การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
-การทำสิ่งประดิษฐ์จากรังไหม	-การถนอมอาหาร ได้แก่ การทำฝรั่งดอง		-การแปรรูป ได้แก่ การทำน้ำยาสมุนไพร	- การทำสิ่งประดิษฐ์
-การทำดอกไม้จันทน์	-การทำพวงมาลัยดินหอม		-การทำสิ่งประดิษฐ์	
พณิชยกรรม				
-ความรู้เรื่องการบริหารงาน และการตลาด	-ความรู้เรื่องการตลาด	-ความรู้เรื่องการบริหารงานและการจัดการ	-ความรู้เรื่องการบริหารงานและการจัดการ	-ความรู้เรื่องการบริหารงาน การจัดการ การตลาด
-การทำบัญชี				
- การจัดทำสหกรณ์				- การจัดสหกรณ์

ตารางที่ 19 (ต่อ) การวิเคราะห์ความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพของชุมชนในเขตบริการของวิทยาลัยการอาชีพ

อ.พระพุทธบาท จ.สระบุรี	อ.สามพราน จ.นครปฐม	อ.ท่าม่วง จ.กาญจนบุรี	เขตบึงกุ่ม กรุงเทพฯ	ความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพของชุมชนทั้ง 4 แห่ง
อุตสาหกรรม				
-การป้องกันและรักษาสุขภาพในสถานประกอบการ	-อาชีพเสริม ได้แก่ ช่างไฟฟ้า ช่างยนต์	-อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว	-งานพิมพ์	-ทั้ง 4 ชุมชนมีความต้องการที่มีลักษณะเฉพาะ
-ระบบการดำเนินงานในโรงงานอุตสาหกรรม				
2.วิธีศึกษา				
-การเผยแพร่ความรู้	-การเผยแพร่ความรู้	-การเผยแพร่ความรู้	-การเผยแพร่ความรู้	-การเผยแพร่ความรู้
-การฝึกอบรม	-การฝึกอบรม	-การฝึกอบรม	-การฝึกอบรม	-การฝึกอบรม
ชุมชน				

จากตารางการวิเคราะห์ความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพของชุมชนในเขตบริการ
ของวิทยาลัยการอาชีพ พบว่า

1. ความต้องการด้านการศึกษาเพื่ออาชีพของชุมชนในเขตบริการของวิทยาลัยการอาชีพ
ได้แก่

สาขาเกษตรกรรม

ชุมชนมีความต้องการเกี่ยวกับเรื่อง การตัดเกรด การคัดเมล็ดพันธุ์พืช การปลูกพืชหมุน
เวียน และ การดูแลและรักษาโรคพืช

สาขาคหกรรม

ชุมชนมีความต้องการเกี่ยวกับเรื่อง การผสมสี การย้อมผ้า การออกแบบลวดลายผ้า
การแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

สาขาพาณิชยกรรม

ชุมชนมีความต้องการเกี่ยวกับเรื่อง การบริหาร การจัดการ การตลาด และ การจัดตั้ง
สหกรณ์

สาขาอุตสาหกรรม

ชุมชนมีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องที่มีลักษณะเฉพาะอาชีพของแต่ละชุมชน

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพในวิทยาลัยการอาชีพ ในเขตภาคกลาง

2.1 วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี

2.1.1 นโยบายและการบริหารงาน

จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้บริหารวางนโยบายเพื่อจัดการศึกษาในระบบโรงเรียน ได้แก่ การศึกษาแบบต่อเนื่องในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และการบริการวิชาชีพแก่ชุมชน โดยการเสริมวิชาชีพให้นักเรียนมัธยมศึกษา พร้อมทั้งจัดบริการด้านวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้นให้แก่ประชาชนโดยทั่วไป จากการศึกษาเอกสารพบว่าวิทยาลัยได้มีการคัดเลือกและรับสมัครผู้เรียน คือ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ เปิดรับสมัครเพื่อทดสอบคัดเลือกความรู้ภาคทฤษฎีและการสัมภาษณ์ แต่จากการศึกษาข้อมูลการสนทนากลุ่มกับครู - อาจารย์ พบว่า วิธีการคัดเลือกผู้เรียน ผู้บริหารระดับสูงของวิทยาลัยใช้วิธีการสอบข้อเขียนและการสอบสัมภาษณ์เพื่อคัดเลือกผู้เรียนเข้าสู่แผนกวิชาต่าง ๆ แต่มีบางแผนกวิชาที่ไม่มีผู้สนใจเรียนโดยเฉพาะแผนกวิชาก่อสร้าง และช่างเชื่อม ผู้บริหารจะใช้วิธีจับผู้ที่มาสมัครที่เหลือทั้งหมดเข้าแผนกวิชานี้ ซึ่งครู - อาจารย์เสนอว่าควรมีการปรับระบบการคัดเลือกผู้เรียน

ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษา รับนักเรียนที่มารับบริการวิชาชีพตามความพร้อมของวิทยาลัย โดยเปิดบริการในสาขาวิชาที่ไม่มีการจัดการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ต่อมาคือ หลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยได้มีการจัดรายวิชาที่จะเปิดสอนไว้ล่วงหน้าเมื่อมีผู้สนใจการเรียนไม่ต่ำกว่า 15 คน จึงจะเปิดสอน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร พบว่าปัจจุบันวิทยาลัยการอาชีพสระบุรีเริ่มหันมาให้ บริการวิชาชีพเสริมให้นักเรียนมัธยมศึกษามากขึ้น โดยเพิ่มแผนกวิชาช่างอุตสาหกรรมบางช่างและแผนกวิชาคหกรรม

จากการศึกษาข้อมูลการสนทนากลุ่มพบว่าครู - อาจารย์แสดงความคิดเห็นว่า ผู้บริหารเริ่มหันกลับมาเพิ่มการให้บริการทางด้านการให้บริการวิชาชีพเสริมนักเรียนมัธยมศึกษาและหลักสูตรระยะสั้นหลากหลาย ซึ่งในความคิดเห็นของครู - อาจารย์มองว่าผู้บริหารขาดความชัดเจนในการจัดการศึกษา

ผู้วิจัยนำเสนอสาขาวิชา จำนวนนักเรียนและนักศึกษา ดังนี้

ตารางที่ 20 จำนวนนักเรียนและนักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตามหลักสูตร
แต่ละระดับของวิทยาลัยการอาชีพสระบุรี ปีการศึกษา 2539

คณะวิชา/สาขาวิชา/รายวิชา	ประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ป.วช.)		หลักสูตรระยะสั้น		เสริม วิชาชีพ	หน่วย เคลื่อน ที่
	รับเข้า	สำเร็จการ ศึกษา	รับเข้า	สำเร็จการ ศึกษา	มัธยม ศึกษา	
คณะวิชาเกษตรกรรม						
ไม่มีการเปิดสอน	-	-	-	-	23	-
คณะวิชาคหกรรม						
สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่ง กาย	-	-	-	-	65	-
สาขาวิชาอาหาร และโภชนาการ	-	-	-	-	149	-
สาขาวิชาคหกรรมทั่วไป					66	
คณะพลศึกษา						
พลศึกษา	64	64	-	-		-
คณะวิชาอุตสาหกรรม						
สาขาวิชาช่างไฟฟ้า	41	41	-	-	271	-
สาขาวิชาช่างกลโรงงาน	35	35	-	-	33	-
สาขาวิชาช่างยนต์	31	31	-	-	188	-
สาขาวิชาช่างเชื่อม และโลหะแผ่น	22	22	-	-	95	-
สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์	38	38	-	-	107	-
สาขาวิชาช่างก่อสร้าง	25	25			-	
รายวิชาหลักสูตรระยะสั้น						
ช่างเครื่องกลไฟฟ้า	-	-	28	28	-	-
ช่างเครื่องดีเซล	-	-	16	10	-	-
ช่างกลโรงงาน	-	-	18	13	-	-
บัญชีร้านค้า	-	-	20	16	-	-
พิมพ์ดีดไทย-อังกฤษ	-	-	24	16	-	-
ซ่อมทรานซิสเตอร์-ไอซี	-	-	15	8	-	-
คอมพิวเตอร์สำนักงาน	-	-	18	10	-	-

ที่มา : กองการศึกษาอาชีพ

จากตาราง พบว่านักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพมีจำนวนรับเข้ากับสำเร็จการศึกษาเท่ากัน เนื่องจากรับเข้าปีการศึกษา 2537 และสำเร็จการศึกษาปี 2539 จากการศึกษาข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม พบว่ามีนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพมีการออกกลางคันด้วย

ในด้านครู - อาจารย์ จากการศึกษาจากข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม โดยมีรายละเอียดของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามสาขาดังนี้

ตารางที่ 21 แสดงจำนวนอาจารย์จำแนกตามสาขาวิชา ของวิทยาลัยการอาชีพสระบุรี

คณะวิชา-สาขา	จำนวนอาจารย์ตามวุฒิที่สำเร็จการศึกษา
เกษตรกรรม	
-พืชศาสตร์	2
-สัตวบาล	-
-เกษตรกลวิธาน	1
คหกรรม	
-ผ้าและเครื่องแต่งกาย	1
-อาหารและโภชนาการ	2
-คหกรรมทั่วไป	2
พาณิชย์กรรม	
-บัญชี	5
-การจัดการทั่วไป	2
-เลขานุการ	-
-คอมพิวเตอร์	4

อุตสาหกรรม	
-ช่างยนต์	6
-เทคโนโลยีเครื่องกล	5
-ไฟฟ้า	15
-ช่างเชื่อม	5
-วิศวกรรมเครื่องกล	1
-วิศวกรรมไฟฟ้า	-
-ก่อสร้าง	5
วิชาพื้นฐาน	
-จิตวิทยา	1
-สถิติประยุกต์	-
-วิทยาศาสตร์ทั่วไป	1
-บรรณารักษ์	1
-บริหารการศึกษา	-
-คณิตศาสตร์	1
-สังคม	-
-ภาษาอังกฤษ	1
-ชีววิทยา	-
-ฟิสิกส์	-
-ภาษาไทย	1
-พละ	2
-โฆษณา	-
-วัดผล	1
	รวม 65 คน

จากตาราง พบว่า มีครู - อาจารย์ในแต่ละสาขาวิชาแทบทุกสาขา แต่วิทยาลัยไม่ได้เปิดสอนทุกรายวิชา จากการศึกษาข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม พบว่าครู - อาจารย์ทางด้านเกษตรกรรมต้องไปทำหน้าที่ช่วยสอนวิชาสามัญ และทำหน้าที่อื่นด้วย

2.1.2 หลักสูตร

การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาแต่ละหลักสูตร จากการศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร การสนทนากลุ่มกับครู - อาจารย์ นักเรียนและนักศึกษา สรุปข้อมูล ได้ดังนี้

2.1.2.1 การจัดการศึกษาแบบต่อเนื่องในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

จากการศึกษาข้อมูล พบว่านักเรียนที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเป็นเพศชาย เนื่องจากวิทยาลัยเปิดสอนในสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรมมากกว่าสาขาวิชาอื่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอยู่ในระดับดี อาชีพหลักของครอบครัวค่อนข้างหลากหลาย แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าการเลือกสาขาวิชาของนักเรียนไม่สอดคล้องกับอาชีพหลักของชุมชน นอกจากนี้นักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความคิดเห็นว่าการเรียนทางด้านสายอาชีพมีทางเลือกมากกว่าทางด้านสายสามัญ และส่วนใหญ่เลือกเรียนในสาขาวิชาที่คิดว่าหางานทำได้ง่าย แต่นักเรียนแทบทั้งหมดคิดว่าสาขาวิชาเกษตรกรรมเป็นงานที่หนักและมีรายได้ได้น้อย

การจัดแผนการเรียนของกรมอาชีวศึกษานั้น ครู - อาจารย์แสดงความคิดเห็นว่าก่อให้เกิดปัญหาทางด้านบุคลากร อุปกรณ์ต่าง ๆ และด้านเวลาที่ใช้สอนในแต่ละเทอม ต้องแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ช่วง 1 จัดสำหรับวิชาพื้นฐาน 1 และช่วง 2 จัดสำหรับวิชาพื้นฐาน 2

การจัดหลักสูตรและเนื้อหาวิชาในแผนกวิชาต่าง ๆ นั้น ยึดตามแผนการเรียนที่กรมอาชีวศึกษารับผิดชอบ โดยหน่วยศึกษานิเทศน์เป็นผู้ดำเนินการ ส่วนเรื่องการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้วิธีสอนภาคทฤษฎีก่อน หลังจากนั้นมอบหมายงานให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติ

เนื้อหาวิชา นักเรียนแผนกวิชาช่างยนต์และพณิชยกรรมมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนให้ครอบคลุมเนื้อหาวิชาทั้งหมดตามหลักสูตร มากกว่าการเจาะลึกเฉพาะเรื่อง และควรปรับปรุงเนื้อหาและตำราให้มีความทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงการบริการวิชาชีพแก่หน่วยงานและท้องถิ่น

ศึกษาข้อมูลการสนทนากลุ่ม พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง วิทยาลัยเปิดให้บริการวิชาชีพแก่โรงเรียนมัธยมศึกษาในคณะวิชาคหกรรมมากกว่าทางด้านอุตสาหกรรม เนื่องจากคณะวิชาคหกรรมไม่ได้จัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

นักเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมดมีความคิดเห็นว่าการเรียนทางด้านสายวิชาชีพนั้น สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพได้ แต่จะต้องเรียนเพิ่มเติมให้มีประสบการณ์มากกว่านี้และมีการจัดแบ่งเวลาให้สอดคล้องกับความยากง่ายของเนื้อหาวิชา ส่วนนักศึกษาหลักสูตรระยะสั้นแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรว่าควรมีการปรับปรุงให้ทันสมัย

2.1.2.3 การเป็นศูนย์กลางทางวิชาการให้แก่ชุมชน

จากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์ผู้บริหาร และการสนทนากลุ่มกับ ครู - อาจารย์ พบว่าวิทยาลัยการอาชีพมีการให้บริการแก่ชุมชนในลักษณะของการออกฝึก

ปฏิบัติการของนักศึกษาหลักสูตรระยะสั้นแผนกวิชาเสริมสวยเพียงแผนกเดียว ส่วนแผนกอื่นนั้นแทบไม่เคยออกให้บริการแก่ชุมชน การให้บริการความรู้ทางวิชาการในรูปแบบอื่นคือการจัดนิทรรศการร่วมกับหน่วยงานในชุมชนหรือการอาชีวศึกษาในโอกาสพิเศษ ส่วนการออกไปให้ความรู้แก่ชุมชนในท้องถิ่นนั้นวิทยาลัยไม่ได้ให้บริการทางด้านนี้

2.1.3 การจัดการเรียนการสอน

จากการศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร การสนทนากลุ่มกับครู-อาจารย์และนักเรียน พบว่าผู้บริหารแสดงทัศนะว่าการจัดการเรียนการสอนควรมีการเชิญวิทยากรภายนอกมาให้ความรู้แก่นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มกับนักเรียนและนักศึกษา แต่ในส่วนของครู-อาจารย์เสนอว่าควรปรับปรุงการมอบหมายความรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณาครู-อาจารย์ที่มีความรู้ ความชำนาญ รวมทั้งคุณวุฒิในรายวิชาที่ต้องรับผิดชอบ แต่ในปัจจุบันนั้นไม่ได้เป็นเช่นนั้น

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยเกี่ยวกับปัญหาในการจัดการเรียนการสอนพบว่าครู-อาจารย์ในแต่ละแผนกวิชาค่อนข้างน้อย แต่ต้องรับภาระการสอนหลายรายวิชา ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้เฉพาะทางเกี่ยวกับรายวิชาที่สอน นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพของครูผู้สอน เพื่อเป็นการแก้ปัญหา ควรมีการดำเนินการพัฒนา ดังนี้

การพัฒนาครู-อาจารย์ โดยการส่งไปอบรมหรือศึกษาต่อกับหน่วยงานของกรมอาชีวศึกษา ซึ่งผู้บริหารแสดงความคิดเห็นว่าควรพัฒนาครู-อาจารย์ให้มีความรู้ทางด้านจัดทำแผนการสอนและเทคนิควิธีที่ใช้ในการทำกิจกรรมการเรียนการสอน

ส่วนในกลุ่มของครู-อาจารย์แสดงความคิดเห็นสอดคล้องกับผู้บริหารว่าควรมีการพัฒนาครู-อาจารย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครู-อาจารย์ที่ไม่ได้จบทางด้านการศึกษา

ครู-อาจารย์ : การพัฒนาอย่างครบวงจรใหม่นี้ น่าจะห่วงเรื่องพวกนี้ อย่างผม ผมไม่ได้เรียนทางครูแต่มาเป็นครู บันเทิงการสอน แผนการสอน ผมเป็นครูมา 12 ปี ไม่เคยได้รับการอบรมเรื่องนี้เลย

นักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความเชื่อมั่นในอาจารย์ประจำมากกว่าอาจารย์จ้างสอนหรืออาจารย์ฝึกสอน นักเรียนช่างอุตสาหกรรมโดยเฉพาะช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า ช่างกลโรงงาน เสนอว่าควรมีการพัฒนาครูให้มีความรู้ความชำนาญในเรื่องที่สอนและควรมีการเตรียมตัวให้พร้อมก่อนสอน

จากการศึกษาข้อมูลการสนทนากลุ่มกับนักเรียนพบว่าวิชาสามัญพื้นฐาน นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพทุกคนทุกแผนกวิชาต้องเรียน แต่ครู-อาจารย์ทางด้านนี้มีน้อยมาก ไม่ครบทุกรายวิชา ทำให้ต้องดึงครูอาจารย์ทางด้านแผนกวิชาอื่น ๆ เข้ามาช่วยรับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอนด้วย เมื่อพิจารณาดารางข้อมูลครู-อาจารย์ พบว่าแต่

สาขาวิชามีบุคลากร เฉลี่ยสาขาวิชาละประมาณ 3 คน แต่ละคนต้องรับผิดชอบรายวิชาต่าง ๆ ตามแผนการเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ บางแผนกต้องรับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาด้วย นอกจากนี้ยังมีการเปิดหลักสูตรระยะสั้นด้วย ทำให้ค่อนข้างมีปัญหาเรื่องการขาดแคลนบุคลากร จนทำให้ครู-อาจารย์หลายคนต้องรับผิดชอบการเรียนการสอนรายวิชาที่ไม่มีความถนัด

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนเสนอว่าควรมีการปรับการแบ่งเวลาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนทางด้านทฤษฎีให้สอดคล้องกับการปฏิบัติให้เหมาะสมกับความยากง่ายของเนื้อหาวิชาในแต่ละรายวิชา และควรมีการศึกษารหัสหรือดูงานนอกสถานที่และเชิญผู้เชี่ยวชาญภายนอกชุมชนมาเป็นวิทยากรด้วย

จากการสนทนากลุ่ม นักศึกษาที่ทำงานแล้วเป็นพนักงานบริษัทเสนอว่า วิทยาลัยควรมีการเรียนการสอนให้แก่ผู้ที่มีงานทำในวันหยุด ขณะเดียวกันนักศึกษาแผนกวิชาผ้าและการตัดเย็บแสดงความคิดเห็นว่า เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนมีสภาพที่ไม่พร้อมในการใช้งาน และมีจำนวนไม่เพียงพอ

นอกจากนี้นักศึกษาเสนอว่า ควรมีบริการด้านน้ำดื่มสะอาดให้มากกว่านี้ จากการสังเกตพบว่ามีบริการเพียงจุดเดียวเท่านั้น

การจัดสรรเงินค่าวัสดุฝึก ครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าคุณบริหารระดับสูง ควรมีเป้าหมายการบริหารเงินในการจัดสรรเงินงบประมาณชัดเจนและมีความยุติธรรม

ครู-อาจารย์ : ค่าหัวปกติต้อง 2,200 ของ ป.วช.

แต่จริง ๆ ได้ไม่ถึง เพราะว่าถูกตัดไปเป็นงบการพัฒนา

เครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์และสื่อต่าง ๆ ครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นสิ่งเหล่านี้มีผลต่อประสิทธิภาพของการจัดการเรียนการสอน ในปัจจุบันคณะต่าง ๆ ประสบปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนสิ่งเหล่านี้อยู่

ครู-อาจารย์ : สื่อต่าง ๆ ไม่มี ไม่มีอุปกรณ์ เราก็ดูไปตามสภาพของที่เราสามารถถ่ายทอดความรู้แก่เด็กได้ แต่ถ้าถามถึงประสิทธิภาพคงออกมาไม่ตึก

ครุภัณฑ์ : ส่วนใหญ่เป็นครุภัณฑ์ที่ได้รับมาตั้งแต่การเริ่มเปิดดำเนินการ ในรูปของศูนย์ฝึกวิชาชีพ ต่อมาพัฒนาเป็นวิทยาลัยการอาชีพก็ยังคงใช้ครุภัณฑ์เหล่านั้นอยู่

เครื่องมือเครื่องใช้ อุปกรณ์และสื่อการสอน ครู-อาจารย์แสดงความคิดเห็นว่ายังขาดแคลนเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์บางเป็นวัสดุถาวรที่ทางแผนกวิชาสามารถจัดซื้อ ด้วยเงินงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรของแต่ละแผนก แต่การจัดสรรเหล่านั้นให้แก่แผนกค่อนข้างน้อย ไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่กรมอาชีวศึกษากำหนดไว้

เครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าช่างไฟฟ้ากำลัง ช่างอิเล็กทรอนิกส์ และพันธชยกรรม มีไม่พอเพียงและอยู่ในสภาพไม่สมบูรณ์

อาคารสถานที่ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการปรับปรุงสภาพภายในห้องเรียนและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา ในเรื่องความสะดวก สบาย กีฬา ตลอดจนเรื่องการบริหารจัดการความสะอาดและระบบความปลอดภัย

สุดท้าย นักเรียนมัธยมศึกษาแนะนำว่าวิทยาลัยควรมีการแก้ไขปัญหาเสพติดที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา พร้อมทั้งควรมีการปรับปรุงสภาพแวดล้อมเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการเรียนการสอนของผู้เรียน

๑.๑.๔ การวัดและประเมินผล

จากการศึกษาข้อมูลจากการสนทนากลุ่มกับนักเรียน พบว่าการเรียนมีการวัดผลจากการปฏิบัติงานและการสอบภาคทฤษฎี โดยมีการวัดและประเมินผลผู้เรียนโดยการสอบข้อเขียนเพื่อทดสอบความรู้ทางทฤษฎีของผู้เรียน ส่วนทางภาคปฏิบัติจะใช้วิธีการมอบหมายงานให้ ผู้เรียนเป็น 2 ลักษณะ คือ งานเดี่ยว และงานกลุ่ม งานกลุ่มนั้นมีวิธีการให้คะแนนเท่ากันทั้งกลุ่ม การประเมินผลผู้เรียนจะดูจากคะแนนข้อเขียนและคะแนนสอบปฏิบัติ โดยการตัดเกรดเกณฑ์แบบอิงกลุ่ม

ในเรื่องทฤษฎีนั้น นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพแสดงความคิดเห็นว่าควรออกเป็นข้อสอบแบบอัตนัยมากกว่า แต่การให้งานกลุ่มควรให้นักเรียนเลือกสมาชิกกลุ่มกันเอง และการมอบหมายเป็นงานเดี่ยวจะมีความยุติธรรมแก่ผู้เรียนมากกว่า วิทยาลัยควรมีการปรับปรุง เรื่องงานทะเบียนให้มีความถูกต้องและแม่นยำ

นักเรียนที่เรียนวิชาชีพเสริมมัธยมศึกษาสาขาวิชาช่างไฟฟ้าเสนอว่าควรมีการปรับปรุงการออกข้อสอบในภาคทฤษฎีว่าควรเป็นแบบอัตนัย เพื่อวัดความรู้ของนักเรียน ซึ่งได้ผล ดีกว่าการออกข้อสอบปรนัย

2.2 วิทยาลัยการอาชีพนครปฐม

2.2.1 นโยบายและการบริหารงาน

ในปัจจุบันวิทยาลัยการอาชีพแห่งนี้ยังไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ เพียงแต่มีผู้ที่มาดำรงตำแหน่งรักษาการผู้อำนวยการวิทยาลัย ๑ เป็นชาย ซึ่งย้ายมาจากวิทยาลัยการอาชีพประมาณ 1 ปี ตำแหน่งเดิมคือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

ส่วนผู้ช่วยผู้อำนวยการเป็นหญิง จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เดิมเคยรับราชการอยู่ที่วิทยาลัยอาชีวศึกษา

ผู้บริหารวางเป้าหมายของการจัดการศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้คนที่ไม่มีโอกาสได้เรียน โดยจัดการศึกษาในระบบ โดยเปิดสอนในคณะวิชาช่างอุตสาหกรรม พณิชยกรรม และคหกรรม

ส่วนผู้บริหารอีกคนแสดงทัศนะว่า การบริหารงานของวิทยาลัยมุ่งเน้นการบริหารด้านการส่งเสริมการศึกษามากกว่ามุ่งเน้นทางด้านวิชาการ พร้อมทั้งเสนอความคิดว่าควรมีการปรับโครงสร้างการบริหารงานโดยปรับปรุงด้านงานต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กันให้อยู่ในสายงานเดียวกันเพื่อดำเนินงานได้อย่างราบรื่น

ผู้บริหารของวิทยาลัยการอาชีพแห่งนี้มีการนำนโยบายมาจัดการศึกษาดังนี้ คือ

1. การจัดการศึกษาในระบบระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพและระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ทางด้านช่างอุตสาหกรรม พณิชยกรรม และคหกรรม ยกเว้นคณะเกษตรกรรม
2. การจัดการศึกษานอกระบบ หลักสูตรระยะสั้นหลากหลายภาคนอกเวลาราชการ เป็นนักศึกษานอกระบบรับตั้งแต่ผู้ที่มีพื้นความรู้ที่จบชั้นประถมศึกษา

จากการศึกษาเอกสารพบว่า วิทยาลัยมีแนวทางการคัดเลือกและรับสมัครผู้เรียน คือ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเปิดรับสมัคร เพื่อการสอบคัดเลือกความรู้ภาคทฤษฎีและการสัมภาษณ์ แต่จากการศึกษาข้อมูลจากการสนทนากลุ่มกับครู-อาจารย์ พบว่า ผู้บริหารระดับสูงของวิทยาลัยใช้วิธีการคัดเลือกผู้สมัครที่ไม่สอบผ่านการคัดเลือกในสาขาที่สมัครเข้าแผนกวิชาที่ไม่ค่อยมีผู้สนใจ ได้แก่ ช่างเชื่อม และโลหะแผ่น โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับนักเรียนและนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา

ตารางที่ 22 จำนวนนักเรียนและนักศึกษาและผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตามหลักสูตรแต่ละระดับของวิทยาลัยการอาชีพนครปฐม

คณะวิชา/สาขาวิชา/รายวิชา	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.วช.)		หลักสูตรระยะสั้น		เสริมวิชาชีพมัธยมศึกษา	หน่วยเคลื่อนที่
	รับเข้า	สำเร็จการศึกษา	รับเข้า	สำเร็จการศึกษา		
คณะวิชาเกษตรกรรม						
ไม่มีการเปิดสอน	-	-	-	-	-	-
คณะวิชาคหกรรม						
สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่งกาย	-	-	-	-	-	-
สาขาวิชาอาหารและโภชนาการ	-	-	-	-	-	-
สาขาวิชาคหกรรมทั่วไป	-	-	-	-	-	-
คณะพณิชยกรรม	64	64	-	-	-	-

พัฒนชยกรรม						
คณะวิชาอุตสาหกรรม	35	35	-	-	-	-
สาขาวิชาช่างไฟฟ้า	33	33	-	-	-	-
สาขาวิชาช่างกลโรงงาน	33	33	-	-	-	-
สาขาวิชาช่างยนต์	24	24	-	-	-	-
สาขาวิชาช่างเชื่อม			-	-	-	-
และโลหะแผ่น	31	31	-	-	-	-
สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์	40	40	-	-	-	-
สาขาวิชาช่างก่อสร้าง						
รายวิชาหลักสูตรระยะสั้น	-	-	23	17	-	-
ช่างกลโรงงาน	-	-	18	16	-	-
เครื่องทำความเย็น	-	-	16	7	-	-
ช่างเดินสายไฟฟ้า	-	-	21	18	-	-
ช่างเครื่องมือเทอร์ไรซ์	-	-	22	13	-	-
ช่างเครื่องดีเซล-ไพรพ	-	-	20	11	-	-
อาหาร-ขนม	-	-	41	25	-	-
เสื้อแต่งกายสตรี			64	42		
ผมทรงกลาง-ทรงต่ำ			16	16		
ซ่อมเครื่องขยายเสียง			20	14		
ช่างอิเล็กทรอนิกส์			65	56		
กางเกงขาสั้น-ยาว			51	33		
ชอยผม			22	41		
ตัดเย็บกางเกง			50	17		
บัญชีธุรกิจ-งานอิสระ			38	29		
เสื้อแจ็กเก็ต			43	13		
ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ			59	15		
พิมพ์ดีดอังกฤษ			15	16		
ช่างบำรุง-ฝึกขับรถยนต์			27	11		
บัญชีต้นทุนผลิต			35	25		
ช่างเชื่อมไฟฟ้า			68	14		
กระโปรงชุดเสื้อปกในตัว			20	56		
คอมพิวเตอร์สำนักงาน			42	13		
โปรแกรมโลตัส			64	15		
ฟรีสไตล์			67	56		

เย็บปกเทเลอร์			56	37		
แต่งหน้า			56	39		
แต่งเล็บ						

จากตาราง พบว่า จำนวนนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพที่รับเข้าและสำเร็จ การศึกษานั้น เป็นนักเรียนที่รับเข้ามาปีการศึกษา 2537 แล้วสำเร็จการศึกษาปีการศึกษา 2539 เมื่อพิจารณาสาขาวิชา พบว่า ผู้เรียนในระบบสนใจเรียนเฉพาะสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรม ส่วน ทางด้านหลักสูตรระยะสั้นผู้เรียนสนใจเรียนทั้งด้านคหกรรม พณิชยกรรม และอุตสาหกรรม เป็นที่น่าสังเกตว่าสาขาวิชาเกษตรกรรมไม่มีการจัดการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาตารางข้าง ล่าง ซึ่งเกี่ยวกับจำนวนครู-อาจารย์ ในแต่ละสาขาวิชา พบว่า มีครู-อาจารย์ สาขาวิชา เกษตรกรรม

ตารางที่ 23 แสดงจำนวนอาจารย์จำแนกตามสาขาวิชาของวิทยาลัยการอาชีพนครปฐม

คณะวิชา-สาขา	จำนวนอาจารย์ตามวุฒิที่สำเร็จการศึกษา
เกษตรกรรม	
-พืชศาสตร์	1
-สัตวบาล	1
-เกษตรกลวิธาน	1
คหกรรม	
-ผ้าและเครื่องแต่งกาย	3
-อาหารและโภชนาการ	1
-คหกรรมทั่วไป	5
พณิชยกรรม	
-บัญชี	5
-การจัดการทั่วไป	5
-เลขานุการ	1
-คอมพิวเตอร์	5

อุตสาหกรรม	
-ช่างยนต์	2
-เทคโนโลยีเครื่องกล	7
-ไฟฟ้า	4
-ช่างเชื่อม	3
-วิศวกรรมเครื่องกล	3
-วิศวกรรมไฟฟ้า	1
-ก่อสร้าง	-
วิชาพื้นฐาน	
-จิตวิทยา	-
-สถิติประยุกต์	1
-วิทยาศาสตร์ทั่วไป	-
-บรรณารักษ์	2
-บริหารการศึกษา	2
-คณิตศาสตร์	-
-สังคม	1
-ภาษาอังกฤษ	3
-ชีววิทยา	1
-ฟิสิกส์	1
-ภาษาไทย	2
-พละ	1
-โฆษณา	-
-วัดผล	-
	รวม 62 คน

จากตารางศึกษาข้อมูลจากการสนทนากลุ่มพบว่า ครู-อาจารย์เหล่านั้นต้องไปทำหน้าที่อื่นหรือช่วยสอนในรายวิชาสามัญให้นักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

จากการศึกษาจากการสนทนากลุ่มกับครู-อาจารย์ พบว่า อาจารย์ไม่เคยได้รับความรู้เรื่องการบริหารงาน ซึ่งครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าเป็นเรื่องที่ต้องมีความรู้เพื่อนำไปใช้งาน นอกจากนี้ครู-อาจารย์แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการศึกษาภายในวิทยาลัยการอาชีพ ดังนี้

การพัฒนาความรู้และทักษะทางอาชีพ ครู-อาจารย์มีภาระการสอนค่อนข้างมาก ส่วนใหญ่ไม่มีอาชีพเสริมที่เกี่ยวกับความรู้ความชำนาญเฉพาะทางของตนเอง จึงทำให้ครู-อาจารย์

เหล่านี้ขาดทักษะและประสบการณ์ตรงที่จะสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้เรียน นอกจากนี้ครู-อาจารย์หลายท่านไม่ได้รับการพัฒนาทักษะทางอาชีพ ทำให้ขาดความรู้ในวิทยาการสมัยใหม่ที่จะนำมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

การคัดเลือกครู-อาจารย์ กรมอาชีวศึกษาเป็นผู้สอบคัดเลือกครู-อาจารย์ให้แก่วิทยาลัย ส่วนการจ้างครู-อาจารย์พิเศษนั้น ฝ่ายบุคลากรของวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการ หลังจากนั้นจึงให้ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการและครู-อาจารย์ในแผนกนั้นๆ เป็นผู้สัมภาษณ์ ซึ่งครู-อาจารย์เสนอว่าควรมีการคัดเลือกครู-อาจารย์ที่มีความรู้ความชำนาญในรายวิชาที่ต้องรับผิดชอบครู-อาจารย์นั้นรวมถึงครูจ้างสอนควรมีเกณฑ์ในการคัดเลือก

ครู-อาจารย์หลายท่านแสดงทัศนะว่าควรมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้บริหารด้วย เนื่องจากผู้บริหารมีผลต่อการจัดการศึกษาวิทยาลัย

2.2.2 หลักสูตร

การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาแต่ละหลักสูตร จากการศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร การสนทนากลุ่มครู-อาจารย์ นักเรียนและนักศึกษา สรุปข้อมูลได้ดังนี้

2.2.2.1 การจัดการศึกษาแบบต่อเนื่องในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ สรุปข้อมูลได้ดังนี้

จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยการอาชีพ พบว่า วิทยาลัยการอาชีพมีการจัดการศึกษาเพียง 2 ลักษณะ คือ การจัดการศึกษาต่อเนื่องในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.วช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ทั้งภาคในระบบและภาคสมทบ

การจัดแผนการเรียนการสอนของวิทยาลัยการอาชีพนครปฐมจัดตามแผนการเรียนที่กรมอาชีวศึกษา โดยมีหน่วยศึกษานิเทศก์เป็นผู้รับผิดชอบในการจัดการเรียนแผนต่างๆ

ครู-อาจารย์แสดงความคิดเห็นว่า การจัดแผนการเรียนของกรมอาชีวศึกษาส่งผลกระทบต่อครูผู้สอน การจัดแบ่งระยะเวลาในการสอนแต่ละภาคการศึกษาต้องแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ๆ ละ 9 สัปดาห์ เพื่อจัดการเรียนการสอนรายวิชาที่ต้องอาศัยพื้นฐานความรู้ต่อเนื่องกัน นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อแผนการใช้ห้องเรียนตลอดจนด้านเครื่องมือและอุปกรณ์

การจัดแผนการเรียนของกรมอาชีวศึกษา ก่อให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนดังกล่าวข้างต้นแล้วยังส่งผลกระทบต่อตัวหลักสูตร จากปัญหาดังที่กล่าวมาเมื่อมีการจัดการเรียนการสอน ครู-อาจารย์มีการประยุกต์เนื้อหาวิชาให้สอดคล้องกับเวลาโดยการตัดเนื้อหาบาง การใช้วิธีเลือกสิ่งให้นักเรียนจำเป็นต้องใช้จริงมาสอนให้แก่นักเรียน นอกจากนี้ครู-อาจารย์นำเสนอว่าควรมีการจัดทำโครงร่างหลักสูตรของแต่ละหลักสูตร เพื่อเป็นแนวทางในการจัดรายวิชาต่างๆ ในแต่

ละหลักสูตร โดยที่แผนกวิชาสามารถกำหนดรายวิชาต่างๆ ในโครงร่างนั้นให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและบริบทของชุมชน

นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพส่วนใหญ่ แสดงความคิดเห็นว่า การเรียนทางด้านสายวิชาชีพสามารถนำไปประกอบอาชีพส่วนตัวได้ แต่ต้องหาความรู้และด้านประสบการณ์เพิ่มเติม

เนื้อหาวิชา นักศึกษาช่างอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรมทุกคนเสนอความคิดเห็นว่า เนื้อหาวิชาภาคทฤษฎีควรให้มีความสอดคล้องกับภาคปฏิบัติ การจัดการเรียนควรให้กระชับและเน้นการฝึกปฏิบัติจริงๆ มากกว่าทฤษฎี

2.2.2.2 การให้บริการวิชาชีพแก่หน่วยงานและชุมชน โดยการจัดเสริมวิชาชีพนักเรียนมัธยมศึกษาให้แก่โรงเรียนประถมศึกษาและโรงเรียนมัธยมศึกษาชั้น ปัจจุบันไม่มีการเปิดให้บริการแล้ว เนื่องจากเป็นไม่มีผู้มาเรียน อันเป็นข้อจำกัดของศูนย์ฝึกเดิม ทำให้มีการพัฒนาการจัดการศึกษาเป็นวิทยาลัยการอาชีพ แต่วิทยาลัยการอาชีพนครปฐมยังคงให้บริการการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้นให้แก่ประชาชนทั่วไปที่สนใจทางด้านวิชาชีพเฉพาะด้านเป็นหลักสูตรระยะสั้นหลากหลาย เน้นการนำไปใช้จริง เปิดสอนในคณะวิชาช่างอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และคหกรรม ส่วนคณะเกษตรกรรมนั้นวิทยาลัยได้ยุบคณะนี้ไปแล้ว

จากการศึกษาข้อมูลจากการสนทนากลุ่มกับนักศึกษาหลักสูตรระยะสั้น พบว่า ครอบครัวยังไม่ได้คาดหวังจากการเข้ารับการอบรมจากตนเอง แต่นักศึกษาหลักสูตรระยะสั้นส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่า ระบบเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อประกอบอาชีพของตนเองในปัจจุบัน ในแง่ของรายได้ที่ถูกปรับลดลง ความมั่นคงของงานและอาชีพ เหตุผลเหล่านี้ทำให้ต้องขวนขวายหาความรู้ทางด้านอาชีพ เพื่อนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน หรือนำไปประกอบอาชีพเสริม สาเหตุที่มาเรียนที่นี้เนื่องจากอยู่ใกล้บ้านและค่าใช้จ่ายไม่แพง

2.2.2.3 ส่วนการเป็นศูนย์กลางทางวิชาการแก่ชุมชนนั้น เมื่อศึกษาเอกสาร พบว่า แทบทุกแผนกวิชาไม่ได้ให้บริการนอกสถานที่ เนื่องจากผู้บริหารมีนโยบายบริหารจัดการศึกษาในระบบภายในสถานศึกษามากกว่าภายนอกสถานศึกษา โดยมุ่งเน้นทางด้านอุตสาหกรรมและวิทยาลัยมีการรับบริการงานการคำภายในสถานศึกษา

การที่วิทยาลัยการอาชีพนครปฐมไม่มีการออกให้บริการความรู้นอกสถานศึกษา เนื่องจากการขาดการสนับสนุนการจัดการศึกษาจากชุมชน ซึ่งวิทยาลัยการอาชีพนครปฐมเคยออกหน่วยให้บริการอบรมวิชาชีพระยะสั้นนอกสถานที่ แต่ไม่ประสบความสำเร็จ ในกรณีผู้บริหาร มีความคิดเห็นว่าคุณในชุมชนมีฐานะทางเศรษฐกิจดี จึงทำให้ขาดความกระตือรือร้นที่จะศึกษาเพื่อหาความรู้เพิ่มเติม

2.2.3 การจัดการเรียนการสอน

ปัญหาที่พบคือ บุคลากร เนื่องมาจากการจัดแผนการเรียนของกรมอาชีวศึกษาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ต้องมีการจัดการเรียนการสอนหลายวิชาในเทอมเดียวกัน ก่อนให้เกิดปัญหาการที่ครูผู้สอนต้องรับภาระในการสอนรายวิชาที่ไม่มีคามถนัดหรือไม่มีความสามารถ ซึ่งวิทยาลัยการอาชีพแห่งนี้มีปัญหาด้านแคลนครู-อาจารย์ ทางด้านวิชาสามัญ เนื่องมาจากนโยบายการจำกัดการรับข้าราชการ ผู้บริหารจึงใช้วิธีแก้ปัญหาโดยจัดครู-อาจารย์ทางอื่นมาช่วยสอนซึ่งเหตุผลการใช้บุคลากรดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบต่อคุณภาพของการจัดการศึกษา

ครู-อาจารย์ นักศึกษาหลักสูตรระยะสั้นแผนกช่างอุตสาหกรรมมีความคิดเห็นที่ครูผู้สอนจะมีความรู้ในเรื่องที่สอนและความเอาใจใส่ในตัวผู้เรียนน้อยกว่าครู-อาจารย์ประจำ

ส่วนนักศึกษา หลักสูตรระยะสั้นแผนกช่างอุตสาหกรรมมีความคิดเห็นที่ อาจารย์น่าจะมีการปรึกษาหารือกันภายในแผนกเพื่อการจัดการเรียนไปในทิศทางเดียวกัน

นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพโดยเฉพาะพาณิชยกรรม มีความคิดเห็นที่ ครูผู้สอนบางท่านขาดความชำนาญและยังขาดความรู้ในเรื่องที่สอน ซึ่งนักเรียนสายวิชาชีพช่างอุตสาหกรรม เช่น ช่างไฟฟ้ากำลัง ช่างกลโรงงาน เห็นว่าครูผู้สอนไม่มีการปรับการสอนตามระดับของผู้เรียนและมีความเห็นที่ครูผู้สอนมีความเอาใจใส่ต่อนักเรียนค่อนข้างน้อยกว่าอาจารย์ประจำ

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพโดยเฉพาะพาณิชยกรรม แสดงความคิดเห็นที่ ครูผู้สอนควรมีการใช้สื่อการสอนมาช่วยในการสอนมากกว่าการใช้หนังสือ ตำราเพียงอย่างเดียว

เครื่องมืออุปกรณ์ นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพและนักศึกษาหลักสูตรระยะสั้นทั้งหมดเห็นที่เครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนยังไม่เพียงพอ ที่มีอยู่นั้นสภาพการใช้ได้ไม่สมบูรณ์ และมีสภาพที่ค่อนข้างล้าสมัย นักศึกษาบางคนเห็นที่การเพิ่มจำนวนนักศึกษาต่อห้องจาก 20 คน เป็น 30 คน ต่อห้อง มีส่วนทำให้อุปกรณ์เครื่องมือที่ไม่พอเพียงอยู่แล้วมีปัญหาเพิ่มขึ้น

ห้องเรียน นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพแผนกวิชาพาณิชยกรรม เสนอว่า ควรมีการจัดให้ผู้เรียนมีห้องเรียนประจำมากกว่าการเดินเรียน ขณะเดียวกันควรมีห้องปฏิบัติการสำนักงานที่เป็นห้องประจำด้วยเช่นเดียวกัน

สภาพทั่วไป นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพแผนกช่างไฟฟ้าและพาณิชยกรรมเสนอความคิดเห็นที่ควรมีการปรับปรุงระบบไฟฟ้าและความปลอดภัยของห้องเรียน การปรับปรุงเรื่อง

ห้องน้ำและความสะอาดใน การเดินทางมาเรียนสอดคล้องกับนักศึกษาหลักสูตรระยะสั้นที่เสนอ
 แนะนำควรมีการปรับปรุงเรื่องความปลอดภัยในช่วงพักทางเข้าวิทยาลัย ซึ่งมีและค่อนข้าง
 เป็ลี่ยว

สรุปข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพ แสดงความคิดเห็นว่า
 สภาพการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยมีปัญหาในเรื่องคุณภาพของครู-อาจารย์ โดยเฉพาะ
 ครูจ้างสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาวิชา เครื่องมือและอุปกรณ์ห้องเรียนการ
 จัดการสภาพทั่วไปในเรื่องระบบไฟฟ้าความปลอดภัยและห้องน้ำ

นอกจากนี้ผู้บริหารแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการจัดการศึกษาภายในวิทยาลัยมี
 ปัญหาต่างต่าง ๆ ดังนี้

การขาดแคลนครู-อาจารย์ ทำให้ครูผู้สอนต้องรับภาระการจัดการเรียนการสอนในราย
 วิชาที่ไม่มีความรู้หรือความชำนาญ ซึ่งผู้บริหารแสดงความคิดเห็นว่าควรมีการอบรมเพื่อพัฒนา
 ความรู้ของครู ผู้สอนให้มีความสามารถในเรื่องที่ต้องรับผิดชอบ ส่วนผู้บริหารอีกท่านเสนอว่า
 ควรคัดเลือกผู้ที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องที่ต้องรับผิดชอบ โดยเฉพาะครู-อาจารย์ทางด้าน
 วิชาสามัญ ซึ่งผู้บริหารท่านนี้มีความคิดเห็นว่าการบริหารระดับสูงให้การสนับสนุนการสอนทาง
 วิชาชีพมากกว่าทางสามัญ

หนังสือและตำรา ผู้บริหารแสดงความคิดเห็นว่า วิทยาลัยการอาชีพยังขาดความพร้อม
 ทางด้านหนังสือและตำรา เนื่องจากการขาดงบประมาณในการจัดซื้อ โดยเฉพาะหนังสือและ
 ตำราทางด้านสามัญ

การขาดแคลนหนังสือและตำราช่างอุตสาหกรรม โดยเฉพาะสาขาวิชาเชื่อมและโลหะ
 พาณิชยกรรม และวิชาสามัญ ก็เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนการสอน ครู-อาจารย์
 หลายท่านใช้วิธีประยุกต์มาจากหนังสือต่างๆ มาประกอบกัน

ขณะเดียวกันมีนักศึกษาช่างอลูมิเนียมและช่างไฟฟ้าบางคนเสนอแนะว่าควรนำวัสดุหรือ
 อุปกรณ์ที่นักเรียนในภาคปกติประกอบเอาไว้ นำกลับมาใช้ใหม่ เช่น มอเตอร์

ช่วงเวลาและระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาคหกรรมส่วนใหญ่เห็น
 ว่าระยะเวลาที่จัดไว้ค่อนข้างน้อยเกินไป ควรจะเพิ่มมากกว่านี้ และควรมีการจัดการเรียนการ
 สอนในภาควันเสาร์-อาทิตย์

ระบบความปลอดภัย นักศึกษาแสดงความคิดเห็นว่าวิทยาลัยควรมีการปรับปรุงระบบ
 ความปลอดภัยของผู้เรียนภาคค่ำ เนื่องจากสภาพทางเข้าวิทยาลัยค่อนข้างเป็ลี่ยว และประสบ
 เหตุถูกจี้บ่อยมาก

การขาดการประชาสัมพันธ์ นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพส่วนใหญ่ไม่เคยรู้จักวิทยาลัยการอาชีพมาก่อน แต่มาสมัครเรียนที่นี่เนื่องจากมีผู้แนะนำให้มาเรียน และเสนอแนะว่าวิทยาลัยควรมีการแนะแนวอาชีพให้นักเรียนได้ทราบก่อนที่จะมีการเลือกเรียนในแต่ละสาขา

การประชาสัมพันธ์ นักศึกษาหลักสูตรระยะสั้นเสนอแนะว่าควรมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้กระจายไปสู่ชุมชนและประชาชนภายนอกให้มาก และควรมีการแนะแนวอาชีพให้แก่ประชาชนทั่วไปได้ทราบด้วย

การขาดงบประมาณ ผู้บริหารแสดงความคิดเห็นว่าเพื่อเป็นการลดภาวะค่าใช้จ่ายของเงินงบประมาณ วิทยาลัยจึงเปิดรับบริการการงานค้าให้แก่คนในชุมชน

๑.๑.๕ การวัดและประเมินผล ครู-อาจารย์มีการปรับด้านการวัดผลทางด้านทฤษฎี โดยการออกข้อสอบเฉพาะเนื้อหาที่มีการจัดการเรียนการสอนเท่านั้น ส่วนทางด้านปฏิบัตินั้นนักเรียนจะได้ปฏิบัติตามงานที่มีการจัดการเรียนการสอน การประเมินผล โดยวัดจากการสอบทฤษฎีและการปฏิบัติงาน จากเกณฑ์แบบอิงกลุ่มโดยตัดจากคะแนนทฤษฎี 20 ปฏิบัติ 80 หรือ 30 ปฏิบัติ 70 แล้วแต่กรณี

2.3 วิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี

2.3.1 นโยบายและการบริหารงาน

ผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพแห่งนี้เป็นเพศชาย เคยเป็นผู้อำนวยการวิทยาลัยสารพัดช่างมาก่อนที่จะย้ายมาที่นี่ ต่อมาผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการซึ่งเป็นเพศชาย เคยเป็นอาจารย์ที่วิทยาลัยเทคนิคก่อนย้ายมา ตั้งแต่วิทยาลัยแห่งนี้ยังใช้ชื่อ "ศูนย์ฝึกวิชาชีพ กาญจนบุรี" ส่วนผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการเคยได้รับการอบรมและดูงานที่ประเทศสหรัฐอเมริกาเป็นเวลาหลายเดือน เพื่อศึกษางานทางด้านศูนย์ฝึกวิชาชีพตามโครงการเงินกู้ระหว่างประเทศ หลังจากนั้นเข้ารับการอบรมทางการบริหารที่สถาบันพัฒนาผู้บริหาร ตำบลไร่วัง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

จากการศึกษาเอกสารและการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยการอาชีพพบว่าผู้บริหารมีเป้าหมายการจัดการศึกษาต่อเนื่องในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.วช.) และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ป.วส.) มากกว่าการให้บริการวิชาชีพแก่ชุมชนและหน่วยงานท้องถิ่นในรัศมีไม่เกิน 20 กิโลเมตร

ส่วนผู้บริหารอีกท่านมีความคิดเห็นว่ วิทยาลัยการอาชีพควรเปิดโอกาสให้คนในชุมชนมีโอกาสเข้ามารับการศึกษา มาก ๆ จะช่วยให้มองเห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ โดยไม่จำเป็นต้องเป็นสาขาวิชาที่เรียนมา เนื่องจากคิดว่าคนที่ได้รับการศึกษาสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองและชุมชนได้มากกว่าคนที่ไม่ได้รับการศึกษา

ครู-อาจารย์เห็นว่า ควรรู้เป้าหมายในการบริหารวิทยาลัย เพื่อให้การทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อบรรลุเป้าหมายในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยและการ

ดำเนินการตามนโยบาย แต่ในความเป็นจริงนั้นระดับคณะวิชาส่วนใหญ่ยังไม่มี ความชัดเจนเกี่ยวกับเป้าหมายการบริหารงาน

สุดท้าย เรื่องนโยบายการบริหารเงินงบประมาณของผู้บริหาร จากการ สันทนาพบว่ามี การตัดเงินค่าวัสดุรายหัวของนักเรียน โดยเฉพาะช่างอุตสาหกรรมและหลักสูตร ระยะสั้น โดยที่ครู-อาจารย์ไม่ทราบเรื่อง และการใช้เงินไม่เป็นไปตามแผนการใช้เงินของ วิทยาลัย ครู-อาจารย์กล่าวถึงนโยบายของผู้บริหารระดับสูงมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนของ ครู-อาจารย์ในแผนกต่าง ๆ

จากการศึกษาเอกสารพบว่าวิทยาลัยมีแนวทางการคัดเลือกและรับ สมัครผู้เรียน คือ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพเปิดรับสมัคร เพื่อการสอบคัดเลือกความรู้ภาค ทฤษฎีและการสัมภาษณ์ แต่จากการศึกษาข้อมูลจากการสนทนากลุ่มกับครู-อาจารย์พบว่าผู้ บริหารระดับสูงของวิทยาลัยใช้วิธีจัดผู้สมัครที่ไม่สามารถสอบผ่านการคัดเลือกในสาขาวิชาที่ สมัครเข้าแผนกวิชาที่ไม่ค่อยมีผู้สนใจ ได้แก่ ช่างเชื่อมและโลหะแผ่น ช่างก่อสร้าง โดยมีราย ละเอียดเกี่ยวกับนักเรียนและนักศึกษาในแต่ละสาขาวิชา ดังนี้

ตารางที่ 24 จำนวนนักเรียนและนักศึกษา และผู้สำเร็จการศึกษา จำแนกตามหลักสูตรแต่ ละระดับของวิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี

คณะวิชา/สาขาวิชา/รายวิชา	ประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ป.ว.ช.)		หลักสูตรระยะสั้น		เสริม วิชาชีพ มัธยม ศึกษา	หน่วย เคลื่อน ที่
	รับเข้า	สำเร็จ การ ศึกษา	รับเข้า	สำเร็จ การ ศึกษา		
คณะวิชาเกษตรกรรม						
ไม่มีการเปิดสอน	-	-	-	-	-	-
คณะวิชาคหกรรม						
สาขาวิชาผ้าและเครื่องแต่ง กาย	-	-	-	-	-	-
สาขาวิชาอาหาร และโภชนาการ	-	-	-	-	-	-
สาขาวิชาคหกรรมทั่วไป	74	74				
คณะพณิชยกรรม						
พณิชยกรรม	40	39				
คณะวิชาอุตสาหกรรม						
สาขาวิชาช่างไฟฟ้า	33	33	-	-	-	-

สาขาวิชาช่างกลโรงงาน	37	33	-	-	-	-
สาขาวิชาช่างยนต์	-		-	-	-	-
สาขาวิชาช่างเชื่อม	-		-	-	-	-
และโลหะแผ่น	29	24	-	-	-	-
สาขาวิชาอิเล็กทรอนิกส์	-		-	-	-	-
สาขาวิชาช่างก่อสร้าง	-	-				
รายวิชาหลักสูตรระยะสั้น					-	-
ช่างกลโรงงาน		-	15	3	-	-
ช่างเครื่องทำความเย็น	-	-	-	-	-	-
ช่างเดินสายไฟฟ้า	-	-	-	-	-	-
ช่างเครื่องมือไฮดรอลิก	-	-	16	8	-	-
ช่างเครื่องดีเซล-ไฟรพ	-	-	17	9	-	-
อาหาร-ขนม	-		-	-	-	-
เสื้อแต่งกายสตรี	-		19	10		
ผมทรงกลาง-ทรงต่ำ	-		-	-		
ซ่อมเครื่องขยายเสียง			-	-		
ช่างอิเล็กทรอนิกส์			-	-		
กางเกงขาสั้น-ยาว			-	-		
ชอยผม			-	-		
ตัดเย็บกางเกง			-	-		
บัญชีธุรกิจ-งานอิสระ			-	-		
เสื้อแจ็กเก็ต			-	-		
ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพ			-	-		
พิมพ์ดีดอังกฤษ			-	-		
ช่างบำรุง-ฝึกขับรถยนต์			-	-		
บัญชีต้นทุนผลิต			-	-		
ช่างเชื่อมไฟฟ้า			-	-		
กระโปรงชุดเสื้อปกในตัว			-	-		
คอมพิวเตอร์สำนักงาน			41	21		
โปรแกรมโลดัส			20	16		
ฟรีสไตล์				-		
เย็บปกเทเลอร์				-		
แต่งหน้า						
แต่งเล็บ						

จากตาราง พบว่าจำนวนนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพที่รับเข้าและสำเร็จการศึกษาเท่ากัน เนื่องจากเป็นนักเรียนที่รับเข้ามาปีการศึกษา 2537 แล้วสำเร็จการศึกษา ในปีการศึกษา 2539 เมื่อพิจารณาสาขาวิชา พบว่าผู้เรียนในระบบสนใจเรียนสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม ทั้งหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพและหลักสูตรระยะสั้น ส่วนสาขาวิชาคหกรรมมีผู้สนใจเรียนเฉพาะหลักสูตรระยะสั้น

ตารางที่ 25 แสดงจำนวนอาจารย์จำแนกตามสาขาวิชาของวิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี

คณะวิชา-สาขา	จำนวนอาจารย์ตามวุฒิที่สำเร็จการศึกษา
เกษตรกรรม	
-พืชศาสตร์	1
-สัตวบาล	1
-เกษตรกลวิธาน	-
คหกรรม	
-ผ้าและเครื่องแต่งกาย	1
-อาหารและโภชนาการ	-
-คหกรรมทั่วไป	3
พาณิชยกรรม	
-บัญชี	3
-การจัดการทั่วไป	-
-เลขานุการ	2
-คอมพิวเตอร์	3

อุตสาหกรรม	
-ช่างยนต์	4
-เทคโนโลยีเครื่องกล	4
-ไฟฟ้า	5
-ช่างเชื่อม	4
-วิศวกรรมเครื่องกล	1
-วิศวกรรมไฟฟ้า	-
-ก่อสร้าง	3
วิชาพื้นฐาน	
-จิตวิทยา	1
-สถิติประยุกต์	-
-วิทยาศาสตร์ทั่วไป	1
-บรรณารักษ์	1
-บริหารการศึกษา	-
-คณิตศาสตร์	1
-สังคม	1
-ภาษาอังกฤษ	1
-ชีววิทยา	-
-ฟิสิกส์	-
-ภาษาไทย	1
-พละ	-
-โฆษณา	-
-วัดผล	1
	รวม 43 คน

เมื่อพิจารณาดาราง จำนวนครู-อาจารย์ในแต่ละสาขา พบว่ามีครู-อาจารย์สาขา
วิชาเกษตรกรรม

จากการศึกษาข้อมูลการสนทนากลุ่ม พบว่าครู-อาจารย์เหล่านั้นรับหน้าที่สอน
เสริมวิชาชีพนักเรียนมัธยมศึกษา และไปช่วยสอนวิชาสามัญให้แก่นักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตร
วิชาชีพด้วย

จากการศึกษาข้อมูลการสนทนากลุ่ม พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่
มีอาชีพรับจ้าง มีรายได้ค่อนข้างต่ำ นอกจากนี้ผู้วิจัยสนทนากลุ่มกับนักเรียนมัธยมศึกษา
พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่มุ่งหวังที่จะให้บุตรศึกษาต่อทางด้าน

วิชาชีพมากกว่า สายสามัญ เนื่องจากเห็นว่าเมื่อจบการศึกษาสายวิชาชีพน่าจะหางานง่ายกว่าทางด้านสายสามัญ และนักเรียนมัธยมศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง ซึ่งนักเรียนมัธยมศึกษาส่วนใหญ่คาดหวังที่จะเรียนทางด้านช่างอุตสาหกรรมโดยเฉพาะช่างยนต์ เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพและใช้ในชีวิตประจำวัน การที่นักเรียนคาดหวังจะเรียนทางด้านช่างอุตสาหกรรมเนื่องจากเห็นว่าสามารถนำไปทำงานหรือประกอบอาชีพอิสระได้ ส่วนใหญ่คาดหวังที่จะเรียนไปถึงระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ป.วส.) เพราะคิดว่าการศึกษาต่อเพิ่มขึ้นจะมีโอกาสก้าวหน้าในการทำงานมากกว่าในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.วช.) การเลือกเรียนสายวิชาชีพนั้นนักเรียนจะคำนึงถึงเรื่องการเมืองงานทำและรายได้ของอาชีพนั้นด้วย

จากการสังเกตผู้วิจัยพบว่าในการเรียนการสอนภาคทฤษฎี ครูผู้สอนส่วนใหญ่ใช้ชอล์คกับกระดานดำในการจัดการเรียนการสอน ส่วนทางด้านการสอนภาคปฏิบัติ สื่อการสอนส่วนใหญ่จะใช้ของจริงในการสาธิตให้นักเรียนดูก่อนจะมีการฝึกปฏิบัติ

ประเด็นต่อมา นักเรียนนักศึกษาที่มีความเห็นเกี่ยวกับสภาพความไม่พร้อมของวัสดุฝึกและพันธุ์พืชที่มีความล่าช้าในการได้รับ เมื่อได้มาก็ไม่ตรงกับช่วงเวลาที่ต้องการใช้ นักเรียนต้องรอคอยนาน ทำให้มีผลต่อความตั้งใจเรียนหรือไม่ตั้งใจเรียนของเด็กเช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ นักเรียนมัธยมศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี ดังนี้

การจัดแผนการเรียน นักเรียนมัธยมศึกษาทุกคนแสดงความคิดเห็นว่าวิทยาลัยควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกแผนการเรียนตามความต้องการของผู้เรียน

สรุป นักเรียนมัธยมศึกษาแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดแผนการเรียน คุณภาพครู-อาจารย์ การเตรียมการสอน ความไม่พร้อมด้านวัสดุ สถานที่ฝึกงาน การปรับปรุงห้องน้ำ

2.3.2 หลักสูตร

จากการศึกษาข้อมูลการสนทนากลุ่ม พบว่านักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและรายได้ของครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง อาชีพของครอบครัวส่วนใหญ่คือการทำไร่ จากการศึกษพบว่า การเลือกสาขาวิชาที่เรียนของนักเรียนไม่สอดคล้องกับอาชีพของครอบครัวของนักเรียน และครอบครัวไม่ได้คาดหวังว่านักเรียนจะนำวิชาความรู้ที่ได้ไปประกอบอาชีพสืบทอดหรือช่วยกิจการของครอบครัวแต่อย่างใด แต่มีเด็กบางส่วนที่คิดว่าสามารถนำความรู้ไปใช้เพื่อลดค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว

นักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพส่วนใหญ่คาดหวังที่จะศึกษาต่อ เนื่องจากมีความคิดว่าการศึกษาต่อขั้นสูงขึ้นไปนั้นจะช่วยให้มีความรู้ทางด้านวิชาชีพแน่นมากพอที่จะนำไปประกอบอาชีพได้ แต่การประกอบอาชีพอิสระนั้นนักเรียนคิดว่าจะต้องอาศัยเงินทุน

จำนวนมาก

ปัญหาเกี่ยวกับการจัดแผนการเรียนในแผนกวิชาต่าง ๆ ซึ่งทางกรมอาชีวศึกษาเป็นผู้จัดแผนมาให้วิทยาลัยการอาชีพ โดยที่วิทยาลัยและครู-อาจารย์ไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดแผนการเรียนเหล่านั้น ครู-อาจารย์แก้ไขปัญหาโดยการแบ่งระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนแต่ละเทอมออกเป็น 2 ช่วง ช่วงแรกจัดการสอนในรายวิชาพื้นฐาน 1 ส่วนช่วงหลังจัดการสอนในรายวิชาพื้นฐาน 2 ดังนั้น ในแต่ละรายวิชาในหนึ่งเทอมนักเรียนจะมีเวลาเรียนเพียง 9 สัปดาห์เท่านั้น

แผนการสอน นักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพคิดว่าครู-อาจารย์ในแต่ละแผนกน่าจะประสานความร่วมมือกันในการจัดการเรียนการสอนให้แก่นักเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน

การจัดแบ่งเนื้อหาภาคทฤษฎีและปฏิบัติ นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพช่างไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์มีความคิดเห็นว่า การจัดเนื้อหาวิชาภาคทฤษฎีควรจะเน้นวิชาคำนวณมาก เนื่องจากเป็นพื้นฐานของการนำไปใช้ในการศึกษาต่อและการทำงาน

แผนการจัดการศึกษาของวิทยาลัย ครู-อาจารย์นำเสนอว่าวิทยาลัยการอาชีพควรมีการจัดแผนการศึกษาและแผนการใช้อาคารสถานที่ในสถานศึกษาด้วย

แผนการจัดซื้อวัสดุและอุปกรณ์ในการฝึกการปฏิบัติ การได้วัสดุอุปกรณ์ไม่ตรงกับช่วงเวลาที่มีความจำเป็นต้องใช้ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติการเป็นศูนย์กลางทางวิชาการแก่ชุมชนและท้องถิ่น

จากการสัมภาษณ์ พบว่าแผนกวิชาคหกรรมทั่วไปเคยออกให้บริการอบรมเรื่อง การประดิษฐ์ดอกไม้ให้แก่บุคลากรภายในโรงพยาบาลในชุมชน 1 ครั้ง เป็นลักษณะการขอความร่วมมือจากหน่วยงานราชการด้วยกัน ส่วนการให้บริการวิชาชีพด้านอื่น ๆ แผนกวิชาเสริมสวยออกให้บริการตัดผมและตัดผมแก่คนในชุมชนโดยไม่คิดมูลค่า

2.3.3 การจัดการเรียนการสอน

การพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยการร่วมมือกับชุมชนในการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ โดยผู้บริหารนำเสนอความคิดเห็นสอดคล้องกับครู-อาจารย์ว่าควรมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้านวิชาสามัญพื้นฐาน ซึ่งคิดว่าผู้บริหารระดับสูงไม่ค่อยให้ความสำคัญ

ผู้บริหารแสดงความคิดเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงบทบาทครูในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นพี่เลี้ยงคอยให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนมากกว่าที่จะเป็นผู้โอนความรู้ให้แก่ผู้เรียนตามที่เคยเป็นมา

สรุป ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การจัดการศึกษาภายในวิทยาลัย ควรมีการพัฒนาครู-อาจารย์ ระบบการคัดเลือกครู-อาจารย์ การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนด้านวิชาสามัญ การร่วมมือกับชุมชน และการพัฒนาบทบาทในการจัดการเรียนการสอนของครู-อาจารย์

จากการสนทนากลุ่ม พบว่าครู-อาจารย์เหล่านั้นใช้วิธีแก้ปัญหาโดยการให้นักเรียนเรียนภาคทฤษฎีไปเรื่อย ๆ แล้วจึงฝึกปฏิบัติตามที่หลัง บางแผนกใช้วิธีรื้อชิ้นงานที่เด็กทำก่อนทำเอาไว้แล้วนำมาฝึกปฏิบัติใหม่อีกครั้ง แต่ก็มีบางแผนกให้เด็กซื้อวัสดุบางอย่างมาใช้ฝึกปฏิบัติเอง ซึ่งการได้รับเงินงบประมาณนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารระดับสูงเป็นผู้พิจารณา

ครู-อาจารย์มีความเห็นตรงกันว่า ครูผู้สอนมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนทั้งในแง่บวกและแง่ลบ เนื่องจากการจัดการเรียนทางด้านวิชาชีพนั้นจะมีวิชาที่ต้องปฏิบัติหลายรายวิชา จึงต้องอาศัยครู-อาจารย์ที่มีความรู้และความชำนาญในเรื่องที่ต้องรับผิดชอบ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักเรียน

สรุป จากการสนทนากลุ่มกับครู-อาจารย์ พบว่าวิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรี มีปัญหาทางด้านนโยบายและเป้าหมายการบริหารงานของผู้บริหาร แผนการจัดการศึกษา การบริหารเงินงบประมาณ การจัดแผนการเรียน คุณภาพของครู-อาจารย์

นักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โดยเฉพาะช่างอุตสาหกรรมมีความคิดเห็นว่าครู-อาจารย์ที่จบการศึกษาใหม่ ยังไม่มีประสบการณ์ด้านการทำงานมาก่อน การจัดการสอนทำได้ไม่ดีเท่ากับครู-อาจารย์ที่มีประสบการณ์การทำงานมาหลายปี

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพคิดว่าน่าจะมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน มากกว่าที่ครู-อาจารย์จะเป็นผู้ป้อนความรู้ให้แก่นักเรียน เพียงฝ่ายเดียว

เครื่องมือ อุปกรณ์และสื่อการสอน นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพเสนอว่าควรมีการปรับปรุงเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่ดี นำไปใช้ในการปฏิบัติจริงและควรมีพอเพียงกับจำนวนผู้เรียน เพื่อให้เกิดความพร้อมเพรียงในการปฏิบัติการและความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน พร้อมทั้งเสนอแนะว่าควรมีการปรับปรุงสื่อที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้มากขึ้น

การจัดตารางเวลาเรียน นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพทุกคนเห็นว่าการจัดเวลาของวิชาพื้นฐานสามัญมีผลต่อความสนใจของนักเรียนมาก ซึ่งควรมีการจัดให้เรียนวิชาสามัญช่วงเช้ามากกว่าช่วงบ่าย

การขาดแผนการใช้อาคาร ซึ่งนักเรียนทุกคนมีความคิดเห็นว่าแต่ละแผนกควรมีแผนการใช้ห้องเรียน ด้านสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนควรปรับปรุงเรื่องความสะดวกสบาย ความเป็นระเบียบของห้อง การจัดเครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ รวมทั้งแสงสว่าง การถ่ายเทของ

อากาศ ความเยียบสงบ และการกันห้องให้เป็นสัดส่วน

การฝึกงานในโรงงานและสถานประกอบการต่าง ๆ จากการสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้ฝึกงาน และงานไม่ตรงกับสาขาวิชาที่เรียน

นักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพมีความคิดเห็นว่าข้อที่ควรมีการปรับปรุง คือ จุดที่รับลงทะเบียนนั้นมีเพียงจุดเดียว นักเรียนจะต้องเสียเวลาในการลงทะเบียนครั้งหนึ่งเป็นเวลานานมาก

การปรับปรุงเกี่ยวกับน้ำดื่ม ซึ่งมีน้อย นักเรียนทั้งหมดเสนอแนะว่าควรมีน้ำดื่ม ผู้อำนวยความสะดวกในการจำหน่ายอาหารเป็นเวลา ทำให้ครู-อาจารย์และนักเรียนต้องมารับประทานอาหารที่โรงอาหารในเวลาเดียวกัน ซึ่งมีอยู่เพียงแห่งเดียว

จากการสนทนา พบว่า นักเรียนออกไปนอกวิทยาลัยเพื่อไปรับประทานอาหารที่ร้านอาหารข้างวิทยาลัย ทำให้เกิดปัญหาเด็กทะเลาะวิวาทกัน และการมั่วสุมสูบบุหรี่

สรุป สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในวิทยาลัยการอาชีพตามความคิดเห็นของนักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีดังนี้ การขาดแคลนครู-อาจารย์ คุณภาพของครู-อาจารย์ แผนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เครื่องมือ อุปกรณ์และสื่อการสอน การวัดและประเมินผล การจัดตารางเรียนรวม แผนการใช้อาคารสถานที่ การฝึกงาน การปรับปรุงการอำนวยความสะดวกในด้านการลงทะเบียน น้ำดื่มสะอาด โรงอาหาร

นักเรียนมัธยมศึกษาทั้งหมดมีความคิดเห็นว่า ครูผู้สอนมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนทางด้านวิชาชีพมาก ซึ่งนักเรียนมีความเห็นว่าครูผู้สอนที่เรียนจบการศึกษาในระดับสูง จะมีความรู้และประสบการณ์มากกว่าครูผู้สอนที่จบการศึกษาในระดับค่อนข้างน้อย

ด้านการเตรียมการสอนของครูผู้สอน นักเรียนมัธยมศึกษามีความคิดเห็นว่าครูผู้สอนควรมีการเตรียมการสอนให้พร้อมก่อนที่จะเริ่มจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ด้านสถานที่ฝึกปฏิบัติงานด้านการเกษตร นักเรียนมัธยมศึกษามีความคิดเห็นว่าควรมีสวนขนาดใหญ่ที่พอเหมาะกับจำนวนเด็ก ให้เด็กสามารถลงไปปฏิบัติเพื่อหาประสบการณ์ได้จริง

นักเรียนมัธยมศึกษาเสนอว่าควรมีการปรับปรุงห้องน้ำ โดยแยกห้องน้ำชาย-หญิงให้อยู่ห่างกัน พร้อมทั้งดูแลเรื่องความสะอาด ความปลอดภัย และจำนวนห้องน้ำให้พอเพียงกับนักเรียน

การขาดแคลนครู-อาจารย์ทางด้านช่างอุตสาหกรรมและวิชาสามัญ ทำให้เกิดปัญหาการเรียนในภาคปฏิบัติ เมื่อเกิดปัญหานักเรียนต้องแก้ไขปัญหานั้นด้วยตัวเอง นักเรียนเสนอว่าควรที่จะเลือกครูผู้สอนที่มีความรู้ความชำนาญในรายวิชาที่สอนด้วย

สถานที่ในการฝึกปฏิบัติ นักศึกษาหลักสูตรระยะสั้นสาขาวิชาผ้าและการตัดเย็บ

และสาขาเสริมสวย เสนอความคิดเห็นว่าควรจะมีการจัดสถานที่ให้มีรูปแบบเหมือนสถานประกอบการเพื่อจัดประสบการณ์ในการทำงานจริง ๆ ให้แก่ผู้เรียน โดยวิทยาลัยเป็นตัวเชื่อมระหว่างลูกค้ำกับผู้เรียน และเป็นการแก้ปัญหาการขาดวัสดุฝึกและการขาดหุ่นในการฝึกปฏิบัติของผู้เรียน

สุดท้าย เรื่องเกี่ยวกับช่วงเวลาในการจัดการเรียนการสอน นักศึกษาหลักสูตรระยะสั้นเสนอความคิดเห็นว่าควรมีการจัดการเรียนการสอนแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ช่วงเช้าจัดสำหรับผู้ี่ว่างงาน ส่วนช่วงเย็นจัดสำหรับผู้ที่มีงานทำแล้ว

สรุป นักศึกษาหลักสูตรระยะสั้น แสดงความคิดเห็นว่าวิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรีควรมีการสำรวจความต้องการของชุมชนและปรับปรุงเรื่องการประชุมสัมพันธ์ หลักสูตรและเนื้อหา สถานที่ในการฝึกปฏิบัติ และช่วงเวลาที่ใช้ในการจัดฝึกอบรม

2.3.4 การวัดและประเมินผล

ในเรื่องการวัดและประเมินผล นักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพสาขาวิชาช่างอุตสาหกรรมส่วนใหญ่เห็นด้วยกับวิธีการวัดผลจากภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และเห็นว่าควรมีการปรับปรุงในเรื่องของการมอบหมายงานว่าควรเป็นลักษณะที่เป็นงานเดี่ยวมากกว่างานกลุ่ม สำหรับงานกลุ่มควรจะให้นักเรียนเป็นผู้เลือกสมาชิกในกลุ่มกันเอง

2.4 วิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชูทิศ

2.4.1 นโยบายและการบริหาร

จากการศึกษาเอกสารและสัมภาษณ์ผู้บริหารพบว่า ในระยะแรกของการจัดตั้งวิทยาลัยการอาชีพแห่งนี้มีเป้าหมายในการจัดการศึกษาเช่นเดียวกับวิทยาลัยการอาชีพแห่งอื่น แต่ต่อมาหลังจากการก่อตั้งวิทยาลัยการอาชีพแห่งนี้ ประมาณปี 2539 กรมอาชีวศึกษาได้ร่วมมือกับภาคเอกชนจัดการศึกษาด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร เพื่อตอบสนองความต้องการแรงงาน โดยกรมอาชีวศึกษามอบนโยบายให้วิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชูทิศ เป็นสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเฉพาะด้านขึ้น ทำให้เป้าหมายของการจัดการศึกษาของสถานศึกษาเปลี่ยนแปลงไปทางวิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชูทิศจึงได้ยกเลิกการจัดการเรียนการสอนในคณะต่างๆ คงไว้เพียงคณะไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ คณะบริหารธุรกิจ และคณะวิชาพื้นฐานสามัญ ดูจากตารางที่แสดงภาวะและหน้าที่ของครู-อาจารย์ในวิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชูทิศ หลังจากนั้นได้ตั้งคณะเทคโนโลยีการสื่อสารเพิ่มขึ้น 1 คณะ เพื่อรองรับเป้าหมายการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนไป

เนื่องจากเป้าหมายของวิทยาลัยการอาชีพแห่งนี้ มุ่งเน้นการจัดการศึกษาวิชาชีพเฉพาะทาง การจัดการศึกษาจึงค่อนข้างแตกต่างกับวิทยาลัยการอาชีพแห่งอื่นๆ การจัดการศึกษาจึงจัดในระบบเพียงอย่างเดียว เพื่อให้ผู้เรียนนั้นมีความรู้เฉพาะทางด้านเทคโนโลยีโทรคมนาคม เพื่อ

ตอบสนองการขยายตัวทางด้านเทคโนโลยีโทรคมนาคม การจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเท่านั้น

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารพบว่าผู้อำนวยการวิทยาลัยการอาชีพเป็นชาย เคยเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการวิทยาลัยเทคนิคก่อนที่จะย้ายมาเป็นผู้อำนวยการที่วิทยาลัยการอาชีพแห่งนี้วุฒิการศึกษาในระดับปริญญาโททางด้านการบริหาร

ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการเป็นหญิง เคยเป็นอาจารย์สอนอยู่คณะครุกรรมวิทยาลัยอาชีวศึกษาจบการศึกษาระดับปริญญาตรี ทางด้านคหกรรมศาสตร์

ผู้บริหารทั้งสองท่านเคยได้รับความรู้ทางการบริหารจากการอบรมจากสถาบันพัฒนาผู้บริหาร ตำบลไร่ขิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม

ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าเป็นชุมชนบริเวณรอบวิทยาลัยการอาชีพแห่งนี้เป็นชุมชนที่เป็นสังคมเมืองอย่างแท้จริงมีลักษณะความเป็นอยู่แบบต่างคนต่างอยู่ ท่านคิดว่าเป็นการยากที่จะเข้าไปศึกษาความต้องการของชุมชน เนื่องจากภาวะการดำเนินชีวิตที่เป็นอยู่และวิทยาลัยการอาชีพถูกกำหนดกรอบการดำเนินการโดยกรมอาชีวศึกษา

นอกจากนี้ พบว่า ผู้บริหารวางเป้าหมายการบริหารงานเพื่อบริหารงานการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำและการศึกษาต่อ ซึ่งผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าเป็นผู้กำหนดทุกสิ่งทุกอย่างภายในสถานศึกษา ส่วนผู้บริหารอีกท่านวางเป้าหมายในการบริหารงานโดยยึดตามเกณฑ์การประเมินศึกษา ส่วนผู้บริหารอีกท่านวางเป้าหมายในการบริหารงานโดยยึดตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาดีเด่นของกรมอาชีวศึกษา แต่มีความคิดเห็นว่าเป็นสถานศึกษาแต่ละแห่งมีสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ดังนั้น การจัดการบริหารควรมีเป้าหมายการจัดการศึกษาของวิทยาลัยที่แตกต่างกัน

ผู้บริหารแสดงความคิดเห็นว่า การบริหารและการดำเนินนั้นต้องมีความต่อเนื่องทางด้านนโยบายและแผนการศึกษาของสถานศึกษา จึงช่วยให้บรรลุเป้าหมายของการจัดการศึกษาที่วางไว้

วิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชูทิศไม่มีการออกให้บริการการศึกษานอกสถานศึกษา เนื่องจากได้รับมอบนโยบายจากกรมอาชีวศึกษาให้เป็นวิทยาลัยการอาชีพที่จัดการศึกษาเฉพาะทางด้านเทคโนโลยีโทรคมนาคม

ครู-อาจารย์ของวิทยาลัย แสดงความคิดเห็นว่าควรมีการสนับสนุน ประสานความร่วมมือกับภาคเอกชน เพื่อการแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาการจัดการศึกษาให้ตรงกับสภาพความเป็นจริงในปัจจุบัน

โครงสร้างการบริหารงาน ครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าการบริหารงานของวิทยาลัยเป็นลักษณะรวมศูนย์อำนาจไว้ที่ผู้บริหารระดับสูง ส่วนการบริหารคณะนั้น หัวหน้าแผนกวิชา มีบทบาทการบริหาร และการพัฒนามากกว่าหัวหน้าคณะวิชา

ความสัมพันธ์ของผู้บริหารที่ห่างเหินกับครู-อาจารย์ในระดับปฏิบัติ ทำให้ไม่สามารถมองเห็นปัญหาในระดับล่างได้ อีกทั้งนิตยบายของผู้อำนวยการที่ให้ความสำคัญแก่หัวหน้าแผนกวิชา มากกว่าหัวหน้าคณะวิชา ทั้งสองประการนี้ส่งผลต่อขวัญและกำลังใจในการทำงานของครู-อาจารย์ทั้งสิ้น ซึ่งผู้วิจัยสังเกตจากการสนทนากลุ่มกับครู-อาจารย์

นักเรียนเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้บริหาร ควรเน้นการพัฒนาวิทยาลัยและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งนักเรียนเห็นว่าผู้บริหารมีผลต่อการจัดการเรียนการสอนและแสดงการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยก็จะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

ตารางที่ 26 จำนวนนักเรียนและนักศึกษาที่รับเข้าและจบการศึกษา จำแนกตามหลักสูตร แต่ละระดับของวิทยาลัยการอาชีพพนมรินทร์ราชูทิศ

คณะวิชา/สาขาวิชา/รายวิชา	ประกาศนียบัตร วิชาชีพ (ป.วช.)		ประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง (ป.วส.)		หลักสูตรระยะสั้น		หน่วย เคลื่อนที่
	รับ เข้า	จบการ ศึกษา	รับ เข้า	จบการ ศึกษา	รับเข้า	จบการ ศึกษา	
เกษตรกรรม	-	-	-	-	-	-	
คหกรรม							
แต่งกายสตรีเบื้องต้น	-	-	-	-	18	10	-
แต่งกายสตรีสมัยนิยม	-	-	-	-	8	5	-
อาหาร-ขนมเบื้องต้น	-	-	-	-	9	3	-
กระโปรง-กางเกง	-	-	-	-	13	11	-
อาหาร-ขนม	-	-	-	-	13	17	-
ตัดกระโปรง-เสื้อสตรี	-	-	-	-	18	14	-
อุตสาหกรรม							

ช่างเครื่องทำความเย็น	-	-	-	-	17	11	-
เทคโนโลยีการสื่อสาร	-	-	30	30	-	-	-
ซ่อมเครื่องใช้ไฟในบ้าน	-	-	-	-	20	17	-
ตรวจซ่อมวิทยุเบื้องต้น	-	-	-	-	17	14	-
พันธชยกรรม							
โปรแกรมไมโครซอฟเวิร์ด	-	-	-	-	17	12	-
โปรแกรมเอ็กเซล	-	-	-	-	17	9	-
โปรแกรมพ็อกโปร	-	-	-	-	17	9	-
โปรแกรมวินโดวส์	-	-	-	-	51	49	-
เบื้องต้นคอมพิวเตอร์	-	-	-	-	17	17	-

จากตาราง จำนวนนักเรียนพบว่า มีผู้เรียนทั้งในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพและหลักสูตรระยะสั้น แต่จากการศึกษาข้อมูลจากการสนทนากลุ่มกับครู-อาจารย์ พบว่าปัจจุบันวิทยาลัย เปิดสอนเฉพาะทางด้านเทคโนโลยีโทรคมนาคม

ตารางที่ 27 จำนวนอาจารย์จำแนกตามสาขาวิชาของวิทยาลัยการอาชีพนวมินทรราชูทิศ

คณะวิชา - สาขาวิชา	จำนวนอาจารย์ตามวุฒิที่สำเร็จการศึกษา
เกษตรกรรม	
- พืชศาสตร์	1
- สัตวบาล	-
- เกษตรกลวิธาน	-
คหกรรม	
- ผ้าและเครื่องแต่งกาย	1
- อาหารและโภชนาการ	1
- คหกรรมทั่วไป	5
พันธชยกรรม	
- บัญชี	2
- การจัดการทั่วไป	1
- เลขานุการ	2
- คอมพิวเตอร์	3
อุตสาหกรรม	

- ช่างยนต์	-
- เทคโนโลยีเครื่องกล	-
- ไฟฟ้า	7
- ช่างเชื่อม	1
- วิศวกรรมเครื่องกล	1
- วิศวกรรมไฟฟ้า	1
- ก่อสร้าง	-
วิชาพื้นฐาน	
- จิตวิทยา	2
- สถิติประยุกต์	-
- วิทยาศาสตร์ทั่วไป	1
- บรรณารักษ์	-
- บริหารการศึกษา	1
- คณิตศาสตร์	-
- สังคม	1
- ภาษาอังกฤษ	1
- ชีววิทยา	-
- ฟิสิกส์	-
- ภาษาไทย	-
- พละ	1
- โฆษณา	1
- วัดผล	-
	รวม 34 คน

จากตาราง จำนวนครู-อาจารย์ พบว่ามีครู-อาจารย์แทบทุกสาขาวิชา แต่จากการสนทนากลุ่มพบว่าครู-อาจารย์เหล่านั้นต้องไปทำหน้าที่อื่น ๆ เช่น การทำงานทะเบียนงานบุคลากร และต้องช่วยสอนในวิชาสามัญให้นักเรียนประกาศนียบัตรวิชาชีพด้วย

2.4.2 หลักสูตร

2.4.21 การจัดการศึกษาแบบต่อเนื่องหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

การจัดแผนการเรียนของวิทยาลัยนวมินทราชูทิศ เนื่องจากวิทยาลัยได้รับมอบหมายนโยบายจากกรมอาชีวศึกษาให้จัดการศึกษาเฉพาะทางด้านเทคโนโลยีโทรคมนาคม การเปิดแผนการเรียน จึงมุ่งเน้นในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีโทรคมนาคมทั้งสิ้น แผนการเรียนที่จัดไว้ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพและหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง จึงจัดเฉพาะหลักสูตรของคณะไฟฟ้า-อิเล็กทรอนิกส์, คณะวิชาบริหารธุรกิจ จัดเฉพาะสาขาวิชา

คอมพิวเตอร์ธุรกิจ คณะวิชาเทคโนโลยีโทรคมนาคม และคณะวิชาพื้นฐาน เป็นการจัดเพื่อปูพื้นฐานการศึกษาให้แก่คณะวิชาที่เปิดเฉพาะทางทั้ง 3 คณะ วิทยาลัยการอาชีพไม่มีการจัดการศึกษาในลักษณะอื่น หรือการบริการวิชาให้แก่ชุมชนก็ไม่มีเช่นเดียวกัน

การจัดแผนการเรียน ปัจจุบันวิทยาลัยการอาชีพแห่งนี้มีการจัดการเรียนการสอน โดยใช้ 3 หลักสูตร คือ หลักสูตร ปวช. 33, หลักสูตร ปวช.38, และหลักสูตร ปวช.40 ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน เครื่องมืออุปกรณ์บางอย่างไม่เหมาะสมกับการเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

ผู้บริหารและครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าการจัดแผนการเรียนของวิทยาลัยนั้น จัดตามนโยบายของกรมอาชีวศึกษาที่วางไว้ตั้งอกรให้วิทยาลัยเป็นวิทยาลัยที่สอนเฉพาะทางด้านโทรคมนาคม ดังนั้น การจัดแผนการเรียนต่าง ๆ ก็เพื่อตอบสนองนโยบายของกรมอาชีวศึกษา ซึ่งในความคิดเห็นของครู-อาจารย์เห็นว่าในระดับคณะวิชาน่าจะมีส่วนในการกำหนดแผนการเรียนตามความพร้อมทางบุคลากรที่มีอยู่ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน

การจัดหลักสูตร ครู-อาจารย์จัดรายวิชาต่าง ๆ ตามแผนการเรียนที่กรมอาชีวศึกษาได้มอบหมายลงมาโดยไม่มีมีการปรับรายวิชาแต่อย่างใด ส่วนหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ป.วช.) นั้น ครู-อาจารย์แสดงความคิดเห็นว่าจุดมุ่งหมายในหลักสูตรระดับนี้ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ เนื่องจากการจัดรายวิชาเฉพาะช่างให้มากระจุกตัวอยู่ภายในเทอมเดียวกันซึ่งเกิดปัญหาทางการปูพื้นฐานให้แก่ผู้เรียนจะไปเรียนรายวิชาที่ต้องอาศัยทักษะและความชำนาญที่สูงขึ้น

2.4.2.2 การให้บริการวิชาชีพแก่นักเรียนและท้องถิ่นในหลักสูตรเสริมวิชาชีพ

นักเรียนมัธยมศึกษาและหลักสูตรระยะสั้น

ไม่มีการจัดการเรียนการสอน

2.4.2.3 การเป็นศูนย์กลางทางวิชาชีพให้แก่ชุมชน

ไม่มีการให้บริการ

2.4.3 การจัดการเรียนการสอน

ครู-อาจารย์ แสดงความคิดเห็นว่า ระบบเศรษฐกิจในปัจจุบันส่งผลกระทบต่อชุมชน ดังนั้น วิทยาลัยควรเข้าไปในชุมชนเพื่อศึกษาสภาพและความต้องการของชุมชน โดยวิทยาลัยสามารถเข้าไปให้ความรู้และทักษะในการสร้างงานให้แก่คนในชุมชน

การจัดการเรียนการสอน มี 2 ลักษณะ คือ ทางด้านทฤษฎี และทางด้านปฏิบัติ ด้านทฤษฎีนั้น ครู-อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้หนังสือหรือตำราเป็นแนวทางในการให้ความรู้แก่ผู้เรียน ส่วนทางด้านทฤษฎีนั้น ส่วนใหญ่จะปูพื้นฐานทางด้านทฤษฎีในช่วงต้น ๆ ก่อนที่จะมอบหมายงานให้ลงมือปฏิบัติ การมอบหมายงานนั้นมี 2 ลักษณะ คือ การมอบหมายเป็นงานเดี่ยว และการมอบหมายงานเป็นกลุ่ม โดยปกติครู-อาจารย์เป็นผู้จัดแบ่งกลุ่มให้แก่ผู้เรียน

ครู-อาจารย์ นักเรียนช่างอุตสาหกรรม มีความเชื่อมั่นในทักษะและประสบการณ์ของครู-อาจารย์ประจำมากกว่าครูฝึกสอนและครูจ้างสอน ส่วนนักเรียนแผนกวิชาคอมพิวเตอร์มีความคิดเห็นว่าการจัดให้มีครู-อาจารย์ที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องนี้มาเป็นผู้จัดการเรียนการสอน

ด้านบุคลากร นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการจะมีการจัดครู-อาจารย์ที่มีความรู้เฉพาะทางมารับผิดชอบในการจัดการเรียนการสอน โดยมีการควบคุมคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน ซึ่งนักเรียนคาดหวังว่าจะได้ครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถ มีความทุ่มเทให้กับการจัดการเรียนให้มากกว่านี้

ด้านวัสดุ อุปกรณ์และสื่อการสอน นักเรียนช่างอุตสาหกรรมมีความคิดเห็นว่าการใช้วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนนั้นไม่ค่อยมี ขณะเดียวกันบางครั้งวัสดุอุปกรณ์เหล่านั้นได้มาไม่ตรงกับช่วงเวลาที่ต้องการใช้ นักเรียนเสนอแนะว่าควรมีให้มากกว่านี้โดยเฉพาะวิชาทางด้านทฤษฎี

การใช้สื่อการสอนและอุปกรณ์ นักเรียนส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าครู-อาจารย์ไม่ค่อยมีการใช้สื่อมาประกอบการเรียนการสอน ซึ่งนักเรียนคิดว่าสื่อการสอนเป็นสิ่งที่จำเป็นมากเพราะช่วยสร้างความเข้าใจให้แก่ตนเองไว้

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าวิทยาลัยจะไม่ให้ความสำคัญกับการจัดการเป็นการสอนของนักเรียนปี 1 และปี 2 มากนัก แต่จะให้ความสำคัญในการจัดการเรียนการสอนของปี 3 นอกจากนี้นักเรียนส่วนใหญ่ยังแสดงความคิดเห็นว่าครูผู้สอนเน้นการจัดการเรียนการสอนทางด้านทฤษฎีมากกว่าทางด้านปฏิบัติ ส่วนทางด้านทฤษฎี นักเรียนทุกคนเห็นว่าครูผู้สอนใช้วิธีให้นักเรียนอ่านหนังสือ และมอบหมายงานแผนการสอน นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนตามแผนการสอน แต่จะจัดตามความถนัดและความสนใจของตัวเอง

สื่อการสอน ครู-อาจารย์มีความคิดเห็นว่าการจัดการเรียนการสอนทางด้านวิชาชีพสื่อการสอนเป็นสิ่งที่จำเป็นต้องใช้ในการจัดการเรียนการสอน โดยมีการพัฒนาสื่อการสอนและการจัดหาสื่อชุดวิชาต่างๆ ให้ครบ ดังคำบอกเล่าที่ว่า "ถ้าสั่งได้ ผมสั่งเลย เพราะวิชานี้ก็ขาดสื่อมาจัดหาวะไรให้เรียบร้อย การเรียนการสอนก็จะไปได้" (สนทนากลุ่มครู-อาจารย์)

สรุปข้อมูลจากการสนทนากลุ่มกับครู-อาจารย์ พบว่า ครู-อาจารย์ไม่ได้รับการพัฒนาความรู้อย่างเป็นระบบ ปัญหาเกี่ยวกับการจัดแผนการเรียน การจัดหลักสูตร การขาดแคลนครู-อาจารย์ ทางด้านเทคโนโลยีโทรคมนาคม การบริหารงาน การขาดการประสานงานกับชุมชน การขาดแคลนสื่อการสอน

ด้านอำนวยความสะดวก นักเรียนเสนอความคิดเห็นว่า ควรมีการปรับปรุงด้านความสะดวกของห้องน้ำและบริเวณรอบวิทยาลัย ความปลอดภัยของทางเดินของวิทยาลัย ซึ่งเป็นทางออกถนนใหญ่ได้ ส่วนถนนด้านหน้านั้นนักเรียนไม่สะดวกในการเดินทางเพราะต้องเดินทางด้วยเท้าประมาณ 1 กิโลเมตรกว่า และถนนด้านนี้ไม่มีรถประจำทางผ่าน ประเด็นต่อมาคือ นักเรียนต้องให้สนับสนุนด้านการกีฬาให้แก่เด็ก

สรุปจากการสนทนากลุ่ม นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าวิทยาลัยการอาชีพนวมินทร์ราชูทิศ มีปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหารระดับสูง การขาดแคลนครู-อาจารย์ที่มีความรู้เฉพาะทางคุณภาพของครู-อาจารย์ สื่อการสอนและอุปกรณ์ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแผนการสอน การวัดและประเมินผลด้านการอำนวยความสะดวก

2.4.4 การวัดและประเมินผล

การวัดและประเมินผล ใช้วิธีการแบบอิงกลุ่ม โดยแบ่งเป็นการใช้คะแนนทางด้านทฤษฎีและทางปฏิบัติ นักเรียนมีความคิดเห็นว่าการให้คะแนนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัตินั้น ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนมากกว่าการกำหนดหลักเกณฑ์ในการให้คะแนน

ประเด็นหนึ่งที่น่าในใจ คือ การเช็คชื่อ ซึ่งมีผลต่อการมีสิทธิสอบหรือไม่มีสิทธิสอบของนักเรียนในทัศนะของนักเรียนเห็นว่า บางครั้งครูผู้สอนไม่ได้มีการจัดการเรียนการสอนแต่มีการเช็คชื่อย้อนหลัง ซึ่งนักเรียนเห็นว่าควรมีการทำตามระเบียบอย่างสม่ำเสมอเพื่อความยุติธรรมของผู้เรียน

ตอนที่ 3 การนำเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพสำหรับ ชุมชนชนบทของวิทยาลัยการอาชีพในเขตภาคกลาง

ในตอนนี้อยู่วิจัยนำเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาความต้องการด้านอาชีพ สภาพและปัญหาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพของวิทยาลัยอาชีพ พร้อมทั้งดูแนวโน้มการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของประเทศมาเป็นฐานในการนำเสนอ ดังนี้

ตารางที่ 28 แนวทางการพัฒนาการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพในเขตภาคกลาง

ความต้องการด้านอาชีพ	การจัดการศึกษาในวิทยาลัยการอาชีพ			ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ข้อเสนอแนวทางในการพัฒนา การจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพ
	การจัดการศึกษา แบบต่อเนื่อง	การให้บริการวิชาการ (มัธยม + ระยะสั้น)	การเป็นศูนย์กลาง ทางวิชาการ		
<p>ความรู้และทักษะ</p> <p>- เกษตรกรรม</p> <p>* การคัดเกรดข้าว</p> <p>* การคัดเมล็ดพันธุ์ข้าว</p> <p>* การปลูกพืชไร่</p>	<p>มีอยู่ในเนื้อหา รายวิชาของ สาขาวิชา พืชศาสตร์ แต่ ไม่เปิดสอน</p>	<p>ไม่มีเนื้อหารายวิชา และไม่เปิดสอน</p>	<p>ไม่ได้ออกหน่วย บริการเคลื่อนที่</p>	<p>- ขาดครู-อาจารย์ที่มีความรู้เรื่องข้าว</p> <p>- ไม่มีในหลักสูตร</p> <p>- การปลูกพืชไร่มีอยู่ในหลักสูตรระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ</p> <p>- ไม่มีผู้สนใจเรียน</p> <p>- การขาดแคลนเครื่องมือเครื่องใช้</p> <p>- ขาดสนามฝึกปฏิบัติจริง</p> <p>- วิทยาลัยการอาชีพ 3 แห่ง ได้ยุบ คณะเกษตรกรรมไปแล้ว แต่ยังมี ครู-อาจารย์ทางด้านนี้</p>	<p>- ร่วมมือกับสถานศึกษาหรือองค์กรเอกชน ในการแลกเปลี่ยนวิทยากร</p> <p>- จัดทำหลักสูตรระยะสั้น</p> <p>- ควรจัดทำหลักสูตรระยะสั้น</p> <p>- ขอความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรในการให้ บริการความรู้</p>
<p>- การดูแลและรักษาโรคพืช</p>	<p>มีอยู่ในรายวิชา ของสาขาวิชา พืชไร่</p>	<p>ไม่มีเนื้อหารายวิชา และไม่เปิดสอน</p>	<p>ไม่ได้ออกหน่วย บริการเคลื่อนที่</p>	<p>- วิทยาลัยการอาชีพไม่ได้จัดบริการ</p> <p>- ขาดครู-อาจารย์ที่มีความรู้เฉพาะท</p>	<p>- วิทยาลัยควรจัดทำเอกสารเผยแพร่ ความรู้ให้แก่คนในชุมชน</p>

ตารางที่ 28 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพในเขตภาคกลาง

ความต้องการด้านอาชีพ	การจัดการศึกษาในวิทยาลัยการอาชีพ			ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ข้อเสนอแนวทางในการพัฒนา การจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพ
	การจัดการศึกษา แบบต่อเนื่อง	การให้บริการวิชาการ (มัธยม + ระยะสั้น)	การเป็นศูนย์กลาง ทางวิชาการ		
- คหกรรม * การตัดเย็บเสื้อผ้า	มีอยู่ในรายวิชา แต่ไม่เปิดสอน	มีอยู่ในรายวิชา แต่ไม่เปิดสอน	ไม่ได้ออกหน่วย บริการเคลื่อนที่	- เนื้อหาในหลักสูตรไม่สอดคล้องกับ ความต้องการของนักศึกษา - การจัดเนื้อหาในแต่ละหลักสูตร ขาดความต่อเนื่อง - ขาดความพร้อมด้านเครื่องมือ และอุปกรณ์ - ครู-อาจารย์ขาดความร่วมมือกัน - ช่วงเวลาในการจัดไม่เหมาะสม - ระยะเวลาไม่สอดคล้องกับเนื้อหา - ผู้บริหารไม่สนับสนุนการจัดการเรียน การสอน	- พัฒนาเนื้อหาวิชาในแต่ละหลักสูตรให้ ทันสมัย ตอบสนองความต้องการของ ผู้เรียน และจัดหลักสูตรให้มีความต่อเนื่อง - สนับสนุนให้มีการจัดซื้อเครื่องมือ และอุปกรณ์ - การพัฒนาครู-อาจารย์ - การปรับช่วงเวลาในการจัด - การปรับระยะเวลาให้สอดคล้องกับ เนื้อหาวิชา - การพัฒนาผู้บริหาร
* การแปรรูปอาหาร	มีอยู่ในรายวิชา แต่ไม่เปิดสอน	มีอยู่ในรายวิชา แต่ไม่เปิดสอน	มีอยู่ในรายวิชา แต่ไม่ได้ออก หน่วยบริการ	- การแปรรูปอาหารมีอยู่ในหลักสูตร ทั้ง 3 หลักสูตร แต่วิทยาลัยไม่ได้จัด ให้บริการ	- ควรจัดบริการให้แก่ผู้สนใจในหลักสูตร ระยะสั้นทั้งในระบบและนอกระบบ
* การถนอมอาหาร	มีอยู่ในรายวิชา แต่ไม่เปิดสอน	มีอยู่ในรายวิชา แต่ไม่เปิดสอน	มีอยู่ในรายวิชา แต่ไม่ได้ออก หน่วยบริการ	- ขาดความพร้อมด้านเครื่องมือและ อุปกรณ์ เนื่องจากเครื่องมือที่มีอยู่ เครื่องมือที่ใช้เกี่ยวกับการทำขนมอบ	- ผู้บริหารควรสนับสนุนเรื่องเครื่องมือ และอุปกรณ์

ตารางที่ 28 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพในเขตภาคกลาง

ความต้องการด้านอาชีพ	การจัดการศึกษาในวิทยาลัยการอาชีพ			ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ข้อเสนอแนะทางในการพัฒนา การจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพ
	การจัดการศึกษา แบบต่อเนื่อง	การให้บริการวิชาการ (มัธยม + ระยะสั้น)	การเป็นศูนย์กลาง ทางวิชาการ		
- การทำสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุ ที่มีอยู่ในท้องถิ่น	มีอยู่ในรายวิชา แต่ไม่เปิดสอน	มีอยู่ในรายวิชา แต่ไม่เปิดสอน	มีอยู่ในรายวิชา แต่ไม่ได้ออก หน่วยบริการ	- การทำสิ่งประดิษฐ์เป็นส่วนหนึ่งของ รายวิชาการประดิษฐ์ของช่างช่วย ซึ่งเป็นรายวิชาในหลักสูตรระยะสั้น แต่ครู-อาจารย์ส่วนใหญ่นิยมสอน เกี่ยวกับรายวิชาการจัดดอกไม้หรือ การทำดอกไม้ เนื่องจากขาดทักษะ ในการประดิษฐ์ของช่างช่วย	- ควรจัดบริการความรู้นอกสถานศึกษา - ควรขอความร่วมมือในการแลกเปลี่ยน วิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่อง การทำของช่างช่วย - ผู้บริหารควรมีการปรับนโยบายการจัด การเรียนการสอน
- การจักสาน	มีอยู่ในรายวิชา คหกรรมทั่วไป แต่ไม่เปิดสอน	ไม่มีอยู่ในรายวิชา และไม่เปิดสอน	ไม่มีอยู่ในรายวิชา และไม่ได้ออก หน่วยบริการ	- ขาดครู-อาจารย์ที่มีความรู้ความ ชำนาญในเรื่องการจักสาน - ขาดความพร้อมทางด้านเครื่องมือ และอุปกรณ์	- ขาดความร่วมมือในการแลกเปลี่ยน วิทยากรที่มีความรู้ความชำนาญ - ผู้บริหารควรสนับสนุนด้านเครื่องมือ และอุปกรณ์ - จัดทำเนื้อหารายวิชา

ตารางที่ 28 (ต่อ) แนวทางการพัฒนาการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพในเขตภาคกลาง

ความต้องการด้านอาชีพ	การจัดการศึกษาในวิทยาลัยการอาชีพ			ปัญหาการจัดการเรียนการสอน	ข้อเสนอแนวทางในการพัฒนา การจัดการศึกษาของวิทยาลัยการอาชีพ
	การจัดการศึกษา แบบต่อเนื่อง	การให้บริการวิชาการ (มัธยม + ระยะสั้น)	การเป็นศูนย์กลาง ทางวิชาการ		
พันธียกรรรม - การบริหารงาน - การตลาด - การทำบัญชี	มีอยู่ในเนื้อหา วิชาและเปิดสอน	ไม่มีเนื้อหารายวิชา และไม่เปิดสอน	ไม่ได้ออกหน่วย บริการเคลื่อนที่	- ขาดแคลนครู-อาจารย์ - ขาดห้องปฏิบัติการสำนักงาน - ขาดแคลนเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ - ขาดสื่อการสอน - หนังสือและตำราขาดความทันสมัย	- ขอความร่วมมือกับสถานศึกษาและ องค์กรเอกชนในการแลกเปลี่ยนวิทยากร - ผู้บริหารควรสนับสนุนงบประมาณในการ จัดซื้อเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์และ สื่อการสอน - ผู้บริหารควรสนับสนุนสถานที่ในการ จัดทำห้องปฏิบัติการสำนักงาน
อุตสาหกรรม ไม่สามารถระบุความต้องการ ร่วมทางด้านอุตสาหกรรม ในเขตบริการทั้ง 4 แห่ง	มีหลักสูตร และเปิดสอน	มีเนื้อหารายวิชา และเปิดสอน	ไม่ได้ออกหน่วย บริการเคลื่อนที่	- ขาดแคลนครู-อาจารย์ที่มีความรู้ ความชำนาญ - คุณภาพของครู-อาจารย์ - ขาดแคลนหนังสือและตำรา - ขาดแคลนเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์และสื่อการสอน - ขาดห้องปฏิบัติการ - ขาดแคลนงบประมาณ - มาตรฐานการวัดและประเมินผล ผู้เขียน	

จากตารางพบว่าชุมชนต้องการความรู้และทักษะ ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. เกษตรกรรม

จากการศึกษาพบว่า ชุมชนต้องการความรู้และทักษะในเรื่องการตัดเกรดข้าว การตัดเมล็ดพันธุ์ข้าว การปลูกพืชไร่ และการดูแลและรักษาโรคพืช เมื่อพิจารณาการจัดการศึกษาในวิทยาลัยการอาชีพ พบว่า วิทยาลัยการอาชีพไม่ได้จัดการเรียนการสอนทั้งในระบบและนอกระบบ ถึงแม้ว่ามีวิทยาลัยการอาชีพอีกแห่งยังคงให้บริการในคณะเกษตรกรรม แต่ก็ยังเป็นเพียงการให้บริการในระดับเสริมวิชาชีพให้แก่โรงเรียนขยายโอกาสในเขตบริการเท่านั้น การจัดการเรียนการสอนยังพบปัญหาต่างๆ ได้แก่ หลักสูตรและเนื้อหาไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน การขาดแคลนครู-อาจารย์ที่มีความรู้เฉพาะทาง การขาดสนามในการฝึกปฏิบัติจริง การขาดแคลนเครื่องมือและเครื่องใช้ เมื่อพิจารณาจากการจัดการศึกษาทั้ง 3 ลักษณะ ของวิทยาลัยการอาชีพ พบว่า

การจัดการศึกษาแบบต่อเนื่องระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

คณะวิชาเกษตรกรรมไม่มีการจัดการเรียนการสอนในระดับนี้ เนื่องจากไม่มีผู้สนใจเรียน ขณะเดียวกันก็พบปัญหาไม่มีสนามสำหรับการปฏิบัติการ เนื่องจากผู้บริหารระดับสูงนำพื้นที่ของคณะเกษตร นำมาใช้เป็นพื้นที่ในการก่อสร้างอาคารเรียน

การให้บริการเสริมวิชาชีพมัธยมศึกษาและหลักสูตรระยะสั้น

คณะวิชาเกษตรกรรมมีการจัดการเรียนการสอนเสริมวิชาชีพนักเรียนมัธยมศึกษาในด้านพืชศาสตร์ รายวิชาเกี่ยวกับการปลูกพืชไม้ผล ปัญหาที่พบได้แก่ หลักสูตรและเนื้อหาไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนเหล่านี้ไม่เลือกเรียนในแผนการเรียนด้านเกษตร แต่วิทยาลัยไม่ได้เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสนใจ และตามความสามารถของตนเอง ปัญหาต่อมาคุณภาพของครู-อาจารย์ การขาดแคลนสถานที่ในการฝึกปฏิบัติภาคสนาม การเรียนการสอนเน้นภาคทฤษฎีมากเกินไป การขาดแคลนเครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการสอน และวัสดุฝึก

การเป็นศูนย์กลางทางวิชาการแก่ชุมชนและท้องถิ่น

ผู้บริหารระดับสูงไม่มีนโยบายการให้บริการในด้านนี้

โดยสรุป คณะวิชาเกษตรกรรมมีการจัดการเรียนการสอน เพื่อเสริมวิชาชีพให้แก่นักเรียนมัธยมศึกษาเพียงลักษณะเดียว ปัญหาที่พบคือ การขาดแคลนครู-อาจารย์ ที่มีความรู้เฉพาะทาง คุณภาพครู-อาจารย์ สนามในการฝึกปฏิบัติการ การขาดแคลนเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ และวัสดุฝึก หลักสูตรและเนื้อหาไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้ผู้

บริหารไม่ได้ให้การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในด้านเกษตรกรรม ซึ่งสังเกตได้จากที่วิทยาลัยทั้ง 3 แห่ง ได้ยุบคณะเกษตรกรรมไปแล้ว

2. คหกรรม

จากการศึกษาพบว่าชุมชนต้องการความรู้เรื่องการตัดเย็บเสื้อผ้า ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรระยะสั้นที่วิทยาลัยการอาชีพ 3 แห่ง ได้จัดการเรียนการสอนในระบบโรงเรียน จากการสัมภาษณ์ พบว่า ชุมชนต้องการให้วิทยาลัยออกหน่วยบริการเคลื่อนที่นอกสถานศึกษา ซึ่งวิทยาลัยไม่ได้ให้บริการในส่วนนี้ ส่วนในเรื่องการแปรรูปอาหารและการถนอมอาหาร ชุมชนต้องการความรู้และทักษะ เพื่อนำไปใช้ในการแปรรูปและการถนอมผลผลิตทางการเกษตร ที่มีอยู่ให้แต่ละท้องถิ่น เพื่อเป็นอาชีพเสริมแม้วิทยาลัยมีหลักสูตรเกี่ยวกับการแปรรูปและการถนอมอาหาร แต่วิทยาลัยก็ยังไม่ให้บริการ เนื่องจากขาดแคลนเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ ขณะเดียวกันผู้บริหารระดับสูงก็ไม่ได้ให้การสนับสนุนในการจัดการเรียนการสอน เรื่องต่อมาการนำสิ่งประดิษฐ์จากวัสดุที่มีอยู่ในท้องถิ่น และการทำดอกไม้จันทร์ ทั้งสองเรื่องนี้เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาในหลักสูตรระยะสั้น แต่วิทยาลัยเปิดสอนในรายวิชาเกี่ยวกับการจัดดอกไม้หรือการทำดอกไม้ ส่วนเรื่องสุดท้ายที่ชุมชนต้องการคือ การจักสาน วิทยาลัยไม่ได้ให้บริการความรู้และทักษะแก่ชุมชน เนื่องจากไม่มีอยู่ในหลักสูตร การขาดแคลนครู-อาจารย์ ที่มีความรู้ความชำนาญ และขาดความพร้อมทางด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ เมื่อพิจารณาจากการจัดการศึกษาทั้ง 3 ลักษณะ ของวิทยาลัยการอาชีพ พบว่า

การจัดการศึกษาแบบต่อเนื่องระดับประกาศนียบัตร

คณะวิชาคหกรรมมีการจัดการเรียนการสอนในระดับนี้ที่วิทยาลัยการอาชีพนครปฐม สาขาวิชาอาหารและโภชนาการเพียงสาขาเดียว ปัญหาที่พบ คือ การขาดแคลนครู-อาจารย์ที่มีความรู้เฉพาะทาง การขาดแคลนห้องปฏิบัติการซึ่งผู้วิจัยสังเกตจากการที่ครูผู้สอนนำนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพไปใช้ห้องครัวในวัดไร่ขิง นอกจากนี้ยังพบปัญหาการขาดแคลนเครื่องมือ อุปกรณ์ การขาดหนังสือและตำรา

การให้บริการเสริมวิชาชีพมัธยมศึกษาและหลักสูตรระยะสั้น

คณะวิชาคหกรรมมีการให้บริการเสริมวิชาชีพมัธยมศึกษาและหลักสูตรระยะสั้นในสาขาวิชาผ้าและการตัดเย็บ เน้นรายวิชาทางด้านการตัดเย็บเสื้อผ้า ส่วนแผนกวิชาอาหารและโภชนาการ เน้นรายวิชาทางด้านการทำขนมอบ เนื่องจากได้รับเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์เกี่ยวกับการทำการทำขนมอบ สาขาวิชาต่อมา คหกรรมทั่วไป เน้นการเปิดสอนในรายวิชาทางด้านการจัดดอกไม้ และการประดิษฐ์ดอกไม้ และเสริมสวย ปัญหาที่พบ ในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ หลักสูตรและเนื้อหาวิชาไม่ทันต่อสภาพปัจจุบันและไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน หลักสูตรและเนื้อหาวิชาขาดความต่อเนื่อง การขาดแคลนสถานที่ในการฝึกปฏิบัติ

จริง การขาดแคลนเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ สื่อการสอน ตลอดจนการขาดงบประมาณ เนื่องจากถูกผู้บริหารตัดค่าวัสดุฝึกของนักเรียน เพื่อนำไปเป็นงบพัฒนาด้านอาคารสถานที่ นอกจากนี้ยังพบว่า ช่วงเวลาที่จัดและระยะเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนยังไม่เหมาะสม

การเป็นศูนย์กลางทางวิชาการ

จากการศึกษาพบว่าสาขาวิชาเสริมสวยมีการออกให้บริการตัดผม ตัดผม ให้แก่ประชาชน นอกวิทยาลัย โดยไม่คิดมูลค่า ส่วนสาขาวิชาอื่นๆ ไม่มีการออกให้บริการ เนื่องจากผู้บริหารไม่มีนโยบายสนับสนุน

โดยสรุป วิทยาลัยการอาชีพนครปฐม คณะวิชาคหกรรมจัดการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ เฉพาะสาขาวิชาอาหารและโภชนาการ เน้นทางด้านเบเกอรี่ วิทยาลัยการอาชีพสระบุรี แผนกวิชาผ้าและการตัดเย็บ และคหกรรมทั่วไปนั้นมีการให้บริการเสริมวิชาชีพนักเรียนมัธยมศึกษาแก่โรงเรียนขยายโอกาสในเขตบริการ ส่วนวิทยาลัยการอาชีพกาญจนบุรีจัดเป็นหลักสูตรระยะสั้นให้แก่ประชาชนทั่วไป ในสาขาวิชาผ้าและการตัดเย็บ และคหกรรมทั่วไป ส่วนวิทยาลัยการอาชีวศพนวมิตรราชูทิศ ไม่มีการให้บริการ ปัญหาที่พบ ได้แก่ การขาดแคลนครู-อาจารย์ เฉพาะทาง เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการสอน วัสดุฝึก หนังสือและตำรา เนื้อหาวิชา ช่วงเวลาและระยะเวลาที่ให้ในการจัดยังไม่เหมาะสม

3. ทัศนัยกรรม

จากตาราง พบว่า ชุมชนทั้งภาคเกษตรกรรมและภาคอุตสาหกรรม ต้องการความรู้และทักษะในเรื่องการบริหารงาน การตลาด และการทำบัญชี ความรู้เหล่านี้มีอยู่ในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ และอยู่ในหลักสูตรระยะสั้นบางส่วน วิทยาลัยจัดทำกรเรียนการสอนในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จากการศึกษพบว่า ชุมชนต้องการความรู้และทักษะเหล่านี้ด้วยวิธีการจัดการศึกษาในหลักสูตรระยะสั้น เพื่อนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพหลักที่มีอยู่แล้วเท่านั้น เมื่อพิจารณาการจัดการศึกษาทั้ง 3 ลักษณะ ของวิทยาลัยการอาชีพพบว่า

การจัดการศึกษาแบบต่อเนื่องระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

คณะวิชาพณิชยกรรม มีการจัดการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาลัยการอาชีพทุกแห่ง สาขาวิชาที่จัดการเรียนการสอน ได้แก่ สาขาวิชาบัญชี เลขานุการธุรกิจค้าปลีก และคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การขาดแคลนครู-อาจารย์ที่มีความรู้เฉพาะทาง ขาดแคลนห้องปฏิบัติการสำนักงาน ขาดความพร้อมด้านเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ สื่อการสอน หนังสือและตำรา ขาดความทันสมัย หลักสูตร และเนื้อหาไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน การจัดแผนการเรียนไม่สอดคล้องกับสภาพความพร้อมของวิทยาลัย การจัดการเรียนการสอนเน้นภาคทฤษฎีมากเกินไป

การให้บริการเสริมวิชาชีพมัธยมศึกษาแกละหลักสูตรระยะสั้น

คณะวิชาพณิชยกรรมในวิทยาลัยอาชีวะทั้ง 4 แห่ง ไม่มีการจัดการเรียนการสอนเสริมวิชาชีพนักเรียนมัธยมศึกษา แต่มีการจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้นในรายวิชาบัญชีร้านค้า พิมพ์ดีดไทย - อังกฤษ และคอมพิวเตอร์ ให้แก่ประชาชนทั่วไปในภาคค่ำ ปัญหาที่พบ คือ การจัดช่วงเวลาในการจัดการเรียนการสอนยังไม่เหมาะสม ซึ่งนักศึกษาเสนอว่า ควรจัดในช่วงระยะเวลาที่เป็นวันหยุดสำหรับผู้ที่มีงาน

การเป็นศูนย์กลางทางวิชาการแก่ชุมชนและท้องถิ่น

คณะวิชาพณิชยกรรม ไม่มีการจัดให้บริการเนื่องจากผู้บริหารไม่มีนโยบายสนับสนุน

โดยสรุป คณะวิชาพณิชยกรรม ในวิทยาลัยการอาชีวะทุกแห่งมีการจัดการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ วิทยาลัยการอาชีวะบางแห่งจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้นให้แก่ประชาชนทั่วไปด้วย ปัญหาที่พบ ได้แก่ การขาดแคลนครู-อาจารย์ ที่มีความรู้เฉพาะทาง การขาดแคลนห้องปฏิบัติการสำนักงาน ขาดความพร้อมด้านเครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ และสื่อการสอน หนังสือและตำรา ขาดความทันสมัย หลักสูตรและเนื้อหาไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน การจัดการเรียนไม่สอดคล้องกับสภาพความพร้อมของสถานศึกษา เน้นการเรียนทางด้านทฤษฎี

4. อุตสาหกรรม

จากการศึกษาพบว่า ชุมชนบางชุมชนในเขตบริการของวิทยาลัยการอาชีวะมีความต้องการ ความรู้และทักษะที่ไม่สอดคล้องกับทุกชุมชนในเรื่องช่างไฟฟ้า ช่างยนต์ และช่างพิมพ์ เพื่อนำไปประกอบอาชีพอิสระ แต่เมื่อพิจารณาภาพรวม ความต้องการด้านอาชีพของชุมชนไม่สามารถระบุความต้องการร่วมเกี่ยวกับความต้องการด้านอาชีพของชุมชน

เมื่อพิจารณาการจัดการศึกษาทั้ง 3 ลักษณะของวิทยาลัยพบว่า

การจัดการศึกษาแบบต่อเนื่องระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

คณะวิชาอุตสาหกรรมมีการจัดตั้งเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพทุกสาขาวิชา ยกเว้นวิทยาลัยการอาชีวะนวมินทรราชูทิศ ที่เปิดสอนเฉพาะเทคโนโลยีโทรคมนาคม และสาขาวิชาไฟฟ้า - อิเล็กทรอนิกส์ เท่านั้น เนื่องจากได้รับนโยบายจากกรมอาชีวศึกษาให้จัดเป็นสถานศึกษาเปิดสอนเฉพาะทาง ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนได้แก่ การขาดแคลนครู-อาจารย์ที่มีความรู้เฉพาะทาง คุณภาพของครู-อาจารย์ เนื่องจากไม่ได้รับการพัฒนาทักษะและประสบการณ์ ปัญหาการจัดแผนการเรียนไม่สอดคล้องกับสภาพความพร้อมด้านบุคลากร ห้องปฏิบัติการ เครื่องมือ อุปกรณ์ การขาดแคลนสื่อการสอน หนังสือและตำรา หลักสูตรและเนื้อหาวิชาไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน การจัดการเรียนการสอนเน้นภาคทฤษฎีมากกว่าภาคปฏิบัติ มาตรฐานการวัดและประเมินผล

การให้บริการเสริมวิชาชีพและหลักสูตรระยะสั้น

คณะวิชาช่างอุตสาหกรรม มีการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาช่างไฟฟ้า มอเตอร์ไฟฟ้า วิทยุเบื้องต้น เครื่องเสียง เครื่องยนต์ดีเซล เครื่องยนต์เล็ก ช่างทำความเย็น ช่างอลูมิเนียม ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การขาดแคลนครู-อาจารย์ ที่มีความรู้เฉพาะทาง คุณภาพของครู-อาจารย์ ครู-อาจารย์ไม่ได้รับการพัฒนาทั้งความรู้และทักษะ หลักสูตรและเนื้อหาขาดความทันสมัยและไม่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน การจัดซื้อวัสดุฝึกไม่สอดคล้องกับช่วงเวลาที่ต้องการใช้

การเป็นศูนย์กลางทางวิชาการ

คณะวิชาช่างอุตสาหกรรม ในวิทยาลัยการอาชีพทุกแห่ง ไม่มีการออกหน่วยให้บริการให้ความรู้ในชุมชน เนื่องจากผู้บริหารระดับสูงมีนโยบายให้จัดการศึกษาในระบบระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ

โดยสรุป คณะวิชาช่างอุตสาหกรรมในวิทยาลัยการอาชีพทุกแห่งจัดการเรียนการสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลายแห่งจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้นให้แก่ประชาชนทั่วไปด้วย ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การขาดแคลนครู-อาจารย์ ที่มีความรู้เฉพาะทาง คุณภาพของครู-อาจารย์ ปัญหาด้านการจัดแผนการเรียนหลักสูตรและเนื้อหา เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อการสอน หนังสือและตำรา การวัดและประเมินผล

เมื่อพิจารณาความต้องการการศึกษาด้านอาชีพของชุมชนพบว่า มีความต้องการด้านอุตสาหกรรม สอดคล้องกับสภาพของชุมชน ขณะเดียวกันวิทยาลัยการอาชีพประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนภายในสถานศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่ออาชีพสำหรับชุมชนชนบทของวิทยาลัยการอาชีพในเขตภาคกลาง ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายและการบริการของวิทยาลัยการอาชีพ

จากนโยบายการจัดการศึกษานั้น วิทยาลัยการอาชีพของกรมอาชีวศึกษาพบว่า จัดขึ้นเพื่อให้บริการการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพทุกประเภทและสาขาวิชาชีพตามความต้องการท้องถิ่น ทั้งหลักสูตรในระบบและนอกระบบภายในเขตบริการ 20 กิโลเมตร และให้วิทยาลัยมีบทบาทและหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาแบบต่อเนื่อง บทบาทหน้าที่รองในด้านการให้บริการวิชาชีพ แก่ชุมชนและหน่วยงานในท้องถิ่นและการเป็นศูนย์กลางทางวิชาการแก่ชุมชนและหน่วยงานในท้องถิ่น

เมื่อสำรวจสภาพการดำเนินงานของวิทยาลัยการอาชีพและปัญหาที่ประสบ มีประเด็นบางประการที่นำไปสู่ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาวิทยาลัยการอาชีพดังนี้

1.1 การทบทวนนโยบายและบทบาทของวิทยาลัย

สภาพปัญหา

วิทยาลัยการอาชีพ มุ่งจัดการศึกษาและฝึกอบรมวิชาชีพทุกระดับประเภทวิชาที่ขาดแคลน ซึ่งเป็นความต้องการของท้องถิ่นและของประเทศเพื่อเสริมสร้างและพัฒนากำลังคนของประเทศ ให้มีคุณภาพในการประกอบอาชีพและมีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น แต่จากการสำรวจพบว่า วิทยาลัยทุกแห่ง ไม่มีการสำรวจความต้องการด้านอาชีพของชุมชนก่อนการเปิดสาขาวิชาต่าง ๆ แต่เน้นการเปิดสาขาวิชาตามที่กรมอาชีวศึกษาได้จัดทำไว้ ตามสาขาอาชีพจะมีหน่วยงานอื่น ๆ เช่น กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมพัฒนาชุมชน สำนักงานเกษตรอำเภอมาให้ฝึกอบรมด้านอาชีพ รวมทั้งวิทยาลัยการอาชีพบางแห่งมีวิทยาลัยเกษตรกรรมในบริเวณใกล้เคียง

ดังนั้นการทำหน้าที่หลักของวิทยาลัย มุ่งสนองความต้องการของท้องถิ่นและตลาดแรงงาน จึงมีปัญหที่บางสาขาอาชีพ ซึ่งมีความสำคัญและเป็นอาชีพหลักของชุมชน เช่นอาชีพเกษตรกรรมจึงไม่มีการเปิดสอนในวิทยาลัย สาขาอาชีพอื่นที่เปิดสอนส่วนหนึ่งที่ไม่สนองความต้องการทั้งระดับชุมชน เช่น อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ระดับประเทศ รวมทั้งความต้องการและด้านการศึกษาเพื่ออาชีพ ซึ่งควรมีการนำแนวทางการพัฒนาของประเทศมาพิจารณาประกอบการเปิดหลักสูตรสาขาต่าง ๆ ด้วย

ข้อเสนอแนะ

กรมอาชีวศึกษา ควรมีการทบทวนการกำหนดนโยบายและบทบาทของวิทยาลัยการอาชีพ รวมทั้งมอบให้ แสวงหา การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่ให้บริการวิชาชีพในชุมชน และพิจารณาความซ้ำซ้อนในการดำเนินการกับการจัดของสถานศึกษาอื่น ๆ ด้วย

1.2 การกำหนดเขตบริการ

สภาพปัญหา

จากแนวนโยบาย ซึ่งมุ่งให้วิทยาลัยการอาชีพให้บริการแก่ชุมชนในเขต 20 กิโลเมตร แต่ตั้งอยู่ในเขตเมือง เนื่องจากการพัฒนามาจากศูนย์ฝึกวิชาชีพ (A.V.C) ซึ่งมีปัญหาเรื่องการมีผู้มารับบริการลดลง การกำหนดเขตบริการ 20 กิโลเมตร จึงไม่ควรระบุไปถึงพื้นที่ชนบท

ข้อเสนอแนะ

หากวิทยาลัยการอาชีพยังต้องการบริการประชาชนในชนบทเป็นหลัก จะต้อง ทบทวนสถานที่ตั้ง และการกำหนดเขตบริการ

1.3 การปฏิรูปโครงสร้างและการบริหารงาน

สภาพปัญหา

ปัจจุบันโครงการบริหารงานและการบริหารงานภายในวิทยาลัยการอาชีพดำเนินตามระเบียบ และนโยบายของกรมอาชีวศึกษา บุคลากรภายในสถานศึกษาปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บริหาร ระดับสูง ซึ่งได้รับมอบหมายมาจากส่วนกลาง และผู้บริหารส่วนใหญ่ใช้หลักการบริหารงานตาม ความถนัดและภูมิหลังของตนเอง ทำให้เกิดปัญหาในการบริหารงานไม่ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เนื่องจากผู้บริหารขาดความรู้และความชัดเจนในการ บริหารและโครงสร้างงานบางอย่าง มีการแบ่งสายงานที่ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติงานในระดับปฏิบัติ จากการศึกษาคพบว่า ผู้บริหารระดับสูงแทบทุกแห่งเป็นผู้ที่มีอำนาจในการ กำหนดแนวทางการดำเนินการของสถานศึกษาเพียงผู้เดียว และสายงานบางอย่างมีการจัดแบ่ง ไม่เหมาะสมทำให้งานบางอย่างไม่สามารถประสานงานกัน

ข้อเสนอแนะ

กรมอาชีวศึกษาควรปรับปรุงกฎระเบียบให้เอื้อต่อการบริหารงานของสถาน ศึกษา และสถาบันพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเร่งปรับปรุงคุณภาพ ผู้บริหารการศึกษา ทุกกระดับให้มีความรู้ทางการบริหารงาน มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และปรับตัวให้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงของชุมชนและประเทศ

2. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษา

2.1 การปรับปรุงและการพัฒนาหลักสูตร

สภาพปัญหา

จากผลการวิจัย พบว่า ในส่วนหน้าที่หลักวิทยาลัยการอาชีพ การจัดการ เรียนการสอนแบบต่อเนื่อง ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นสูง (ปวส.) และการบริการวิชาชีพโดยการเสริมวิชาชีพมัธยมศึกษาและหลักสูตรระยะสั้น ไม่ได้เปิดสอนครบ 4 สาขาวิชา โดยเฉพาะสาขาวิชาที่ไม่ได้เปิดการสอน คือ เกษตรกรรม ซึ่งเป็นอาชีพหลักของชุมชน และจากการศึกษาความต้องการด้านการประกอบอาชีพ ชุมชน ต้องการความรู้ด้านเกษตรกรรมมาก แต่วิทยาลัยไม่ได้เปิดสอนทั่วไป หลักสูตรต่อเนื่องระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ และหลักสูตรระยะสั้น ส่วนการเปิดบริการวิชาชีพสำหรับนักเรียน มัธยมศึกษาไม่ได้เปิดสอนตามความต้องการของผู้เรียน แต่วิทยาลัยเปิดสอนในสาขาวิชาที่ไม่ มี การสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในส่วนหลักสูตรระยะสั้น วิทยาลัยได้กำหนดราย วิชาที่จะเปิดสอนไว้ล่วงหน้าโดยไม่ได้สำรวจความต้องการของผู้เรียน และพบว่าทุกวิทยาลัยไม่ ได้จัดหน่วยบริการเคลื่อนที่เพื่อเผยแพร่ความรู้ด้านวิชาชีพ นอกจากนี้จากการสำรวจความต้องการ การการศึกษาเพื่ออาชีพ พบว่าชุมชนมีความต้องการหลักสูตรระยะสั้น การฝึกอบรม และการ

การศึกษาโดยวิธีอื่น ๆ เช่น การศึกษาที่บ้าน สถานประกอบการ และความรู้ที่ต้องการนั้นอยู่ในรายวิชาหรือเนื้อหาวิชา ในหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ ไม่มีในหลักสูตรระยะสั้น

ข้อเสนอแนะ

ดังนั้น จึงมีข้อเสนอแนะโดยการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร ดังนี้

2.1.1 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน คือในแต่ละสาขาวิชาควรสร้างให้ผู้เรียนมีความชำนาญหลายทาง สามารถปรับเปลี่ยนสาขางาน ควรมุ่งให้ผู้เรียนประกอบอาชีพอิสระได้ โดยมุ่งเน้นการปฏิบัติจริงและการจัดหน่วยผลิตผนวกเข้าไปในโรงเรียน ลดความสำคัญของวัดผลของนักเรียนจากการสอบข้อเขียนตามแนวการจัดระบบการอาชีวศึกษาในประเทศทานซาเนีย

2.1.2 การบริการวิชาชีพแก่ชุมชน ในหลักสูตรเสริมวิชาชีพมัธยมศึกษา ควรพัฒนาให้มีความสอดคล้องกับความสนใจของผู้เรียน สร้างความตระหนักรู้ในโลกของการทำงาน หลักสูตรควรมีความยืดหยุ่น สามารถถ่ายโอนหน่วยกิตกันได้ เน้นการเรียนรู้ภายนอกโรงเรียนร่วมกับสถานประกอบการในพื้นที่

ส่วนหลักสูตรระยะสั้นควรเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเนื้อหาวิชา นอกจากนี้ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ไปพัฒนางานหรือประกอบอาชีพเสริม โดยเน้นรูปแบบที่เน้นเรื่องสาระการงานอาชีพ และฝึกอบรมเพื่อโอกาสทางการอาชีพ

2.1.3 การเป็นศูนย์กลางทางวิชาการ วิทยาลัยการอาชีพควรมีการออกให้บริการด้านความรู้ทางวิชาชีพให้แก่ชุมชน ด้วยการแนะแนวอาชีพ การฝึกอบรมอาชีพ เพื่อพัฒนาฝีมือและแรงงานในชุมชน และบรรเทาปัญหาด้านเศรษฐกิจและปัญหาการว่างงานของชุมชน ตลอดจนมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางด้านอาชีพให้แก่ชุมชน

2.2 การปฏิรูปการคัดเลือกผู้บริหารและครู-อาจารย์

สภาพปัญหา

การจัดการศึกษาในวิทยาลัยการอาชีพขึ้นอยู่กับผู้บริหารระดับสูงในสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารส่วนใหญ่มุ่งพัฒนาทางด้านอาคารสถานที่ จนบางครั้งละเลยด้านการจัดการเรียนการสอน และมีการมอบหมายงานให้แก่ครู-อาจารย์ โดยไม่คำนึงถึงความรู้ ความสามารถ สิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ขณะเดียวกันครู-อาจารย์ที่ได้รับการบรรจุในวิทยาลัย ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของวิทยาลัย เนื่องจากวิทยาลัยไม่ได้เป็นผู้คัดเลือกครู-อาจารย์

ข้อเสนอแนะ

กรมอาชีวศึกษาควรปรับปรุงระบบการคัดเลือกผู้บริหาร ครู-อาจารย์ มีการจัดระบบการวัดและประเมินผลผู้บริหาร และครู-อาจารย์ในวิทยาลัยการอาชีพในเขตภาคกลาง โดยการร่วมกับภาครัฐ และเอกชนในท้องถิ่นเพื่อจัดตั้งหน่วยวัดมาตรฐานในชุมชน

3. การปฏิรูประบบการแนะแนวอาชีพ และการติดตามประเมินผลของวิทยาลัยการอาชีพในเขตภาคกลาง

สภาพปัญหา

จากการศึกษาในพื้นที่ พบว่า การจัดการศึกษาในวิทยาลัยการอาชีพดำเนิน งานตามนโยบายที่ได้รับจากส่วนกลาง ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับระบบการ แนะแนวอาชีพ และการติดตามประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษา เนื่องจากผู้บริหารส่วนใหญ่มุ่ง ขยายปริมาณการรับนักศึกษาตามนโยบายที่รับจากกรมอาชีวศึกษา ดังนั้นสถานศึกษาเหล่านี้ จึงไม่มีผู้ที่มีความรู้เรื่องแนะแนวโดยตรงมาทำหน้าที่แนะแนวอาชีพให้แก่ผู้เรียน ซึ่งสังเกตจาก

1. ผู้บริหารมอบหมายให้ผู้ที่ไม่มีความรู้ทางด้าน การแนะแนวอาชีพโดยตรงทำ หน้าที่และแนะแนวอาชีพของวิทยาลัย
2. วิทยาลัยการอาชีพไม่มีการแนะแนวความรู้ทางด้านอาชีพให้แก่ผู้สนใจเรียห้ ระบบและนอกระบบ
3. การขาดการติดตามประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษาในเรื่องของการศึกษาต่อ หรือการนำองค์ความรู้ไปใช้

ข้อเสนอแนะ

1. กรมอาชีวศึกษา และกองการศึกษาอาชีพปรับปรุงระเบียบที่เอื้ออำนวยต่อ ระบบการแนะแนวอาชีพและการติดตามประเมินผลผู้สำเร็จการศึกษา
2. กองการศึกษาอาชีพสนับสนุนบุคลากรในวิทยาลัยการศึกษาอาชีพให้ความรู้ ความสามารถในการประชาสัมพันธ์และการแนะแนวอาชีพ
3. วิทยาลัยการอาชีพสนับสนุนผู้บริหาร ครู-อาจารย์ ให้มีการติดต่อสัมพันธ์ กับภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ ตลอดจนข้อมูลข่าวสาร